

วารสารสังคมมนุษย์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

วารสารสังคมมนุษย์

ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2556
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

วารสารสังคมมนุษย์

ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2556

ISSN 0858-8015

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

วารสารสังคมมนุษย์เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้สู่
บทความด้านวิชาการ บทความวิจัย และบทความปริทรรศน์จาก
นักวิชาการ คณาจารย์ ตลอดจนผู้สนใจทั้งจากภายใน
มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาอื่น

ที่ปรึกษา

รศ.ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน

รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์

ผศ.เนติฉิน สุกปลั่ง

ผศ.เฟื่องฟ้า บุญถนอม

อาจารย์อภิรดี ผลประเสริฐ

ดร.เอกชัย พุ่มดวง

ดร.วนิดา อัญชลีวิทยกุล

ดร.สุพรรณ กาญจนสุวรรณ

อ.เบญจมาศ ขำสกุล

ผศ.ญานิศา โชติชื่น

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศ.ดร.ติน ปรัชญพฤทธิ

ศ.ดร.สมบุรณ์ สุขสำราญ

ศ.ประหยัด พงษ์ดำ

รศ.ดร.วิไลศักดิ์ กิ่งคำ

รศ.ดร.ทรงศรี สรณสถาพร

รศ.ดร.ชนิดา ม่วงแก้ว

รศ.ดร.อารี พันธมณี

รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์

รศ.ดร.เมธาวี อุดมธรรมมานภาพ

รศ.ดร.โกสุม สายใจ

รศ.ดร.สุราชัย ยิ้มประเสริฐ

รศ.ดร.นัตยา ปลั่งนันทน์

รศ.ดร.สุรีย์ กาญจนวงศ์

รศ.ประภาพรรณ อุ่อบ

รศ.วิภา ศุภจรรย์รักษ์

ผศ.ดร.พราหม อินพรม

ผศ.ดร.นิติ ภาวครพันธุ์

ดร.พนิต อีรภาพวงศ์

ดร.เอกชัย พุ่มดวง

ดร.สุพรรณ กาญจนสุวรรณ

ดร.ขวัญฤทัย จ่างจำรัส

รศ.ดร.สุธาสัย ยิ้มประเสริฐ

บรรณาธิการบริหาร

รศ.วิภา ศุภจรรย์รักษ์

บรรณาธิการประจำเล่ม

ผศ.ดร.เนื่ออ่อน ขว้ทองเขียว

อ.ประภาส ทองนิล

กองบรรณาธิการ

อ.รัชฎาพร อีรวรรณ
อ.วรวิทย์ กิจเจริญไพบูลย์
อ.สุทธาสนี เกสรประทุม

อ.ปริศนา ฟองศรีณย์
อ.วัชรพล วิบูลยศรีน

ศิลปกรรมและภาพ

อ.ชนา วีระเดชะ

สำนักงาน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
295 อาคาร 1 ชั้น 1 ห้อง 1110 ถนนราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ
10300

Tel.(662) 02-244-5000 Ext. 5800, 5802

Fax. (662) 02-241-8375

E-mail : Human@dusit.ac.th

Website <http://human.dusit.ac.th/>

พิมพ์ที่

ศักดิ์โสภา การพิมพ์ 35-37 ซอยบรมราชชนนี 37 ถนนบรมราชชนนี
แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

บทบรรณาธิการ

ในอนาคตอันใกล้นี้ ไทยจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งจะเป็นได้อย่างสมบูรณ์เต็มความภาคภูมิหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ตนเองและการยอมรับความแตกต่างของเพื่อนบ้านทั้งในแง่สังคม เศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และวัฒนธรรม ภายใต้บริบทของประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ร่วมสมัย

การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียนสามารถทำได้หลายระดับ ทั้งภาครัฐโดยกระทรวงการต่างประเทศได้พยายามจัดตั้งกลุ่มงานหรือส่วนงานที่รับผิดชอบประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยตรง รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งด้านการทำงานในเวทีระหว่างประเทศ พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน รวมทั้งการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ข้อมูลต่างๆ

ในด้านการเตรียมความพร้อมของภาคเอกชน พบว่ามีการสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชนให้มีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนผ่านสื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ รายการโทรทัศน์ รวมทั้งการจัดสัมมนาในเวทีต่างๆ เพื่อรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

วารสารสังคมมนุษย์ฉบับนี้จึงเป็นการเตรียมความพร้อมรูปแบบหนึ่งที่ต้องการเปิดมุมมองเกี่ยวกับอาเซียนในแง่ต่างๆ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดคำถาม การค้นคว้า หรือการอภิปรายต่อไป

ผศ.ดร.เนื่ออ่อน ขว้ทองเขียว

สารบัญ

	หน้า
• ชาตินิยมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนื่ออ่อน ขว้ทองเขียว	1
• Aggregation: Enjoy: Capital ทุนนิยมกับความพร้อม ทางปัญญา อาจารย์อำนวย ทองแดง	25
• คุณวุฒิวิชาชีพไทยสู่อาเซียน อาจารย์จิตชิน จิตติสุขพงษ์	59
• อาเซียนกับทักษะวิชาชีพ รองศาสตราจารย์ ดร.สรเสริญ อินทรรัตน์	77
• e-ASEAN ประชาคมไร้พรมแดน อาจารย์อาภาภรณ์ อังสาชน	93
• ห้องสมุดในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน รองศาสตราจารย์ วิภา ศุภจารีรักษ์	113
• กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับการสอน ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ อาจารย์วัชรพล วิบูลยศรีน	149
• อาเซียน : สวรรค์ของนักท่องเที่ยว อาจารย์รัชฎาพร ธีราวรณ	171
• ศิลปะร่วมสมัยของไทย ประตุสู่การเรียนรู้วัฒนธรรม ระหว่างชนชาติในกลุ่มอาเซียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเชษฐ สุนทรโชติ	211

สารบัญ

หน้า

- สายสัมพันธ์นาฏศิลป์ไทย – อาเซียน 231
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรพรรณ กิรานนท์
- การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษา 267
หลักสูตรจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
รศ.ดร. เมธาวี อุดมธรรมมานภาพ และคณะ

ชาตินิยมกับการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนื่ออ่อน ขวัญทองเขียว
โปรแกรมวิชาศิลปกรรม

บทความนี้จะกล่าวถึงความเป็นมาในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ตลอดจนแนวคิดชาตินิยมและกำเนิดชาตินิยมในประเทศไทย โดยท้ายที่สุดจะนำเสนออุปสรรคของแนวคิดชาตินิยมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ความเป็นมาในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน

อาเซียน (ASEAN) หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) เป็นองค์การระหว่างประเทศที่ก่อตั้งโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) หรือ ปฏิญญาอาเซียน -

(ASEAN Declaration) ที่วังสราญรมย์ ในวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นการก่อตั้งจากผู้แทนทั้ง ๕ ประเทศ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ในเวลาต่อมามีประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกอาเซียนเพิ่มเติมได้แก่ ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชาตามลำดับ ปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิกทั้งสิ้น ๑๐ ประเทศ

นับตั้งแต่วันก่อตั้ง อาเซียนได้พยายามแสดงบทบาทในการรักษาสันติภาพ เสถียรภาพ ความมั่นคง และความเจริญร่วมกันในภูมิภาค ตลอดจนความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิกโดยเน้นมิติทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงภายหลังยุคสงครามเย็นประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนให้ความสำคัญกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจมากขึ้นโดยมีการค้าเสรี (WTO) เป็นโจทย์ใหญ่ในกระแสการค้าโลกที่ท้าทายต่อการแข่งขันและการร่วมมือกันในกลุ่มประเทศสมาชิก

ในพ.ศ. ๒๕๔๐ วิกฤติเศรษฐกิจการเงินที่เริ่มต้นจากประเทศไทยเริ่ม ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศใกล้เคียงอย่างรวดเร็ว และแพร่ระบาดไปยังระบบเศรษฐกิจของเอเชียและของโลกในที่สุด ในเดือนธันวาคมปีเดียวกัน บรรดาผู้นำอาเซียนเข้าร่วมประชุมเพื่อหาทางแก้ปัญหาดังกล่าว ท้ายที่สุดอาเซียนเห็นว่าทางเดียวที่จะช่วยกอบกู้เศรษฐกิจของภูมิภาคได้อย่างยั่งยืนคือการลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกภูมิภาค อย่างไรก็ตามการแข่งขันกับภูมิภาคอื่นเพื่อดึงดูดการลงทุนได้นั้นหนทางเดียวคือการรวมตลาดและขยายตลาดให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งเป็นที่มาของการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์อาเซียน ๒๕๖๓ (ASEAN vision 2020) อันนำไปสู่การจัดตั้งสามเสาประชาคมอาเซียน ได้แก่

๑. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community – APSC) มุ่งให้ประเทศใน

ภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีระบบแก้ไขความขัดแย้งซึ่งกันและกัน มีเสถียรภาพรอบด้าน มีการขอความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง

๒. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) มุ่งให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายซึ่งกันและกัน อันจะทำให้ภูมิภาคมีความเจริญมั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้

๓. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) มุ่งให้ประชาชนในแต่ละประเทศอยู่ร่วมกันภายใต้แนวคิดสังคมที่เอื้ออาทร มีสวัสดิการทางสังคมที่ดี และมีความมั่นคงปลอดภัย

แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) ประกอบด้วยความร่วมมือ ๖ ด้าน ดังนี้

๑. การพัฒนามนุษย์ (Human Development)

๒. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection)

๓. สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights)

๔. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)

๕. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity)

๖. การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

ประเด็นต่างๆ ที่อาเซียนให้ความสำคัญนั้นเกิดจากอิทธิพลของการเคลื่อนไหวทางสังคมระดับนานาชาติที่เรียกร้องความยั่งยืนทางทรัพยากร ความเท่าเทียมทางการศึกษา สิทธิทางการเมืองของกลุ่มคนผู้ด้อยโอกาส ฯลฯ โดยเฉพาะ

การมุ่งสร้างอัตลักษณ์ร่วมของภูมิภาคอาเซียนยังสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการลดความขัดแย้งระหว่างชาติสมาชิก อันมีรากฐานมาจากอุดมการณ์ชาตินิยมในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา

แม้ว่าวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนจะสะท้อนถึงความหวังในอนาคตของภูมิภาค แต่ยังคงมีปัญหาหลายประการที่รบกวนแก้ไข เช่น ความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ที่สร้างความตึงเครียดระหว่างชาติสมาชิก กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่ไม่ได้รับการยอมรับ กลุ่มแรงงานอพยพที่ไม่สิทธิในการปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง ฯลฯ โดยเฉพาะประเด็นความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ ที่ผู้นำของแต่ละประเทศมักนำมาใช้สร้างความเป็นชาตินิยมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมืองการปกครอง

แนวคิดชาตินิยมและกำเนิดชาตินิยมในประเทศไทย

แนวคิดชาตินิยม (Nationalism)

แอนโธนี ดี. สมิธ (Anthony D. Smith) อธิบายว่าชาตินิยมคืออุดมการณ์ของชาติในการรวมศูนย์เพื่อสร้างความผาสุกและความปลอดภัยให้เกิดขึ้นกับรัฐซึ่งเป็นแนวคิดที่เป็นนามธรรม เป้าหมายทั่วไปของอุดมการณ์ชาตินิยมที่ขาดไม่ได้มี ๓ ประการคือ หนึ่ง ความมีเอกราชของชาติ (National Autonomy) สอง ความเป็นเอกภาพของชาติ (National Unity) สาม เอกลักษณ์เฉพาะที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ (National Identity) อุดมการณ์ชาตินิยมมักเกิดขึ้นภายหลังจากการมีชาติ (พื้นที่) แต่ไม่เสมอไป ตัวอย่างเช่นอาณานิคมในทวีปเอเชีย มีการปลุกเร้าชาตินิยมโดยใช้ลักษณะเฉพาะทางสังคมและวัฒนธรรมเพื่อขับไล่เจ้าอาณานิคมให้ได้มาซึ่งพื้นที่ และชาตินิยมเป็น

กระบวนการหนึ่งของการสร้างรัฐ – ชาตินิยม (Nation – State)

นอกจากนี้สมิธยังตั้งข้อสังเกตว่าอุดมการณ์ชาตินิยมโดยตัวของมันเองนั้นถูกประดิษฐ์ขึ้นโดยพวกที่มีการศึกษาและชนชั้นกลางซึ่งเป็นผู้นำของสังคม ในขณะที่ชาตินิยมแบบชาติพันธุ์นิยม (Ethnic Nationalism) กลับต้องการแสดงความแตกต่างจากชาตินิยมทางการเมืองหรือชาตินิยมที่ถูกกำหนดจากทางการเมือง (Anthony D. Smith, 1988)

สมเกียรติ วันทะนะ อธิบายว่าลัทธิชาตินิยมถือว่า “ชาติ” เป็นสิ่งที่มีบทบาทสูงสุดในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองหรือปกครองตนเอง ความหมายของชาติในทางการเมืองมีหลายมิติโดยแบ่งได้เป็น ๓ ประเภทคือ

หนึ่ง ชาติในทางวัฒนธรรม หมายถึงการมองเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของกลุ่มคนหนึ่งๆ โดยดูที่เชื้อสายเผ่าพันธุ์หรือที่

วัฒนธรรมต่างๆ เช่น ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ฯลฯ ที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลกลุ่มหนึ่งๆ แตกต่างไปจากกลุ่มอื่นๆ ชาติในทางวัฒนธรรมจึงเป็นจิตวิญญาณ ของคนที่สั่งสมมาในวัฒนธรรมของพวกเขา ซึ่งสะท้อนผ่านสิ่งที่ชัดเจนที่สุดคือภาษา

สอง ชาติในทางการเมืองหมายถึง กลุ่มคนที่ผูกพันกันโดยถือเกณฑ์การเป็น พลเมืองของหน่วยหรือสังคมการเมือง เดียวกัน ชาติในความหมายนี้จึงไม่สนใจว่า ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือแม้แต่ เชื้อสายเผ่าพันธุ์ของคนจะเป็นอย่างไร ตราบใดที่เราเป็นพลเมืองภายใต้การ ปกครองของสังคมการเมืองเดียวกัน พลเมืองแต่ละคนมีส่วนในอำนาจอธิปไตย ของตนเท่าเทียมกัน ชาติในความหมายทาง การเมืองเป็นสิ่งที่ชนชั้นนำทางการเมือง สร้างหรือประดิษฐ์ขึ้นมากกว่าจะเกิดจาก วิวัฒนาการจากชนชั้นล่างที่ละน้อย

สาม ชาติทางจิตวิทยาหมายถึงความ รักในบ้านเกิดเมืองนอน เป็นความผูกพัน ทางใจที่คนมีต่อสถานที่ที่ตนเกิดและ

เจริญเติบโตขึ้น ความรักในบ้านเกิดเมือง
นอนจึงเป็นสิ่งที่มีความก่อนอุดมการณ์แบบ
ชาตินิยมและผสมผสานไปด้วยกันกับลัทธิ
ชาตินิยม (สมเกียรติ วันทะนะ, ๒๕๔๔)

สรุปสั้นๆ ว่าแนวคิดชาตินิยมเป็นสิ่งที่
ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้คนเกิดสำนึกร่วมกันบาง
ประการเพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอัน
เดียวกันหรือเพื่อใช้ต่อต้านบางสิ่ง เช่น รัฐ
ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่ใช้
ชาตินิยมเพื่อต่อต้านเจ้าอาณานิคมและเพื่อ
สร้างเอกราชทางการปกครองให้กับตนเอง
กรณีของประเทศไทยซึ่งรอดพ้นจากเป็น
อาณานิคมของชาติตะวันตกกลับมี
พัฒนาการเรื่องชาตินิยมแตกต่างจากรัฐ
ใกล้เคียง

กำเนิดชาตินิยมในประเทศไทย

แนวคิดชาตินิยมถูกชนชั้นนำไทย
นำมาใช้สร้างความรู้สึกร่วมกันถึงความเป็น
ชาติมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นยุคที่ชาติ
ตะวันตกเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากรัฐ

ต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยการใช้แสนยานุภาพทางทหารที่เหนือกว่าเข้ายึดครองและบังคับให้เป็นตกเป็นอาณานิคมของตน

ในกรณีของสยาม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระปรีชาสามารถใช้ชั้นเชิงทางการทูตเพื่อให้รอดพ้นจากการเป็นอาณานิคมตะวันตก (เบน แอนเดอร์สัน, ๒๕๕๒) พระองค์ทรงสร้างรัฐไทยแบบใหม่ที่เกิดขึ้นจากการรวมดินแดนที่แตกต่างทางเชื้อชาติ ภาษาและวัฒนธรรมเข้าไว้ในรัฐเดียวกัน และทรงเล็งเห็นความจำเป็นที่ต้องสร้างสำนักแห่งเอกภาพโดยการปลูกฝังแนวคิดเรื่องรัฐ – ชาติ (Nation – State) ผ่านการวางรากฐานของอดีตหรือ “ประวัติศาสตร์” ร่วมกัน (สุเนตร ชุตินทรานนท์ และ รัตนพร พวงพัฒน์, ๒๕๕๒) ทรงสร้างชาตินิยมทางการ (Official Nationalism) ผ่านระบบการศึกษาโดยใช้ภาษาไทยเป็นสื่อกลาง ในรัชสมัยต่อมามี

การออกกฎหมายเพื่อบังคับให้เด็กทุกคนได้
เข้าเรียนหนังสือโดยใช้เนื้อหาและ
แบบเรียนที่รัฐเป็นผู้กำหนดขึ้น ตัวอย่าง
แบบเรียนในช่วงเวลานี้ได้แก่ ภูมิศาสตร์
ประเทศสยาม พงศาวดารสยาม ฯลฯ

สุมินทร์ จุฑาทงกูร ได้ศึกษาหลักสูตร
และเนื้อหาในแบบเรียนสมัยพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พบว่าหลักสูตร
และเนื้อหาในแบบเรียนดังกล่าวนอกจากจะ
มีจุดมุ่งหมายเพื่อปลูกฝังความรู้ที่เกี่ยวกับรัฐ
ประชาชาติ ความรักและภักดีต่อสถาบัน
ชาติและพระมหากษัตริย์ รวมทั้งความ
เป็นมาของชาติไทยแล้ว ยังสะท้อนให้เห็น
ถึงความพยายามของรัฐที่จะหลีกเลี่ยงการ
กล่าวถึงความแตกต่างทางด้านภูมิภาค เชื้อ
ชาติ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและ
วัฒนธรรมย่อยของภูมิภาคโดยเฉพาะหัว
เมืองประเทศราช (สุมินทร์ จุฑาทงกูร,
๒๕๒๙)

วิธีการปลูกฝังแนวคิดชาตินิยม
ดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างมากโดยทำให้
ผู้คนในหัวเมืองประเทศราชที่เคยมีความ

สัมพันธ์อย่างหลวมๆ กับกรุงเทพฯ และเสี่ยงต่อการตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก เช่น หัวเมืองลาวล้านนา หัวเมืองลาวอีสาน หัวเมืองปักษ์ใต้ ฯลฯ สามารถจินตนาการถึงความเป็นชาติไทยร่วมกันกับคนกรุงเทพฯ โดยรับรู้ว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของชาติไทย หรือประเทศไทยจนกระทั่งทุกวันนี้

สรุปได้ว่าในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงใช้แนวคิดชาตินิยมเพื่อบรรลุมัตถุประสงค์ดังนี้

๑. สร้างเอกภาพของประชากรภายในรัฐให้มีจิตสำนึกต่อความเป็นชาติร่วมกัน ภายใต้การปกครองของพระมหากษัตริย์องค์เดียวกัน

๒. อ้างสิทธิเหนือดินแดนที่เสี่ยงต่อการแทรกแซงจากชาติตะวันตกในยุคล่าอาณานิคม

๓. เพื่อเน้นว่าชาติพันธุ์ไทยเหนือกว่าชาติพันธุ์อื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น พม่า เขมร ลาว และญวน ที่ตกเป็นประเทศราชของไทย หรือเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว การใช้ลัทธิชาตินิยมทางการเมืองไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะต่อต้านอังกฤษและฝรั่งเศสซึ่งเป็นเจ้าอาณานิคมโดยตรง แต่กลับเป็นคนจีนซึ่งมีบทบาททางเศรษฐกิจสูงมากในสยาม ดังนั้นชาตินิยมที่เกิดขึ้นในสยามเวลานั้นจึงต่างจากชาตินิยมที่เกิดในพื้นที่อื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

วอลเตอร์ เอฟ. เวลลา (Walter F. Vella) ได้เสนอไว้เช่นกันว่าแนวคิดชาตินิยมที่เกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเกิดจากการรับแนวคิดมาจากตะวันตกเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันของความเป็นชาติให้อยู่ที่พระมหากษัตริย์ พระองค์ทรงสร้างสัญลักษณ์ใหม่ๆ ตามแบบตะวันตก เช่น กิจกรรมเสือป่า การประกาศใช้พระราชบัญญัตินามสกุล การใช้ธงไตรรงค์ ฯลฯ โดยเฉพาะการใช้กลุ่มคนจีนเป็นเป้า

โจมตีเพื่อกระตุ้นสำนึกให้คนไทยเกิดความรักชาติ (Walter F. Vella, 1978)

อุปสรรคของแนวคิดชาตินิยมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

สมเด็จพระปาดำรงราชานุภาพ ผู้มีส่วนสำคัญในการสร้างชาติไทย ทรงให้คำนิยามถึงคำว่า “ชาติไทย” และ “ความเป็นไทย” โดยเน้นถึงอำนาจของชนชาติไทยว่ามีเหนือชนชาติอื่น (สายชล สัตยานุรักษ์, www.midnightuniv.org)

พงศาวดารและงานเขียนทางประวัติศาสตร์ในสมัยต่อๆ มาได้ขยายแนวคิดชาตินิยมโดยการใช้ชาติพันธุ์นิยมมาอธิบายประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชาติไทย ตัวอย่างที่สำคัญคือหนังสือ *หลักไทย* ของขุนวิจิตรมาตรา (ภาพที่ ๑) ที่เสนอว่าประวัติศาสตร์ชาติไทยเริ่มขึ้นเมื่อ ๔,๕๐๐ ปีก่อนพุทธศักราช เดิมชนชาติไทยอาศัยอยู่ที่เทือกเขาอัลไตภายหลังถูกจีน

รุกรานจึงถอยร่นลงได้มายังดินแดนสุวรรณภูมิ ผู้นำไทยต้องต่อสู้กับชนชาติต่างๆ เช่น จีน เขมร มอญ ฯลฯ จนมีอิสรภาพและตั้งราชธานีสืบมาโดยมีพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาสามารถทางการสงครามรบพุ่งแผ่ขยายอาณาเขตไปยังรัฐใกล้เคียง (ขุนวิจิตรมาตรา, ๒๕๑๙)

ภาพที่ ๑ หนังสือหลักไทย ของขุนวิจิตรมาตรา

ที่มา (www.dearbooks.net)

งานเขียนทางประวัติศาสตร์ยุคต่อๆ มายังยึดแนวทางชาตินิยมผสมไปกับชาติพันธุ์นิยมที่เน้นความเป็นไทยและดูถูกประเทศเพื่อนบ้านด้วยการสร้างภาพความเป็นศัตรูหรือตกเป็นประเทศราชของไทย กระแสการสร้างชาตินิยมโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและมองประเทศเพื่อนบ้านว่าด้อยต่ำกว่าตนทำให้เกิดกรณีความขัดแย้งระหว่างประเทศเรื่อยมาจนกระทั่งทุกวันนี้ เช่น ข้อพิพาทระหว่างพรมแดนไทย – กัมพูชาเรื่องเขาพระวิหาร หรือกรณีการเผาสถานทูตไทยในกัมพูชาในพ.ศ. ๒๕๔๖

กรณีหลังเกิดขึ้นจากหนังสือพิมพ์ กัมพูชาฉบับหนึ่งลงข่าวนักแสดงหญิงไทยท่านหนึ่งกล่าวว่านครวัดเป็นของประเทศไทย สื่อสิ่งพิมพ์และวิทยุอื่นๆ ในกัมพูชานำข่าวดังกล่าวไปขยายและปลุกเร้าความรู้สึกชาตินิยมจนนำไปสู่ความรุนแรงที่ลงเอยด้วยการเผาสถานทูตไทยในกรุงพนมเปญ (ภาพที่ ๒) เหตุการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันอันเป็นผลมาจากการปลุกฝังความรู้สึกชาตินิยม

ของทั้ง ๒ ประเทศ (ดูเพิ่มเติมทัศนคติที่ไทย
มีต่อกลุ่มพูชาได้จากแบบเรียนของไทยใน ธิ
บดี บัวคำศรี, ๒๕๕๒)

ภาพที่ ๒ หนังสือพิมพ์รายงานข่าวการเผา
สถานทูตไทยในกรุง
พนมเปญ
ที่มา (www.oknation.net)

กรณีไทย – ลาวก็เช่นกัน เนื่องจากประวัติศาสตร์ไทยมักกล่าวถึงลาวอย่างดูถูกว่ามีฐานะทางการเมืองต่ำกว่าโดยตกเป็นประเทศราชของไทยมาตั้งแต่สมัยธนบุรี จนเมื่อเกิดเหตุการณ์เจ้าอนุวงศ์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ฝ่ายไทยมองเหตุการณ์ในครั้งนั้นว่าเป็นกบฏที่ต้องปราบปรามให้สิ้นซากโดยยกทัพไปเผาทำลายเมืองเวียงจันทน์จนแทบจะเป็นเมืองร้าง ในขณะที่ฝ่ายลาวมองว่าเจ้าอนุวงศ์เป็นวีรบุรุษที่ต้องการปลดแอกจากการเป็นข้าของไทย มุมมองทางประวัติศาสตร์ที่ขัดแย้งกันนี้ยังคงปรากฏผลจนถึงปัจจุบันเห็นได้จากการสร้างอนุสาวรีย์เจ้าอนุวงศ์ในพ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบการเฉลิมฉลองการก่อตั้งเมืองเวียงจันทน์ครบรอบ ๔๕๐ ปี อนุสาวรีย์มีความสูงรวมฐาน ๑๗ เมตร ประดิษฐานริมแม่น้ำโขงโดยหันพระพักตร์มาทางฝั่งไทยตรงข้ามอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย (ภาพที่ ๓) นัยของการสร้างอนุสาวรีย์ดังกล่าวแสดงถึงบาดแผล

ทางประวัติศาสตร์ที่สามารถปลูกกระแส ชาตินิยมได้ทุกเมื่อ

ภาพที่ ๓ อนุสาวรีย์เจ้าอนุวงศ์ที่เมือง
เวียงจันทน์ สปป.ลาว

ที่มา (www.matichon.co.th)

จากที่กล่าวไปแล้ว เห็นได้ว่าการ
สร้างความรู้สึกราชาชาตินิยมด้วยการเขียน

ประวัติศาสตร์ที่เต็มไปด้วยศึกสงคราม การสู้รบกับรัฐใกล้เคียง และการยกตนเองว่ามีฐานะเหนือกว่า อาจเป็นสิ่งที่จำเป็นในช่วงเวลาของการสร้างรัฐ – ชาติ แต่ในยุคปัจจุบัน จินตนาการดังกล่าวควรปรับเปลี่ยนไปตามบริบทการเมือง สังคม และเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป หากเรายังคงยึดติดกับแนวคิดชาตินิยมที่ยังคงถูกประเทศเพื่อนบ้านและเห็นว่าตนเองดีกว่าชาติอื่นๆ ในอาเซียน จะยิ่งเป็นการเพิ่มความเกลียดชังซึ่งกันและกันและไม่เป็นผลดีต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ดังนั้น เราจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างชุดความรู้ใหม่ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านให้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้นโดยใช้เหตุผลอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั้ง ๒ ฝ่าย และทำความเข้าใจกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างที่เขาควรจะเป็นผ่านสื่อหลายๆ แขนง ไม่ว่าจะเป็นตำราเรียน หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ ฯลฯ ก่อนที่โอกาสอันดีงามจะผ่านพ้นเราไป

เอกสารอ้างอิง

ธิปดี บัวคำศรี. (๒๕๕๒). กัมพูชาใน
แบบเรียนของไทย. ใน **ชาตินิยมใน
แบบเรียนไทย** (หน้า ๑๖๓ – ๒๐๑).

กรุงเทพฯ: มติชน.

เบน แอนเดอร์สัน. (๒๕๕๒). **ชุมชนจินตกรรม
บทสะท้อนว่าด้วยกำเนิดและการ
แพร่ขยายของชาตินิยม**. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์.

วิจิตรมาตรา, ชุน. (๒๕๑๙). **หลักไทย**.

กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.

สมเกียรติ วันทะนะ. (๒๕๔๔). **อุดมการณ์
ทางการเมืองร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สายชล สัตยานุรักษ์. **ชาตินิยมทางเลือก.**

(2012) [Online], Available HTTP:

<http://www.midnightuniv.org>.

สุมินทร์ จุฑาทงกูร. (๒๕๒๙). **การกล่อมเกลาราชการเมืองโดยใช้แบบเรียนหลวงเป็นสื่อในสมัยรัชกาลที่ ๕ .** วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนทร ชุตินทรานนท์ และรัตนพร พวงพัฒน์. (๒๕๕๒). **อุษาคเนย์ พลวัตรการรับรู้จากอดีตถึงปัจจุบัน. ใน ชาตินิยมในแบบเรียนไทย (หน้า ๓ – ๒๖).** กรุงเทพฯ: มติชน.

dearbooks.net. **หลักไทย .** (๒๐๑๒)

[Online], Available

HTTP:<http://www.dearbooks.net/shop/dearbooks>.

matichon.co.th. **อนุสาวรีย์เจ้าอนุวงศ์.**

(๒๐๑๒) [Online], Available

HTTP:[http://www.matichon.co.th/
news_detail.php?new sid](http://www.matichon.co.th/news_detail.php?new_sid).

oknation.net. **เผ่าสถานทูตไทย.** (๒๐๑๒)

[Online], Available

HTTP:[http://www.oknation.net/blo
g/nn1234/2009/12/15/ entry-1](http://www.oknation.net/blog/nn1234/2009/12/15/entry-1).

Smith, Anthony D. (1988). **Nationalism
Theory, Ideology, History.** United
Kingdom: Blackwell Publishers.

Vella. Walter F. (1978). **Chaiyo! King
Vajiravudh and the Development
of Thai Nationalism.** Honolulu:
The University Press of Hawaii.

Aggregation: Enjoy: Capital ทุนนิยม กับความพร้อมทางปัญญา

อาจารย์ อำนวย ทองแดง
โปรแกรมศิลปกรรม

ในปัจจุบัน AEC หรือ Asean Economics Community มีการกล่าวถึงอย่างมาจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในส่วนที่เกิดจากเวทีการเสวนา การบรรยาย การพูดปาฐกถาในที่ต่างๆ เราพูดถึงการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) แต่เราเคยสงสัยกันบ้างหรือไม่ว่าเหตุผลใดที่ทำให้เราคนไทยกับคนอื่นหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๑๐ ประเทศมีการรวมตัวกัน เราเคยคิดหรือไม่ว่าเราได้อะไรจากการรวมตัวกัน อาเซียนเขียนเป้าหมายความร่วมมือกันในด้านต่างๆ โดยตั้ง

ไว้เป็นรัฐธรรมนูญของอาเซียน หรือที่เราเรียกว่า “กฎบัตรอาเซียน” ชื่อเต็มใช้คำว่า “กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” หรือสนธิสัญญาระหว่างชาติในภูมิภาคอาเซียน การตั้งคำถามของชาวบ้านทั่วไปมักจะถามว่า “แล้วมันสำคัญเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร”

เมื่อพูดถึง AEC ยังมีความห่างไกลจากวิถีของชาวบ้านทั่วไปอย่างมาก หากพูดถึงในรายละเอียด ข้อตกลงในด้านต่างๆ ที่เกิดจากการรวมกันจะเห็นว่าเป้าหมายในอดีตความร่วมมือจะเน้นทางด้านการเมือง การปกครอง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยยึดหลักการทางด้านกฎหมาย และการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ในปัจจุบันมีการพัฒนาปรับปรุงเนื้อหาเพื่อให้เข้ากับยุคสมัย ในปัจจุบันอาเซียนยังมีความมุ่งมั่นในการสร้างเสถียรภาพ สันติภาพ ความมั่นคง ส่งเสริมประชาธิปไตย การปลอดซึ่งอาวุธนิวเคลียร์ รวมถึงการสร้างตลาดและฐาน

การผลิตเดียวที่มีการรวมตัวทางด้านเศรษฐกิจ โดยอาศัยการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของสินค้า บริการ แรงงาน เงินทุน นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายเพื่อลดช่องว่างของคน บรรเทาความยากจน ลดปัญหาทางด้านอาชญากรรม คัมครองสภาพแวดล้อม ความยั่งยืนของทรัพยากร ธรรมชาติ และวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันและการพัฒนามนุษย์ (กระทรวงต่างประเทศ, ๒๕๕๒) หลายคนเริ่มคิดว่าองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำงานระหว่างประเทศนี้ทำอะไรหลายอย่างและรู้สึกว่ามีประโยชน์ต่อประเทศ ชาติ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อเพื่อนสมาชิกประเทศอาเซียน คำถามที่ถามต่อมาก็คือ แล้วสิ่งที่เขียนไว้จะทำได้จริงตามเป้าหมายหรือไม่ เพราะ AEC ต่างจาก EU ซึ่งมีลักษณะขององค์กรระหว่างประเทศเหนือรัฐ (Supra-National Authority) ที่มีอำนาจในการตัดสินใจแทนรัฐสมาชิกภายในขอบอำนาจและมีผลผูกพันรัฐสมาชิก ซึ่งส่งผลให้เกิดความเป็นเอกภาพระหว่างรัฐสมาชิก

ด้วยกันและสามารถขับเคลื่อนองค์กรไปได้
อย่างสะดวก แตกต่างจากการทำงานของ
อาเซียนซึ่งเป็นแบบ (Intergovernmental
Method) โดยแต่ละรัฐมีฐานะเท่าเทียมกัน
และทรงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย การตัดสินใจ
และการขับเคลื่อนเป็นไปได้ช้า แม้จะมี
แนวคิดพยายามพัฒนาองค์กรให้เป็น
องค์กรเหนือรัฐ แต่ไม่มีความชัดเจน เป็น
เพียงการแสดงเจตนาว่าจะปรับเปลี่ยน
รูปแบบเท่านั้นขาดแนวทางปฏิบัติที่เป็น
รูปธรรมที่ชัดเจน (สุทธภา อมรวิวัฒน์,
๒๕๕๕)

หากมองย้อนถึงการกำเนิดของ
อาเซียนซึ่งเกิดจากการเมืองและความ
มั่นคงในยุคสงครามเย็นที่มีผลกระทบทั่ว
โลก การรวมกลุ่มจับมือกันเป็นแนวคิดต่อ
การพึ่งพาและต่อสู้ภัยคุกคามจาก
คอมมิวนิสต์ (สุวิชา เป้าอารีย์, ๒๕๕๔) และ
พัฒนาต่อเรื่อยมา โดยมีวิวัฒนาการในด้าน
ต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของโลก
จนปัจจุบันให้ความสำคัญทางด้านการเมือง

ความมั่นคง การค้า เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม วันนี้เราเขียนเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสทุนนิยมเสรีนิยมใหม่โลกาภิวัตน์ (Neo-liberalism) ซึ่งมีผลมาจากวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ นโยบายต่างๆ ของรัฐที่มีผลต่ออาเซียนเป็นการปลดพันธกิจของรัฐที่มีต่อสังคมเพื่อที่จะเปิดช่องให้กลุ่มทุนเอกชนมีโอกาสในการเข้ามาถือความเสี่ยงจากรัฐ เปลี่ยนทุกสิ่งทุกอย่างในรัฐให้เข้ามาอยู่ใน “ระบบตลาด” (อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์, ๒๕๕๕) เน้นการนำเศรษฐกิจเป็นตัวขับเคลื่อนภูมิภาค บทเรียนในช่วงของวิกฤติเศรษฐกิจจากไทยทำให้ภูมิภาคในเอเชียและโลกซบเซา องค์กรที่กำหนดนโยบายอาเซียนเองก็คิดไม่น้อยในการที่จะเดินหน้าอย่างไร แต่กระแสของโลกก็ยังมี ความเชื่อในทุนนิยมเป็นหลักการ ในอาเซียนนอกจากประเทศสิงคโปร์ที่ใช้ระบบทุนนิยมเพื่อนำประเทศแล้วก็มีอีก ๗ ประเทศได้แก่ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน กัมพูชา พม่า ที่ใช้รูปแบบ

การผสมผสานทฤษฎีทุนนิยมและการวางแผนจากส่วนกลาง โดยแต่ละประเทศเน้นสัดส่วนเพื่อให้เกิดประโยชน์แตกต่างกันในเป้าหมาย จะมีก็แต่ประเทศลาวและเวียดนามที่ใช้ระบบสังคมนิยม (ทรูปลุกปัญญา, ๒๕๕๒) ซึ่งในปัจจุบันก็มีการผสมผสานทุนนิยมไปตามโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง อันที่จริงแล้วเรามีระบบในการบริหารจัดการเศรษฐกิจอยู่มากมายหลายทฤษฎี แต่ไม่ว่าระบบใดก็ไม่มีอะไรที่ดีมีประโยชน์ไปหมดเพียงแต่เราต้องเลือกให้ถูกกับจริต^๑ ของคนในสังคมและวัฒนธรรม

^๑ จริต หมายถึง ความประพฤติของคน ซึ่งมักจะหนักไปทางใดทางหนึ่ง มีอยู่ด้วยกัน ๖ ประเภท คือ (๑) ราคจริต หมายถึง คนที่มีพฤติกรรมที่หนักไปทางรักสวย รักงาม เจ้าระเบียบ (๒) โทสจริต หมายถึง คนที่มีพฤติกรรมที่หนักไปทางเจ้าโทสะ โกรธง่าย วู่วาม ชอบความรุนแรง (๓) โมหจริต หมายถึง คนที่มีพฤติกรรมที่หนักไปทางเขลา ขาดปัญญา ทำอะไรมักผิดพลาด

โดยภาพรวมของแต่ละประเทศ ปัจจุบันระบบทุนนิยมผสมมีผลย้อนกลับมาทำลายให้เกิดช่องว่างของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น รวมถึงการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติอยู่ทั่วโลก

การรวมตัวกันของอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ของชาติสมาชิกที่เป็นการรวมตัวเป็นอาเซียนในรูปแบบหลวมๆ เป็นรัฐอิสระ ภายใต้การขับเคลื่อนปัญหาและข้อตกลงต่างๆ จึงเป็นเรื่องยากอีกทั้งอยู่ใต้เงื่อนไขที่มีความสัมพันธ์

อยู่เสมอ (๔) สัทธาจริต หมายถึง คนที่มีพฤติกรรมที่หนักไปทางเชื่อง่าย ใครพูดอะไรมาก็มักจะเชื่อโดยไม่ไตร่ตรองให้รอบคอบก่อน (๕) พุทธิจริต หมายถึง คนที่พฤติกรรมที่หนักไปทางเจ้าความคิดเชื่อมั่นในตัวเองสูง ชอบวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องต่างๆ (๖) วิตกจริต หมายถึง คนที่มีพฤติกรรมที่หนักไปทางด้านวิตกกังวล คิดมาก ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ก็คือปุถุชนทุกคนมีจริตทั้ง ๖ ประการเหมือนกัน แต่จะหนักไปทางใดทางหนึ่งนั้นก็เป็นอย่างอื่นเรื่องหนึ่ง เช่น บางคนหนักไปทางด้านรักสวยรักงาม ก็เรียกบุคคลนี้ว่าเป็นคนราคะจริต เป็นต้น

ทางด้านเงินทุนและเศรษฐกิจเข้าเกี่ยวข้อง
เกือบทุกด้าน การแก้ไขปัญหาและการสร้าง
พลังการต่อรองจึงไม่ค่อยมีบทบาท
เท่าที่ควร เพราะทุกคนก็อยากที่จะให้เกิด
ผลประโยชน์กับตนเองมากที่สุด ระบบที่ใช้
เงินทุนอันเป็นที่นิยมในการขับเคลื่อนของ
อาเซียนมีทั้งข้อดีและก็ข้อเสียควบคู่กันไป
เช่นเดียวกับเรื่องอื่นๆ เรามักพบผู้บริหารทั้ง
ในระดับสูงตั้งแต่รัฐมนตรีและข้าราชการ
จนกระทั่งผู้บริหารในระดับองค์กรขนาด
เล็กที่ใช้ทุนในการดำเนินการหลายคนมัก
ใช้คำว่า Win - Win คำว่า Win – Win หรือ
ได้ กับ ได้ มีจริงหรือไม่ หรือคนที่ไม่ได้
ไม่ใช่คนที่อยู่บนยอดของปิรามิด แต่ก็มีนัก
บริหารอีกหลายคนที่มองมุมต่างเพราะที่จริง
แล้วไม่มีใครที่ชนะหรือสมประสงค์โดยไม่
สูญเสียอะไรเป็นเพียงแค่คำเปรียบเปรย
เพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีขึ้นเท่านั้น ขอ
ยกตัวอย่างเช่น เวลาที่เด็กๆ เล่นหรือแข่ง
อะไรย่อมมีผู้ชนะและผู้แพ้ ถึงแม้การเล่น
จะมีกฎกติกา แต่เด็กทุกคนที่เล่นก็มีความ
ต่างที่ไม่เหมือนกันทั้งทางด้านร่างกาย

สติปัญญา นอกจากนี้ยังมีสภาพแวดล้อมในการเล่นรวมถึงรูปแบบของการเล่นที่ทำให้เกิดข้อแตกต่าง ไม่ว่าเราจะพยายามตั้งกฎกติกาให้ดีอย่างไรก็ย่อมต้องมีผู้ได้เปรียบและเสียเปรียบอยู่เสมอ ยิ่งเป็นกีฬาที่ต้องมีผู้เล่นหลายคน ดูเหมือนว่าการรวมกันจะทำให้เกิดพลังต่างๆ ที่ดีขึ้น ทั้งกำลัง ความคิด การสร้างสรรค์ แต่การรวมกันก็ต้องมีที่มาจากความพร้อมและความสมบูรณ์ของแต่ละคน ที่สำคัญและเป็นความจริงคือไม่มีการแข่งขันใตบนโลกความจริงใบนี้ที่ผู้เล่นจะเป็นผู้ชนะได้ทุกคน หากเกิดความพ่ายแพ้เรายินดีที่จะพ่ายแพ้เพียงคนใดคนหนึ่งหรือจะพ่ายแพ้กันแบบเป็นทีม แต่โลกของการแข่งขันของเด็กเป็นโลกที่สวยงามไม่ต่างจากโลกในนิยายเพราะเด็กส่วนใหญ่ไม่ได้คิดอะไรมากมายเป็นแค่เรื่องของความสนุกสนาน และหากต้องพ่ายแพ้ผู้ใหญ่ก็มักจะปลอบใจด้วยการใช้คำว่าได้ที่ ๒ ที่ ๓ หรือชมเชยและอื่นๆ หากพิจารณาคำว่าที่ ๒ ที่ ๓ และชมเชย ในความเป็นผู้ใหญ่จะมีเนื้อหาสาระมีความหมายว่าอะไรและ

ยอมรับได้แค่ไหน ยกตัวอย่างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ผ่านมามาประเทศไทยสูญเสียการเป็นผู้นำการส่งออกข้าว โดยส่งออกเป็นอันดับที่ ๓ (ไทยโพสต์, ๒๕๕๕) สื่อนำเสนอข่าวไม่เว้นแต่ละวันเพื่อตอกย้ำความพ่ายแพ้สะท้อนภาพของความล้มเหลวในการบริหาร ในสายตาของคนทั่วไปคือความพ่ายแพ้ ในสายตาของชาวนาผู้ผลิตข้าว มองถึงสิ้นความหวังในการใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ในสายตาของนักการเมืองและนักบริหารจะมีความหมายอย่างไร หากมองกลับไปในประวัติศาสตร์เกือบทุกชาติกติกาส่วนใหญ่ที่เขียนก็มักจะมีผู้ชนะเสมอโลกแห่งความจริงจะมีผู้แพ้ก็คนที่ได้เขียนความภูมิใจในความพ่ายแพ้บอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ของตนให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา แต่สิ่งที่สำคัญเหนือกว่าผู้แพ้กับผู้ชนะมีผู้พูดไว้ว่า จงรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย เป็นหัวใจในการแข่งขัน ใจความสำคัญในคำพูด คือคำว่า “รู้” ดังนั้นคำว่า รู้ จึงเป็นสิ่งเตือนใจในการกระทำ การที่เราจะขายข้าว

ได้ในอันดับที่เท่าไรไม่ได้สำคัญอะไร ที่สำคัญคือเรามีความสุขและรู้ประมาณตนอย่างไร เป็นความรู้ที่ประกอบด้วยคุณธรรมและมโนธรรม^๒ ที่ผู้ใหญ่หลายคนพยายามสอนเด็กๆ ให้เข้าใจในความหมายที่แท้จริง เวลาที่เกิดการแข่งขัน ซึ่งจะทำให้เด็กที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้าได้เข้าใจและเข้าถึงปัญญา แต่บางทีการที่เราเป็นคนไทย เราเองก็ไม่ได้มีความรู้เท่าทันต่อความคิด การตอกย้ำสิ่งที่ไม่จำเป็นอาจไม่ได้ช่วยหรือสร้างปัญญาให้กับคนไทยดีขึ้น

กลับมาเรื่องของการเป็นประชาคมอาเซียน คำถามคือเราหลายคนมีคำว่า “รู้”

^๒ มโนธรรม หมายถึงความรู้สึกผิดชอบชั่วดี , ความรู้สึกว่าจะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ เป็น การควบคุมภายในจิตใจของบุคคล เป็นระบบความคิดและความรู้สึก ซึ่งช่วยบุคคลในการตัดสินใจว่าการกระทำอะไรถูก อะไรผิด อะไรควรทำและไม่ควรทำ

เกิดขึ้นในใจแล้วหรือยังว่าข้อดี ข้อเสีย และ ข้อที่น่าสังเกตต่อการเข้าสู่ประชาคม อาเซียนเป็นอย่างไร ชาวบ้านทั่วไปเวลาถูก ตั้งคำถามว่าเตรียมตัวอย่างไรในการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน หรือคำถามที่ว่าเราจะได้ ประโยชน์อย่างไรในการเป็นประชาคม อาเซียน หลายคนก็อาจจะตอบตามความรู้ ที่มีอย่าง งูๆ ปลาๆ ว่า “มันก็ดีนะเราได้ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยนมากขึ้น” เป็นรูปแบบการ ตอบของ คนส่วนใหญ่ที่เห็นตาม หนังสือพิมพ์บ้าง โทรทัศน์บ้าง หรือใน อินเทอร์เน็ต ซึ่งมักจะมองและรับรู้จาก แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ไม่ได้เกิดจากมุมมอง หลายด้าน หากแต่มองลึกลงไปเราจะมี คำถามมากยิ่งขึ้น เช่น อาเซียนเรามี เป้าหมายในการส่งเสริมทางด้านต่างๆ ทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจคำถามคือ เรากับ ประเทศเพื่อนบ้านของเราทั้ง ๑๐ ประเทศ ไม่เคยที่แลกเปลี่ยนซื้อขายกันใช่หรือไม่ ซึ่งความจริงคือในปัจจุบันประเทศคู่ค้าของ

ไทยก็คือเพื่อนบ้านในภูมิภาคของเราเอง ซึ่งมีมูลค่าการซื้อขายในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีมูลค่ามากกว่า ๘๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์มากเป็นลำดับ ๓ รองจากการค้ากับทั่วโลก และเอเปคที่ไม่รวมสหรัฐและยุโรป และเป็นตลาดค้าเดียวจากทั่วโลกที่เราไม่เสียดุลการค้า (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ๒๕๕๕) และการตกลงทางด้านการค้าและเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีอยู่ในกลุ่มประเทศอาเซียนยังมีไม่มากพอเลยต้องการทำตลาดให้ขยายใหญ่ยิ่งขึ้น ต้องการให้ทรัพยากรที่มากขึ้น ความคุ้มค่าในการลงทุนที่ดีขึ้น และเปลี่ยนพรมแดนที่มีเส้นขีดให้กลายเป็นโลกของตลาดที่ไม่มีเส้นแบ่งเขตระหว่างชาติมากขึ้น หากลองถามชาวบ้านทั่วไปว่ามูลค่าการซื้อขายที่เกิดขึ้นอย่างมหาศาลในรอบปีที่ผ่านมาที่เกิดจากการค้าระหว่างอาเซียนทำให้ชีวิตดีขึ้นบ้างหรือไม่ คำตอบที่ได้อาจจะดูไม่สวยหรูอย่างที่คาดหวัง บางทีทุนนิยมก็ไม่ได้ให้อะไรกับคนในระดับล่าง ผู้ที่ได้ประโยชน์ส่วนใหญ่ก็เป็นชนชั้นปกครองทั้งสิ้นและมองความ

คุณค่าของวัตถุและเม็ดเงินเป็นความเจริญ
 หลังจากโลกเปลี่ยนสภาพและยอมรับในทุน
 นิยม อาเซียนเองก็ถือตัวเองเข้ามามีบทบาท
 ในการจัดการเรื่องต่างๆ โดยแบ่งเป็น
 ประชามย่อยๆ ๓ ด้าน เป็นด้านการเมือง
 ความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม
 และวัฒนธรรม (ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและ
 พยากรณ์ทางการเกษตร, ๒๕๕๕) ซึ่งเรา
 เข้าใจกันในเรื่องว่า ๓ เสาหลัก หรือพูดให้
 เข้าใจ คือข้อตกลงของอาเซียนมี ๓ กลุ่ม
 เรื่องหลักในการเจรจา ระยะเวลาหลังการ
 ประชุมอาเซียนจะเน้นความร่วมมือทางด้าน
 เศรษฐกิจ ในส่วนเรื่องการเมืองและความ
 มั่นคง เราไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญมาก
 เท่าที่ควรแต่ก็มีการพูดถึงเป็นหัวข้อการ
 สนทนาที่มีไว้ระดับบนโต๊ะเจรจา ซึ่งที่จริง
 แล้วข้อพิพาททางการเมือง และดินแดนของ
 ประเทศอาเซียนยังมีอยู่มากในหลาย
 ประเทศรวมถึงประเทศไทย หากมองผิวเผิน
 หลายคนอาจไม่รู้สึกละอะไรเพราะทุกเรื่องก็
 คงต้องเชื่อมโยงทางด้านเศรษฐกิจ แต่ก็มี
 หลายคนตั้งคำถามว่าทุกเรื่องที่มีการเจรจา

ใครที่ได้ประโยชน์ และเสียประโยชน์ คำว่า win – win หมายถึงใคร? องค์กรและคนเหล่านี้ทำหน้าที่เพื่อเราทุกคนของทุกชาติ ไซ้หรือไม่ หรือผลประโยชน์ที่ได้รับส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของชนชั้นปกครองของแต่ละประเทศโดยใช้เวทีของชาติในการซื้อขายแลกเปลี่ยน เพราะจริงๆ แล้วในฐานะของชาวบ้านทั่วไปอย่างเราๆ ก็ไม่ได้เป็นผู้เขียนกฎหมายกติกาอยู่แล้วจะมีก็แต่ชนชั้นปกครองเท่านั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่ประเทศของเราอีกหลายประเทศในอาเซียน ที่มีเป้าหมายเขียนกันมาอย่างสวยหรูในการกำหนดรัฐธรรมนูญอาเซียนกับการก่อตั้งมาอย่างยาวนานตั้งแต่วันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ จนถึงปัจจุบันก็ระยะเวลา ๔๖ ปี เกือบครึ่งศตวรรษ มีการประชุมและกิจกรรมมากมายที่มีความตกลงกันเพื่อเป้าหมายทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของความเป็นอาเซียน แต่ในกลุ่มประเทศอาเซียนกลับมีสังคมที่มีความเสื่อมถอยลง มีคนจนและช่องว่างของคนที่ยับยั้งสูงมากขึ้น มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่ล่มสลาย

ผสมผสานตะวันตกจนแยกไม่ออก ประชากรส่วนใหญ่โดยเฉพาะประเทศไทย มีระดับสติปัญญา^๓ ตกต่ำลงเรื่อยๆ ซึ่ง ตรงกันข้ามกับข้อมูลการสำรวจที่พบว่า ประชากรมีความรู้เพิ่มสูงขึ้นในการศึกษา ต่อระดับอุดมศึกษา (สำนักงานสถิติ แห่งชาติ, ๒๕๕๑) ข้อที่น่าสังเกตในเรื่องนี้ คือ ความแตกต่างและความเหมือนระหว่าง อาเซียนกับกลุ่มสหภาพยุโรป (European Union) คือ EU ก่อตั้งก่อนอาเซียน ๘ ปี เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และมีกลุ่ม ผู้ที่ศึกษาในสายอาชีพเป็นกำลังหลักในการ นำพาประเทศ สหภาพยุโรปมีความเข้าใจ ในบริบทที่มีความเป็นอุตสาหกรรมสูง

^๓ ปัญญา หมายถึง ความรู้ทั่ว คือรู้ถึงเหตุ ถึงผล ร้อย่างชัดเจน, รู้เรื่องบาปบุญคุณโทษ, รู้สิ่ง ที่ควรทำควรเว้น เป็นต้น เป็นธรรมที่คอยกำกับ ศรัทธา เพื่อให้เชื่อประกอบด้วยเหตุผล ไม่ให้ หลงเชื่ออย่างงมงาย

โดยเฉพาะประเทศเยอรมนี ในขณะที่ประเทศของเราและกลุ่มประเทศในอาเซียนส่วนใหญ่มีบริบทเป็นเกษตรกรรมแต่เรามองการพัฒนาเป็นเหมือนกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป นอกจากนี้การศึกษาของเรายังมุ่งศึกษาในระดับปริญญา โดยมีค่านิยมการเป็นเจ้าของคนนายคนที่สืบทอดต่อกันมา หากดูสถิติจะพบว่าในช่วงระยะ ๑๐ ปี มีผู้ที่จบในระดับปริญญาตรี โท เอกจำนวนไม่น้อยและเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี เราเคยสงสัยและตั้งคำถามกันบ้างหรือไม่ว่ามีคนที่มีความรู้ในระดับปริญญาอยู่มากมายขนาดนี้ ทำไหมสังคมของเราถึงวุ่นวาย มีการแบ่งแยกสีเสื้อ มีการทุจริตคอร์รัปชัน นอกจากนี้คนมีความรู้ในระดับปริญญาทั้งหลาย ไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือหาทางออกได้เมื่อเกิดวิกฤติ เราเป็นกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา^๔ ซึ่งที่จริงแล้วควรใช้คำว่าด้อย

^๔ ประเทศกำลังพัฒนา เป็นคำที่ใช้เรียกประเทศที่มีมาตรฐานการดำรงชีวิตปานกลาง-ต่ำ พื้นฐานอุตสาหกรรมยังไม่พัฒนา และมีดัชนีการ

พัฒนามากกว่า (ทวิช จิตรสมบูรณ์, ๒๕๕๔) เพราะคำว่ากำลังพัฒนานั้นอาจเป็นคำใช้เรียกผู้ที่พ่ายแพ้อันดับที่ ๒ ที่ ๓ หรือชมเชยตามนิยามกลุ่มผู้ที่ชนะบนโลกใบนี้ก็เป็นได้ และองค์กรที่เรียกว่าสมาคมประชาชาติแห่ง

พัฒนามนุษย์ (Human Development Index) อยู่ในระดับปานกลาง-ต่ำ คำนี้มีแนวโน้มที่จะถูกแทนใช้ที่คำอื่นๆ ที่เคยใช้ก่อนหน้านี้ ซึ่งรวมถึงคำว่า "โลกที่สาม" ซึ่งเกิดขึ้นในยุคสงครามเย็น เนื่องจากไม่มีคำจำกัดความใดๆ มากำหนดคำว่า ประเทศพัฒนาแล้ว อาจเป็นไปได้ว่า ระดับของคำว่า พัฒนาแล้ว จะมีความแตกต่างกันเห็นได้ชัดมากกว่า คำว่า กำลังพัฒนาด้วย สำหรับบางประเทศที่ถูกเรียกว่า เป็นประเทศกำลังพัฒนา ยังพบว่ามีความเฉลี่ยของมาตรฐานการดำรงชีวิตอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ส่วนประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจที่จัดอยู่ในระดับก้าวหน้ามากกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา แต่ยังไม่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มของ ประเทศพัฒนาแล้ว จะถูกจัดให้อยู่กลุ่มที่ใช้คำจำกัดความว่า ประเทศอุตสาหกรรมใหม่

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการส่งเสริมและสร้างความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ในระยะเวลา ๔๖ ปี ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ไม่ได้ทำให้พื้นฐานความเป็นอยู่ของประชากรดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับสหภาพยุโรป

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อาเซียนจะรวมตัวกันเพื่อเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน ด้วยข้อตกลงอันเป็นปัจจัยทางด้านความเปลี่ยนแปลงของโลกที่ใช้ทุนนำหน้า หากลองคิดเล่นๆ กับคำถามว่าเรามีความพร้อมกับการการรวมตัวกันเป็นอาเซียนแล้วหรือยัง และกียกสมมติฐานตัวอย่างการวิเคราะห์อุปนิสัยของคนไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ) คือคนไทยเรามีความเชื่อเรื่องเวรกรรม ถ่อมตัวยอมรับชนชั้นในสังคม ยึดถือระบบอุปถัมภ์ ไม่ยอมรับคนที่อายุเท่ากันหรือต่ำกว่า ชอบพึ่งพาพึ่งพิงคนอื่น ไม่รู้จักประมาณตน รัก

อิสระ ไม่ชอบค้าขาย เอาตัวรอดและโยน
ความผิดให้ผู้อื่น ไม่ชอบรวมกลุ่มทำงาน ไม่
ชอบวางแผน ชอบการพนันชอบायมุขและ
ความสนุกสนาน ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง
ชอบสร้างอิทธิพล ไม่ตรงต่อเวลา ชอบพูด
มากกว่าทำ ยกย่องวัตถุ ชอบของฟรี ขาด
จิตสำนึก อันนี้เป็นการยกตัวอย่างซึ่งที่จริง
แล้วคนไทยก็อาจจะไม่ได้เป็นอย่างที่กล่าว
ทั้งหมดแต่บางที่เราก็ต้องพูดกันตรงๆ ว่าสิ่ง
ที่พูดมีจริง และกรณีความเป็นคนไทยจากที่
กล่าว เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอะไรจะ
เกิดขึ้น สังคมของอาเซียนจะเข้าใจความ
เป็นคนไทยและพร้อมจะทำงานร่วมกันใช่
หรือไม่ เหตุผลที่ผู้เขียนบรรยายลักษณะนี้
ไม่ใช่ว่าไม่ชอบคนไทย ผู้เขียนก็เป็นคน
ไทยแต่อยากให้เห็นถึงตัวอย่างกรณีที่
พูดถึงเวลาที่เด็กเล่นหรือแข่งขันที่กล่าวไป
ก่อนหน้านี้ ถ้าต้องแข่งขันและเล่นอะไรเป็น
ทีมเคยถามตัวเองว่าเรามีความสามารถ
ในการเล่นเป็นทีมกับคนอื่นได้หรือไม่ หรือ
ในทางกลับกันเพื่อนของเราที่จะเข้ามาอยู่
ในทีมมีความสามารถพอที่จะเป็นทีมที่ดีได้

หรือไม่ หากเปรียบเทียบในกลุ่มประเทศยุโรป หรือสหภาพยุโรปที่ขึ้นชื่อว่าเป็นกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว มาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรส่วนใหญ่ถือว่ามีความคุณภาพ ซึ่งคำว่าคุณภาพในที่นี้สามารถอนุมานได้ว่า มีความขยัน มีความอดทน มีวินัย รักษาเวลา พึ่งพาตนเอง มีการยอมรับและการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซึ่งก็อาจจะไม่เป็นจริงทั้งหมด แต่การรวมตัวของสหภาพยุโรปสิ่งที่เกิดขึ้นปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๒ จนถึงทุกวันนี้ก็เป็นผลจากการใช้เศรษฐกิจพัฒนาขับเคลื่อนประเทศจนเป็นเหตุให้เกิดวิกฤติหนี้สาธารณะไม่ใช่หรือ ในขณะที่เรากำลังจะทำและเลียนแบบเหมือน EU และคุณภาพของคนที่เราอยู่ด้อยกว่า และถ้าวันนี้อาเซียนรวมกันเป็นหนึ่ง ตามคำขวัญของอาเซียน “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One Vision, One Identity, One Community) ลองสมมติเรื่องหลังจากนี้ว่า

จะเป็นอย่างไร นี่เป็นการยกตัวอย่างคนในประเทศของเรายังไม่รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ซึ่งก็ไม่แน่ใจว่าเป็นเหมือนหรือต่างจากเรา ทั้งนี้สัจใจคดียังไม่รวมเรื่องวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม และที่สำคัญความแตกต่างทางด้านศาสนาซึ่งมีความละเอียดอ่อนสูงและมีผลกระทบต่อการรวมกันเป็นหนึ่งเดียวของอาเซียน

แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่มันเกิดขึ้นแล้ว เราไม่สามารถย้อนกลับไปแก้ไขอะไรได้ ที่ทำได้คือการกลับมาอ้างคำว่า “รู้” ทำความเข้าใจเสมือนเวลาที่เราสอนเด็กเล่นกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และรู้สิ่งที่จะทำให้เกิดในอนาคตด้วยความมีสติ และปัญญา ซึ่งอยากให้คนไทยได้ตระหนัก คนไทยส่วนใหญ่ไม่ชอบที่จะอ่านเรื่องของประวัติศาสตร์ เพราะประวัติศาสตร์เป็นเรื่องที่กลับไปแก้ไขมันดีขึ้นไม่ได้ และคิดว่าประวัติศาสตร์เป็นเรื่องที่ผ่านไปแล้ว ปัจจุบันและอนาคตของเราสำคัญกว่า ผู้เขียนเคยมีประสบการณ์ร่วมประชุมและฟังผู้นำหลายคนกล่าวว่า ทำไหมเราชอบยึดติดอะไรเก่าๆ กับอดีต เรา

ควรมองไปข้างหน้าทำวันข้างหน้าให้ดี จนหลายปีที่ผ่านเริ่มกลับมาทบทวนความคิดอีกครั้งทำให้รู้ว่าที่จริงแล้วอดีตมีความสำคัญไม่น้อย ประวัติศาสตร์สอนอะไรหลายต่อหลายอย่างให้คนรุ่นต่อมาได้มีวิวัฒนาการที่ดีขึ้น ในด้านกลับกันประวัติศาสตร์ก็ทำสิ่งที่ผิดโดยที่คิดว่าถูกในวันนั้นให้ได้เรียนรู้ว่าอย่าทำซ้ำอีก บางทีการที่ไม่เคยย้อนกลับไปดูอดีตมั่งแต่จะไปแต่ข้างหน้าพอหันกลับมาอีกทีก็พบซากปรักหักพังที่เหลือผู้น่าอยู่เพียงลำพัง หรือบางครั้งผู้นำเองก็ไปไม่รอดแพ้พ่ายในสิ่งที่ตนทำไว้กลายเป็นโศกนาฏกรรมของชนชั้นกลางและล่างก็มีให้ได้ศึกษา และในวันที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้งก็มีใช้คนไทยหรือที่บ้างคลั่งนโยบายทางด้านเศรษฐกิจมุ่งหวังจะร่ำรวยจะเป็นเสือทางด้านเศรษฐกิจในภูมิภาค วันนี้อาเซียนเองรวมกันก็เอาเศรษฐกิจนำการขับเคลื่อนในทุกมิติอีก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำรัสว่า “ถ้าติดกระดุมเม็ดแรก

ผิด เม็ดต่อๆ ไปก็ผิดหมด” มันก็ไม่ต่างจากอดีตหากเราเริ่มต้นจากอะไรที่ผิดๆ ปลายทางที่จะไปถึงมันจะถูกได้อย่างไร บางทีการเตรียมความพร้อมของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของเราอาจจะไม่ใช่การมุ่งไปข้างหน้าเพียงเพื่อต้องการความร่ำรวยเป็นชัยชนะ และอาจจะไม่ต้องเตรียมความพร้อมด้วยเงินทุนมหาศาลและภาษาที่หลากหลาย แต่น่าจะเป็นการเตรียมปัญญา มากกว่า ปัญญาที่หมายถึงความรู้ในตน บางทีการที่เราไม่ได้รู้จักตัวเองมากพอหรือคิดจะเรียนรู้เรื่องของตนเองมันเป็นความเสี่ยงต่อการต้องไปเผชิญโลกที่กว้างใหญ่ มีความเชื่อของคนหลายคนในสังคมที่มองเห็นสิ่งสำคัญของการมุ่งไปข้างหน้า คือระบบการศึกษาที่สร้างปัญญา โดยมีจุดหมายคือความเป็นมนุษย์มากกว่าการแข่งขันเพื่อสร้างกิเลสและการช่วงชิงการใช้ทรัพยากร ระบบการศึกษาที่เหมาะสมกับเราอาจจะไม่ใช่ทุนนิยม หากเราจะลองเปลี่ยนและวางรากฐานอิงกับปรัชญาแบบพอเพียงที่มีภูมิปัญญาความเป็นไทยก็ไม่

น่าจะเสียหายแต่อย่างใด และความเป็นจริงก็น่าจะเหมาะสมกับบริบทของเรามากกว่า ถึงแม้คนที่เข้าใจอาจจะมีเพียงหยิบมือและเป็นเพียงแค่ชาวบ้านธรรมดาๆ ที่ไม่อาจจะเปลี่ยนแปลงโลกได้แต่ก็อาจจะนำความสุขมาสู่ตนเองได้ วิธีแบบทุนนิยมที่เรากำลังถูกรอบงำทุกวันนี้ไม่ใช่คำตอบที่ดีพอกับการพัฒนาประเทศและคนของเราอีกต่อไป หรือหากเป็นไปได้จะใช้ปรัชญาแบบโสกราตีส (Socrates) อริสโตเติล (Aristotle) หรือเพลโต (Plato) มาใช้เป็นแบบแนวการนำทางซึ่งฟังแล้วก็อาจจะดูเป็นอภิมหาปรัชญาในโลกในอุดมคติในการบริหารและปกครองก็น่าจะดีไม่น้อย หากมันทำให้ความเป็นมนุษย์ของเรามีความสมบูรณ์และมีความเป็นมนุษย์มากยิ่งขึ้น บางคนอาจจะบอกว่าเก่าคร่ำครึ หรือหากใช้วิธีแห่งพหุมาเป็นแบบในการวางรากฐานการบริหารการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม ถึงจะดูเป็นอุดมคติแต่ก็เป็นสิ่งที่ดีงามที่ทำให้คนและสังคมของเรามีสติปัญญาและทำให้เกิดความสุข

ได้ก็น่าจะนำมาใช้มิใช่หรือ เพราะสุดท้าย
ของชีวิตในความเป็นมนุษย์ คือ ความ
ต้องการให้เกิดความสุข มนุษย์ไม่ต้องการ
เศรษฐกิจ ไม่ต้องการตลาด ไม่ต้องการวัตถุ
ซึ่งเชื่อว่าสุดท้ายปลายทางทุกคนคิดอย่าง
นั้น แต่ที่ทำไม่ได้เพราะชีวิตถูกล่อลึงจาก
ทุนที่สัมพันธ์กับปัจจัยพื้นฐานของชีวิตไป
เสียหมด ดังนั้น การให้ปัญญา ที่เรียกว่า
ความรู้ ที่ไม่ใช่แค่ท่องจำ อ่านหนังสือ แต่
เป็นความรู้ในตนที่มีภูมิคุ้มกันโรคความ
เสื่อมถอยจากกิเลสของความเป็นมนุษย์จึงมี
ความสำคัญ และเป็นสิ่งที่นักการศึกษาผู้มี
อำนาจการตัดสินใจน่ามีอยู่ในซีรีบรัม
(Cerebrum) ไม่มากก็น้อยที่จะนำมาเป็น
แบบในการวางระบบรากฐานของสังคมไทย
แต่ทั้งนี้ก็ไม่ได้คาดหวังประการใดเนื่องจาก
ผู้มีอำนาจส่วนใหญ่ก็เป็นผู้ทรงคุณวุฒิใน
ระดับปริญญาที่มีอยู่เกลื่อนกลาด ที่บางท่าน
ชอบเปรยเปรียบว่าประเทศของเรามีคนที่มี
ความรู้อยู่มาก หากไม่เชื่อลองขว้างหินไป
ในกลุ่มฝูงชนรับรองว่าหินต้องถูกหัวคน
ที่จบปริญญาแน่ๆ เพราะส่วนใหญ่ไม่รู้วิธีการ

หลบและแก้ปัญหาเวลาเมื่อเกิดวิกฤติ แต่ก็มีคนที่หลบเก่งจำนวนไม่น้อยที่ไม่ใช่แค่หลบแต่มักจะดึงเพื่อนที่อยู่ข้างๆ มายืนบังหินที่ขวางมาด้วย บางทีพฤติกรรมหลายอย่างที่ไม่พึงประสงค์ของคนไทยกันเองก็ควรจะถูกแก้ไข แล้วมาเริ่มต้นกับพฤติกรรมใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์

สุดท้ายนี้ก็คงจะฝากความหวังดีให้เราทั้งหลายมีปัญญาต่อการเดินไปสู่อาเซียนอย่างปลอดภัยและมีความสุขอย่างพอเพียงบนรากฐานของความเป็นไทย เข้าใจบริบทของตนและเรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างเข้าใจ ลด ละ เลิก ในความเจริญจากกิเลสพัฒนาความเป็นมนุษย์จากภายในให้เกิดความรู้ท่าทันต่อโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างมีสติไตร่ตรองให้รอบครอบก่อนที่จะก้าวเดินไปในโลกที่มีแต่การแข่งขัน

เอกสารอ้างอิง

**TDRI, ผลกระทบของ AEC ต่อช่องว่าง
ทางรายได้และมิติด้านสังคม. สืบค้น
เมื่อ ๒๐ ธันวาคม, ๒๕๕๕, จาก
<http://tdri.or.th/tdri-reports/tdri-factsheet5>**

**กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. สรุป
การค้าระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้า
สำคัญ ตุลาคม ๒๕๕๕. สืบค้นเมื่อ ๒๐
ธันวาคม, ๒๕๕๕, จาก**

**[http://www.dtn.go.th/index.php?option=com_content&view=article
&id=7809&Itemid=807&lang=th](http://www.dtn.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=7809&Itemid=807&lang=th)**

**กระทรวงการต่างประเทศ. กฎบัตรสมาคม
แห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. 15th ASEAN SUMMIT
CHA-AM HUA HIN THAILAND**

2009 สืบค้นเมื่อ ๑๙ ธันวาคม,
๒๕๕๕, จาก

<http://aseansummit.mfa.go.th/15thai/PDF/ASEANCharterTH+EN.pdf>

จรี วิจิตรวาทการ. บทวิเคราะห์ลักษณะนิสัย
ของคนไทย: รากเหง้าของความ
เจริญและปัญหาทั้งหมดของประเทศ
ไทย สืบค้นเมื่อ ๒๑ ธันวาคม, ๒๕๕๕,
จาก

<http://www.bloggang.com/viewdiary.php?plan=kkw&month=062010&date=07&group=29&qblog=3>

ทวีช จิตรสมบุญ. ทำไมชาติไทยจึงยัง
ด้อยพัฒนา. Daily News ๒๖
พฤษภาคม ๒๕๕๔ สืบค้นเมื่อ ๒๑
ธันวาคม, ๒๕๕๕, จาก

<http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9540000064488>

ทรูปลูกปัญญา ระบบเศรษฐกิจของไทย.
คลังความรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ สืบค้น
เมื่อ ๒๐ ธันวาคม, ๒๕๕๕, จาก
http://www.trueplookpanya.com/true/knowledgedetail.php?mul_content_id=1336

ไทยโพสต์. ส่งออกข้าวร่วงเหลือแค่อันดับ
๓ จำนำช่วยเหลือชนจิตบทรน
นโยบาย. สืบค้นเมื่อ ๒๐ ธันวาคม,
๒๕๕๕, จาก <http://www.thaipost.net/news/260712/60122>

มานัส มงคลสุข. ผลกระทบประชาคม
อาเซียน ๒๕๕๘. ประกายรังสี. วัน
เสาร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๓ สืบค้น
เมื่อ ๒๐ ธันวาคม, ๒๕๕๕, จาก

[http://rt-spark.blogspot.com/
2010/12/2558.html](http://rt-spark.blogspot.com/2010/12/2558.html)

ลีเจง ถนอมวรกุล รูปแบบของระบบ
เศรษฐกิจ. สืบค้นเมื่อ ๒๐ ธันวาคม,
๒๕๕๕, จาก [http://www.trueplook
panya.com/true/knowledge_detail.
php?mul_content_id=1336](http://www.trueplookpanya.com/true/knowledge_detail.php?mul_content_id=1336)

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. วิเคราะห์ลักษณะนิสัย
คนไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา
ประเทศ. สืบค้นเมื่อ ๒๐ ธันวาคม,
๒๕๕๕, จาก [http://www.patta
nakit.net/index.php?lay=show&a
c=article&Ntype=53](http://www.pattanakit.net/index.php?lay=show&ac=article&Ntype=53)

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทย
พาณิชย์. ประเทศไทยจะได้รับ
ผลกระทบและมีโอกาสอย่างไรจาก
AEC? จุลสารจับตาอาเซียน ปีที่ ๑
ฉบับที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ หน้าที่ ๒๒
- ๓๑ โครงการจับตาอาเซียนห้อง

๓ ๓ ๓ ค ณะ รั ฐ าส าส ต ร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการ
เกษตร . **ประชาคมอาเซียน**
ประกอบด้วย ๓ เสาหลัก. สืบค้นเมื่อ
๒๐ ธันวาคม , ๒๕๕๕ ,จาก
http://www.maejopoll.mju.ac.th/webpage_show.php?id=MTUwNzMwNTc=

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. อัตราการเรียนต่อ
ระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ปี
การศึกษา ๒๕๕๑. สืบค้นเมื่อ ๒๐
ธันวาคม , ๒๕๕๕ , จาก
<http://eis.moe.go.th/eis/stat51/T0027.htm>

สุทธาภา อมรวีวัฒน์. ความแตกต่างระหว่าง
EU กับ AEC กรุงเทพมหานคร ศูนย์วิจัย
เศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทย
พาณิชย์ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ สืบค้น

เมื่อ ๒๐ ธันวาคม, ๒๕๕๕, จาก
<http://www.thaiaec.com/393#ixzz2G85gIPtJ>

สุวิชา เป้าอารีย์. “อาเซียนกับการจัดตั้ง AFTA 1 Way of establishing the ASEAN and AFTA” วารสารร่วมราชพฤกษ์. ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๒ กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม ๒๕๕๔ ฉบับวาระอาเซียน (ASEAN ISSUES). กรุงเทพฯ. ศูนย์ส่งเสริมวิจัยและผลิตตำรา มหาวิทยาลัยเกริก. ๒๕๕๔, หน้า ๒ – ๒๑.

หยก แสงตะวัน การรับมือกับ AEC ที่จะกระทบชาวโลก. สำนักข่าวพาณิชย์ สืบค้นเมื่อ ๒๐ ธันวาคม, ๒๕๕๕, จาก [http:// www.inter](http://www.inter)

trademag.com/welcome/arti
cle_read/124

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. ใต้กระแสอาเชียน.
มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน สืบค้นเมื่อ ๒๐
ธันวาคม, ๒๕๕๕, จาก
<http://www.midnightuniv.org> / ใต้
กระแสอาเชียน อรรถจักร์ สัตยานุ
รักษ์.

คุณวุฒิวิชาชีพไทยสู่อาเซียน

อาจารย์จิตชิน จิตติสุขพงษ์
กลุ่มวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

การรวมตัวกันของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (European Union; EU) ทำให้เกิดความได้เปรียบอย่างมากในแง่ของการเจรจาต่อรองกับนานาประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มการค้า และกลุ่มบริการ อีกทั้งยังทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานในกลุ่มประเทศสมาชิกก็ทำได้อย่างอิสระ ฯลฯ ทำให้ประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้พิจารณาข้อดีและข้อเสียของการรวมตัวดังกล่าวพบว่า มีข้อดีเป็นอย่างมากในการที่จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มประเทศสมาชิก จึงเป็นเหตุให้เกิดการรวมตัวกันของ ๑๐ ประเทศได้แก่ ประเทศไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา เกิดเป็นอาเซียน (ASEAN) ขึ้น

ผู้นำทั้ง ๑๐ ประเทศ ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน โดยเห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ให้ประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนเป็นชุมชนเดียวกันให้สำเร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ หรือ ค.ศ. ๒๐๒๐ แต่ต่อมาเห็นว่ามีความเนิ่นนานเกินไปจึงเร่งระยะเวลาจัดตั้งให้เร็วขึ้น มาเป็นปี พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือ ค.ศ. ๒๐๑๕

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนจะมีการเปิดกว้างให้ประชาชนในกลุ่มประเทศสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศ สามารถเข้าไปทำงานในกลุ่มประเทศสมาชิกได้อย่างเสรีเสมือนกับเป็นประเทศเดียวกัน สิ่งที่มาตามก็คือการเคลื่อนย้ายแรงงานในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน สิ่งนี้ย่อมส่งผลต่อทุกๆ ประเทศในกลุ่มสมาชิกให้เกิดการเปลี่ยนแปลง รวมถึงประเทศไทยด้วยเช่นกัน ประเทศไทยได้มีการเตรียมความพร้อมคุณวุฒิวิชาชีพไทยสู่

อาเซียนสำหรับผู้ประกอบอาชีพให้สามารถเทียบกับคุณวุฒิวิชาการหรือคุณวุฒิการศึกษา เพื่อให้ผู้ที่ประกอบอาชีพสามารถได้รับค่าจ้าง หรือเงินเดือนที่สูงขึ้นได้ ซึ่งจะเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับผู้ประกอบอาชีพแต่ไม่มีคุณวุฒิใดๆ เพื่อให้สมรรถนะแรงงานวัดได้อย่างมีมาตรฐาน เป็นระบบ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนากำลังคนของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ

ในระยะแรกการถ่ายเทแรงงานด้านฝีมือของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนประกอบด้วย ๘ สาขาอาชีพ ได้แก่ วิศวกร ช่างสำรวจ สถาปนิก แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล นักบัญชี และบริการ/การท่องเที่ยว โดยมีการจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วม และลงนามโดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนแล้ว ดังนี้ (กรมเจรจาการค้า. ๒๕๕๕: ออนไลน์)

ข้อตกลงการยอมรับร่วมในสาขาบริการวิชาชีพวิศวกรรม ลงนามเมื่อวันที่ ๘

ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์
ประเทศมาเลเซีย

ข้อตกลงการยอมรับร่วมในสาขา
บริการวิชาชีพพยาบาล ลงนามเมื่อวันที่ ๘
ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๙ ณ เมืองเซบู ประเทศ
ฟิลิปปินส์

ข้อตกลงการยอมรับร่วมในสาขา
บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม และกรอบ
ความตกลงสำหรับการยอมรับร่วมใน
คุณสมบัติวิชาชีพด้านการสำรวจ ลงนาม
เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๐ ณ
ประเทศสิงคโปร์

กรอบความตกลงว่าด้วยข้อตกลงการ
ยอมรับร่วมในสาขาบริการวิชาชีพบัญชี
ข้อตกลงการยอมรับร่วมในสาขาบริการ
วิชาชีพแพทย์ และข้อตกลงการยอมรับร่วม
ในสาขาบริการวิชาชีพแพทย์ และข้อตกลง
การยอมรับร่วมในสาขาทันตแพทย์ลงนาม
เมื่อ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๒
ประเทศไทย

กรอบข้อตกลงการยอมรับร่วมใน
สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยวในการประชุม

รัฐมนตรีขนส่งอาเซียน ครั้งที่ ๑๒ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๒ ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม

การจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements: MRA) หมายถึง การที่ผู้ให้บริการที่ได้รับการรับรองคุณสมบัติวิชาชีพโดยหน่วยงานที่มีอำนาจในประเทศตน จะได้รับการยอมรับโดยหน่วยงานที่มีอำนาจในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับกฎระเบียบภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง จะช่วยอำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายผู้ให้บริการสาขาวิชาชีพในภูมิภาคด้วยการจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วมในสาขาบริการของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

อีกทั้งกรอบการตกลงการค้าบริการของอาเซียน (AFAS) ตระหนักถึงความสำคัญของการรวมกลุ่มสาขาบริการโดยรวมในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนตามที่ระบุในมาตรา ๕ ภายใต้กรอบการตกลงการค้าบริการของอาเซียน ดังนี้

"สมาชิกในอาเซียนแต่ละประเทศจะให้การยอมรับในวุฒิการศึกษาหรือประสบการณ์ที่ได้รับและคุณสมบัติที่เป็นไปตามข้อกำหนด หรือใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ได้รับในประเทศสมาชิกอื่น เพื่อวัตถุประสงค์ในการออกใบอนุญาตหรือใบรับรองให้แก่ผู้ให้บริการ การยอมรับดังกล่าวจะต้องทำอยู่บนพื้นฐานของความตกลงกับประเทศสมาชิกที่เกี่ยวข้องหรืออาจให้การยอมรับโดยอิสระ"

ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงตระหนักว่าในอนาคตจะมีการขยายฐานการเคลื่อนย้ายแรงงานในอาชีพต่างๆ อีกมากมายในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนไม่ได้จำกัดอยู่แค่ ๘ อาชีพที่ได้มีการจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วมกันเท่านั้น ประเทศไทยจึงได้มีการจัดทำคุณวุฒิวิชาชีพไทยขึ้น (Thai Vocational Qualifications; TVQ) เป็นระบบการรับรองความรู้ความสามารถ โดยออกให้เป็นคุณวุฒิแก่ผู้ประกอบการอาชีพที่ผ่านการประเมินหน่วย

สมรรถนะได้จำนวนหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับคุณวุฒิ (คุณวุฒิวิชาชีพไทย. ๒๕๕๕: ออนไลน์)

แนวคิดของการกำหนดระดับคุณวุฒิวิชาชีพจะกำหนดให้ระดับเริ่มต้นเป็นงานที่ง่าย ปฏิบัติตามคำสั่ง ไม่ซับซ้อน ขอบเขตงานไม่กว้าง ความรับผิดชอบต่ำ ส่วนระดับคุณวุฒิวิชาชีพที่สูงขึ้นก็จะเป็นงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ขอบเขตงานกว้างขึ้น ความรับผิดชอบสูงขึ้น โดยคุณวุฒิที่วัดสมรรถนะเรียกว่าคุณวุฒิวิชาชีพไทยแบ่งเป็น ๗ ระดับ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework; NQF) ดังภาพประกอบที่ ๑ (ชนะ กลีภรณ์. ม.ป.ป.: ออนไลน์)

คุณวุฒิการศึกษา คุณวุฒิวิชาการ		คุณวุฒิวิชาชีพ	
ปริญญาเอก		ระดับ	
ปริญญาโท		7 ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ หรือผู้ชำนาญพิเศษ ผู้บริหารระดับสูงถึงระดับอาวุโส	
ปริญญาตรี		6 ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้บริหารระดับกลาง	
ป.ตรี ประยุกต์ 2		5 ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้บริหารระดับต้น	
ป.ตรี ประยุกต์ 1		4 ผู้ควบคุมดูแล หรือหัวหน้างาน, นักเทคนิค	
อ.ปริญญา	ปวส. 2	3 ผู้ชำนาญงาน หรือหัวหน้างาน	
	ปวส. 1	2 ผู้ปฏิบัติงานฝีมือเฉพาะทาง	
ม.ปลาย	ปวช. 3	1 ผู้ปฏิบัติงานอาชีพซึ่งใช้ทักษะพื้นฐาน	
	ปวช. 2		
	ปวช. 1		
ม. ต้น			

ภาพประกอบที่ ๑: กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ
(National Qualification Framework;
NQF)

เมื่อมีการจัดทำคุณวุฒิวิชาชีพไทย
และกรอบคุณวุฒิแห่งชาติแล้วยังต้องมี
องค์การที่จะมีอำนาจให้ประกาศนียบัตร
คุณวุฒิวิชาชีพด้วย ประเทศไทยจึงได้มีการ
ออกพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งสถาบัน
คุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) พ.ศ.
๒๕๕๔ ขึ้น โดยสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ

(องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า "สคช." มี
วัตถุประสงค์ดังนี้ (พระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง
สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
พ.ศ. ๒๕๕๔. ๒๕๕๔: ๗)

๑. ดำเนินการศึกษาวิจัยและพัฒนา
ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพ
หรือกลุ่มวิชาชีพในการจัดทำมาตรฐาน
อาชีพ

๓. ใ้การรับรององค์กรที่มีหน้าที่
รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐาน
อาชีพ

๔. เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับระบบ
คุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานอาชีพ

๕. ติดตามและประเมินผลองค์กรที่มี
หน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตาม
มาตรฐานอาชีพรวมทั้งระบบคุณวุฒิวิชาชีพ
เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความ
โปร่งใสและยุติธรรม

๖. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา ศูนย์หรือสถาบันฝึกอบรมสถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชนในการเผยแพร่ระบบคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานอาชีพ

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) มีอำนาจให้ประกาศนียบัตรคุณวุฒิวิชาชีพแก่บุคคลในสาขาวิชาที่คณะกรรมการกำหนด การกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขให้มีคุณวุฒิวิชาชีพในสาขาใดและชั้นใดให้กำหนดเป็นข้อบังคับของสถาบันโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ อีกทั้งสถาบันมีอำนาจให้หนังสือรับรองแก่องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพในสาขาวิชาชีพที่คณะกรรมการกำหนดด้วย

ดังจะเห็นได้ว่าการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ทำให้อนาคตจะเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานในประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนได้อย่างเสรี ส่งผลให้เกิดการจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วมในอาชีพกลุ่มสาขา

บริการ ๘ อาชีพ แต่การเปิดเสรีเฉพาะ
 แรงงานระดับสูงในภาคบริการเท่านั้น เช่น
 วิศวกร นักกฎหมาย แพทย์ ฯลฯ ซึ่งแรงงาน
 เหล่านี้เป็นทรัพยากรที่ประเทศด้อยพัฒนา
 ขาดแคลนอยู่แล้ว และมีไม่เพียงพอแม้แต่จะ
 ใช้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
 ตนเอง การเปิดเสรีแรงงานในภาคดังกล่าว
 จึงไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศกำลังพัฒนา
 และด้อยพัฒนามากนัก แต่ประเทศไทยและ
 ประเทศในแถบภูมิภาคอาเซียนมีแรงงานใน
 ระดับล่างเป็นจำนวนมาก เช่น กรรมกร
 คนงานก่อสร้าง และแม่บ้าน เป็นต้น ดังนั้น
 ประเทศในแถบภูมิภาคอาเซียน จึงมีความ
 ต้องการให้แรงงานที่เป็นบุคคลธรรมดา
 สามารถเดินทางเข้าไปประกอบอาชีพต่างๆ
 ในแถบภูมิภาคอาเซียนได้อย่างเสรี โดย
 การอนุญาตให้คนงานจากประเทศในกลุ่ม
 สมาชิกออาเซียนสามารถเดินทางเข้าไป
 ทำงานได้สะดวก สิ่งที่สำคัญนี้ได้มีการ
 กำหนดไว้ในแผนแม่บทว่าด้วยการ
 เชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (กระทรวง
 ต่างประเทศ. ๒๕๕๔: ๘๕, ๘๙ - ๙๑) ใน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เรื่องส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของประชาชนในภูมิภาคอาเซียนให้เพิ่มขึ้น ในมาตรา ๖ ส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมือในอาเซียนให้มากขึ้น โดยมีการจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วมกันเพิ่มเติมภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๒ และดำเนินการตามข้อตกลงฯ ที่ได้ข้อสรุปแล้วภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ มาตรา ๙ สร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการให้บริการทางสังคม และองค์กรผู้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม ผู้สอนและสถานศึกษาด้านกิจการสังคมเพื่อพัฒนาสวัสดิการสังคมสำหรับประชาชนในอาเซียน และมาตรา ๑๐ ปฏิบัติตามปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองการส่งเสริมของแรงงานข้ามชาติปี ค.ศ. ๒๐๐๗

ทำให้ประเทศไทยต้องรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานในอาชีพอื่นๆ ของประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือ ค.ศ. ๒๐๑๕ ด้วยการจัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและคุณวุฒิวิชาชีพไทย และออกพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้ง

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ ขึ้น เป็นการวางรากฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบการตกลงการค้าบริการของอาเซียน (AFAS) ในมาตรา ๕ ภายใต้กรอบการตกลงการค้าบริการของอาเซียน และยุทธศาสตร์ที่ ๒ เรื่องส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของประชาชนในภูมิภาคอาเซียนให้เพิ่มขึ้น ในมาตรา ๖ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ การดำเนินการต่างๆ เหล่านี้ก็เพื่อการรองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนที่จะมาถึงนั่นเอง ก็จะทำให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงานของคนไทยอย่างมีระบบ เพื่อให้มีฝีมือแรงงานเพียงพอสำหรับประเทศไทย และประเทศในแถบภูมิภาคอาเซียน เนื่องจากมีประเด็นที่น่าเป็นห่วง สำหรับการเปิดการค้าเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานว่า แรงงานฝีมือในประเทศไทยที่มีค่าตอบแทนต่ำ จะย้ายไปทำงานในประเทศที่มีค่าแรงสูงกว่า เช่น สิงคโปร์ และมาเลเซีย แน่นอนว่าแรงงานฝีมือของไทยบางสาขาก็จะย้ายไปทำงานในสิงคโปร์ และมาเลเซีย โดยเฉพาะสาขา

การแพทย์ การพยาบาล และวิศวกร มีผลให้ไทยอาจขาดแคลนแรงงานในสาขาดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในวิชาชีพต่างๆ ของไทยให้ได้มาตรฐานสากล และจากที่กล่าวในเรื่องคุณวุฒิวิชาชีพไทยสู่อาเซียนจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจำนวนมากได้อย่างเสรีใน ๑๐ ประเทศสมาชิกอาเซียน อันเนื่องมาจากการเคลื่อนย้ายฐานการผลิตในภูมิภาคนี้ที่ทุกประเทศในแถบนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่อาจจะแตกต่างกันที่ภาวะเศรษฐกิจ ความมั่งคั่งของบางประเทศในแถบภูมิภาคอาเซียนซึ่งจะได้เปรียบในการดึงดูดฝีมือแรงงานในภูมิภาคอาเซียนไปยังประเทศนั้นๆ เนื่องจากค่าตอบแทนที่สูงกว่าประเทศในแถบภูมิภาคอาเซียน ดังนั้นการยกระดับสมรรถนะในการประกอบอาชีพจึงเป็นเรื่องสำคัญเพื่อการแข่งขันและความร่วมมือที่จะเกิดขึ้นอีกทั้งการยกระดับค่าตอบแทน และมาตรฐานค่าตอบแทนที่ควรจะมีการปรึกษาหารือกันสำหรับประเทศในแถบภูมิภาคอาเซียนเพื่อ

จะได้ไม่เกิดปัญหาการขาดแคลนฝีมือ
แรงงานในประเทศของตนเองตามมาอัน
เนื่องจากค่าตอบแทนที่ไม่เท่ากัน

เอกสารอ้างอิง

กรมเจรจาการค้า. (๒๕๕๕). **มาตรฐาน
ร่วมสำหรับวิชาชีพที่ทำงานได้ใน
ประเทศ AEC (MRA).** วันที่สืบค้น
๒๙ ธ.ค. ๕๕ จาก <http://www.thai-aec.com/68>.

กระทรวงต่างประเทศ. (๒๕๕๔). **แผน
แม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงกันใน
อาเซียน.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: ผู้
แต่ง.

คุณวุฒิวิชาชีพไทย. (๒๕๕๐). วันที่สืบค้น
๒๙ ธ.ค. ๕๕ จาก
<http://thaivq.org/index.php?>.

ชนะ กลีภาร์. (ม.ป.ป.). **การเทคนิคศึกษา
เพื่ออนาคต.** วันที่สืบค้น ๒๙ ธ.ค.
๕๕ จาก [http://my.britishcouncil.
or.th/upload](http://my.britishcouncil.or.th/upload)

/documents/edfest08/aj-chana.

ppt.

**พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิ
วิชาชีพ (องค์การมหาชน) พ.ศ.**

**๒๕๕๔. (๓๐ มีนาคม ๒๕๕๔). ราช
กิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๘ ตอนที่ ๒๑
ก หน้า ๕ - ๒๒.**

อาเซียนกับทักษะวิชาชีพ

รองศาสตราจารย์ ดร.สรเสริญ อินทรรัตน์
กลุ่มวิชาปรัชญา

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประชาคมอาเซียน และในช่วงระยะเวลาอีก ๒ ปีข้างหน้า เราก็จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เศรษฐกิจ ที่หลายๆ คนกำลังเป็นห่วงบวกกับความกังวลว่าประเทศมีความพร้อมและเตรียมความพร้อมที่จะเป็นหนึ่งประเทศในอาเซียนจาก ๑๐ ประเทศ บวกหนึ่ง บวกสาม และบวกห้าแล้วหรือยัง นี่คือการประเด็นที่เราคนไทยจะต้องตระหนักโดยเฉพาะวงการศึกษาต้องตั้งสตินึกคิดแล้วค่อยๆ เรียนรู้ทำความเข้าใจ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และปรับตัวให้เข้ากับสภาวะที่มีผลกระทบทั้งในแง่บวกและแง่ลบ กับการประกอบอาชีพรวมทั้งการใช้ชีวิต เพื่อปรับตัวเองให้เกิดความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

จากข้อมูลบางส่วนในการบรรยาย
ของดร.สุรินทร์ ทิศสุวรรณ เลขาธิการ
อาเซียน เรื่องการเตรียมการอุดมศึกษาไทย
เข้าสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อวันที่ ๒๒
เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้วางกรอบแนวคิด
ได้อย่างน่าสนใจ และนำมาเสนอเพื่อเป็น
ข้อคิดดังนี้

ประการแรก ปัจจุบันมีบรรษัทระหว่าง
ประเทศโยกย้ายฐานการลงทุนมาอยู่ใน
กรุงเทพฯ สิงคโปร์และมาเลเซีย เพื่อปรับ
ทิศทางธุรกิจในตลาดอาเซียน ๖๐๐ ล้านคน
มีผลต่อภาวะการณผลิตบัณฑิต/คุณภาพ
บัณฑิต รองรับการแข่งขันในกลุ่ม
ประชาคมอาเซียน

ประการที่สอง ตลาดอาเซียนอยู่
ระหว่างตลาดยักษ์ คือ ตลาดจีน (๑,๔๐๐
ล้านคน) ตลาดอินเดีย (๑,๒๐๐ ล้านคน)
และได้มีข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างกันทำ
ให้ตลาดในหมู่ภูมิภาคนี้เพิ่มบทบาท
ความสำคัญมากยิ่งขึ้น

ในกรอบข้อตกลงด้านภาษี : อาเซียน
๕ ประเทศแรก (ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อิน

โตนีเซีย และฟิลิปปินส์) เริ่ม ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ตกลงและปฏิบัติด้านภาษีระหว่างประเทศ เป็นศูนย์สำหรับประเทศลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่าได้กำหนดผ่อนระยะเวลาเปิดตลาดเสรีจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ไปเป็นปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ประการที่สาม บัณฑิตของสถาบันการศึกษามีโอกาสไหลไปประกอบอาชีพ ในแต่ละเศรษฐกิจของอาเซียนที่ตกลงกัน ไว้มี ๘ สาขาประกอบด้วย

วิศวกร (Engineering)

สถาปัตยกรรม (Architecture)

การแพทย์อายุกรรม (Medical Doctor)

พยาบาล (Nurse)

การบัญชี (Accounting)

ช่างสำรวจ (Survey)

อุตสาหกรรมการบริหาร (Hospitality Industry)

ทันตแพทย์ (Dentistry)

ทั้งนี้รวมถึงโอกาสประกอบอาชีพอื่น เช่น เปิดคลินิก เปิดบริษัทที่ปรึกษา เปิดบริษัทออกแบบ ซึ่งอนาคตของบุคคลากร และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีอนาคตที่ดีกว่าในอดีตและมีทางเลือกที่กว้างขึ้น

ประการที่สี่ นักศึกษาในสถาบันการศึกษาจะไม่ใช้แข่งขันกันระหว่างประชากรไทย ๖๔ ล้านคน แต่ต้องแข่งขันกับประชากรในอาเซียน ๖๐๐ ล้านคน

ประการที่ห้า สินค้าสำเร็จรูป การให้การบริการการศึกษา การเงิน การธนาคาร การโทรคมนาคม การประกันภัย และการบริหารทางการแพทย์ เป็นการบริหารที่ต้องเปิดให้กันและกันในประชาคมอาเซียน ปัญหา คือ เรามีคุณภาพพอในการเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ในการไปแข่งขันกับ ๖๐๐ ล้านคน หรือยัง สิ่งเหล่านี้คือความท้าทายคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย ทำทนายผู้ปกครอง ทำทนายนิสิต นักศึกษา และนักเรียน

เหตุผลทั้งหมดตามที่ได้นำมากล่าวนี้เป็นจุดเริ่มต้นต่อการนำเสนอเรื่องอาเซียนกับทักษะวิชาชีพ ในฐานะที่เราเป็นคนไทยอาศัยอยู่ในประเทศไทย และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มคนที่อยู่ภายใต้ของกลุ่มในประเทศอาเซียน สิ่งสำคัญคือภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน เรามีความพร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และพร้อมที่จะเผชิญหน้าแล้วออกไปแสวงโชคใน ๑๐ ประเทศอาเซียน ซึ่งกำลังจะมาถึงภายใน ๒ ปีข้างหน้า ซึ่งเราเป็นหนึ่งในประชากรใน ๖๕ ล้านคนในประเทศไทย ถึงแม้ว่าเราจะยอมรับหรือไม่ยอมรับกับคำว่า “ประชาคมอาเซียนเศรษฐกิจ” ก็ตาม แต่ผลกระทบมีทั้งทางบวกและทางลบก็จะตามมาถึงคนไทย ซึ่งเราเป็นประชากรส่วนหนึ่งของความเป็นไทย เพราะฉะนั้นทางที่ดี ถูกต้อง และเหมาะสม ในฐานะที่เราเป็นคนไทย เกิดในแผ่นดินไทย และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นเราในฐานะเป็นคนไทยอันดับแรกเราต้องตระหนักถึงต่อคำว่า “ไทย” หมายถึงความเป็นอิสระไม่ขึ้นกับใคร

เพราะประเทศไทยตามประวัติศาสตร์สอนให้รู้ และเกิดความภาคภูมิใจที่เราได้เกิดมาเป็นคนไทย อยู่ในประเทศไทยและประเทศไทยไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศใดมาก่อน ซึ่งถ้าเราหวนระลึกถึงประวัติศาสตร์ชาติไทย ใน ๑๐ ประเทศของกลุ่มอาเซียนมีเฉพาะประเทศไทยหนึ่งเดียวเท่านั้นที่ไม่เคยตกเป็นประเทศเมืองขึ้นของชาติตะวันตก ซึ่งเรื่องนี้เราในฐานะเกิดเป็นคนไทยควรระลึกถึง พระบุญญาบารมีของพระมหากษัตริย์ไทยในอดีตจวบเท่าถึงปัจจุบัน ที่พระองค์ท่านได้ปกป้อง พิทักษ์รักษาประเทศไทย และประชาชนคนไทยให้อยู่ดีกินดีและมีความสุข มีความภูมิใจ ในฐานะที่เกิดมาเป็นคนไทยแล้วอาศัยอยู่ในประเทศไทย มีความเป็นอิสระที่ไม่ขึ้นกับใคร เพราะคำว่า “ไทย” คือความเป็นอิสระตามที่กล่าวถึง

ดังนั้นเมื่อประเทศไทยเป็นหนึ่งใน ๑๐ กลุ่มประเทศอาเซียน เราจึงต้องสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นไทยให้อยู่คู่กับประเทศไทยตราบนานเท่านาน ให้ลูกหลานได้

ภาคภูมิใจของความเป็นไทยตลอดไป ด้วย
ความพร้อมใจสร้างทัศนคติ พร้อมที่จะ
ออกไปสู้ แต่เอกลักษณ์ของความเป็นไทย
ต้องอยู่คู่กับประเทศไทยดังที่ได้กล่าวถึง
ความสำคัญของอาเซียนกับทักษะวิชาชีพ
ดังที่กล่าว เมื่อถึงเวลาเข้าสู่ประชาคม
อาเซียนเศรษฐกิจแล้ว เราต้องพร้อมที่จะ
ก้าวเดินด้วยความมั่นใจในปี พ.ศ. ๒๕๕๘
สิ่งที่เราต้องทำก่อนคือความเตรียมพร้อมใน
ทุกด้าน

ประการแรก ด้านการศึกษา หมายถึง
การเตรียมความพร้อมให้ประชากรของ
ประเทศต้องเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ พร้อมที่
จะนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมใน
ทุกสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะนักเรียน
นักศึกษาต้องตื่นรู้ ตื่นตัว และตื่นรู้เท่าทัน
ต่อความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
อันดับแรกต้องพัฒนาตนหรือพัฒนาคนให้มี
คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ ด้วยการสร้าง
ทัศนคติให้ชัดเจนว่า ปัจจุบันเรามีการ
แข่งขันเฉพาะในประเทศของเราเท่านั้น แต่
ในอนาคตเราจะต้องไปแข่งขันกับคน ๖๐๐

ล้านคน พุดง่าย ๆ ก็คือ ความเพียรพยายาม ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ต้องให้เพิ่มขึ้นทวีคูณจากที่เคยเป็นอยู่ และมีความรู้ มีความสามารถ ในด้านใดต้องให้เกิดความชำนาญ และมีความเชี่ยวชาญอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับหลักคำสอนในพุทธธรรมที่ว่า “การทำตัวเองให้มีศิลป์ คือการนำเอาความรู้ที่ตัวมีอยู่มาใช้เป็น ด้วยความเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือฉลาด” หมายถึงมีความรู้ ถึงอย่างเดียวย แต่ให้เชี่ยวชาญเกิดจะเกิดผล เหตุผลก็คือว่า ถ้าเรามีความรู้ มีความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในกิจการใดก็ตาม เราก็จะมีโอกาสพัฒนาตนเอง และกิจกรรมของตนเองให้เกิดความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และอยู่เหนือคู่แข่ง สามารถยืนหยัดอยู่ท่ามกลางคู่ต่อสู้ได้อย่างภาคภูมิใจ เพราะฉะนั้นการเรียนรู้ เข้าใจ และพร้อมที่นำความรู้ที่มีอยู่นำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมให้ได้ จึงถือว่าเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษา

ประการที่สอง ด้านทักษะภาษา คือ เครื่องมือสื่อสารการติดต่อ เพื่อให้เข้าถึง

ข้อมูลที่เราอยากรู้ อยากเห็น อยากสัมผัสใน
ประเทศอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ โดยการ
เริ่มต้นที่ต้องศึกษาภาษาอังกฤษ ซึ่งกลุ่ม
ประเทศอาเซียนได้ทำข้อตกลงกันให้ใช้
ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสาร
ซึ่งประเทศไทยถือว่าเป็น ๑ ใน ๑๐ ประเทศ
อาเซียนที่เสียเปรียบทางด้านภาษาอังกฤษ
มากกว่าประเทศอื่น ซึ่งประเด็นนี้เราคนไทย
ควรตระหนักให้มากๆ ว่า เราควรพัฒนาคน
ของเราอย่างไรถึงจะได้ใช้ภาษาอังกฤษ
เพื่อเป็นเครื่องมือทางการสื่อสารทำธุระ
กรรมกับกลุ่มประเทศอาเซียนอื่นได้

นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ ได้พูดถึง
ประเด็นดังกล่าวไว้อย่างน่าสนใจว่า “เรื่อง
National” ความสามารถในการแข่งขัน ถ้า
วันนี้ภาษาอังกฤษเราดีขึ้นสัก ๒๕% จะทำ
ให้ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
ไทยจะเพิ่มขึ้น ๕๐% และความสามารถใน
การแข่งขันอยู่ที่ความพร้อมทางวิชาการ
ความพร้อมของเครื่องมือที่จะออกไปเผชิญ
ไม่เฉพาะ ๖๐๐ ล้านคน แต่ผลผลิตมวลรวม

๑.๘ ล้าน US Dollar และ ๑.๘ ล้านเหรียญ
ในอาเซียนหรือมากกว่านี้

จากประเด็นที่นำเสนอนี้เป็นการ
ย้าให้เกิดความเชื่อมั่นทางทักษะด้านภาษา
เป็นอย่างดี เพราะถ้าคนของเรามีการตื่นตัว
ต่อการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษ ถึงขั้นที่
สามารถนำไปใช้งานได้แล้ว เมื่อถึงเวลา
มาถึง คือ ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. ๒๕๕๘
เราคนไทยก็มีความพร้อมที่จะต่อสู้และยืน
หยัดอย่างภาคภูมิใจกับการเปลี่ยนแปลงที่
จะเกิดขึ้นในทุกรูปแบบ

ประการที่สาม ด้านสังคมและ
วัฒนธรรม เป็นอีกเป้าหมายหนึ่งที่เราต้อง
คำนึงถึง และมีความจำเป็นอย่างมากที่เรา
ต้องศึกษา เรียนรู้ ทำความเข้าใจกับสังคม
ทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศอย่างรู้เท่า
ทัน เพราะถ้าเราขาดการเรียนรู้ทางสังคม
วัฒนธรรมของเพื่อนบ้านใน ๑๐ ประเทศ
แล้ว โอกาสที่เราจะปรับตัวเองและกิจกรรม
ต่างๆ ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของแต่ละ
ประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ คงเป็นไปได้ไปอย่าง
ยากลำบากยิ่ง เพราะเปรียบเสมือนประตู่

หลักที่เราจะก้าวเดินไปสู่ความเป็นอาเซียนในแต่ละประเทศ

ดังนั้นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมคือรากฐานของการปรับตัว และการทำธุรกรรมต่างๆ เช่น เริ่มต้นด้วยการเรียนรู้ประเพณีวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ สภาพสิ่งแวดล้อมในแต่ละประเทศ ความต้องการ ความชอบ ความเชื่อ การนับถือทางศาสนา เหล่านี้เป็นต้น ถือว่ามีความจำเป็นและเป็นสิ่งที่เราควรศึกษาเพื่อให้เกิดความไวต่อการบริหารจัดการในทุกๆ สิ่งเมื่อเราได้เข้าไปสัมผัส

ประการที่สี่ ด้านชาติพันธุ์ หมายถึง ชาติความเป็นเผ่าพันธุ์ของความเป็นมนุษย์ที่มารวมตัวกันเป็นชนชาติใดชนชาติหนึ่ง ซึ่งในแต่ละชนชาติที่มารวมตัวกันเป็นหนึ่งนั้น ต่างก็มีชาติพันธุ์ของตนเองเป็นแกนกลางในการยึดมั่น เชื่อถือ และนำมาปฏิบัติให้เห็นว่าเป็นอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ ซึ่งบรรพบุรุษได้ถ่ายทอดให้กับลูกหลานจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อรักษาความเป็นเอกลักษณ์

ของความเป็นชาติพันธุ์ของตนเองให้คงอยู่ตลอดไป

เป็นที่น่าสังเกตว่าการเรียนรู้ความเป็นชาติพันธุ์ทำให้เข้าใจถึงความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน เหตุผลก็เพราะว่าเมื่อเราเข้าใจความเป็นชาติพันธุ์ของความเป็นมนุษย์แล้ว การยอมรับความต่างต่อการสร้างความเป็นประชาคมอาเซียน ตลอดจนการเรียนรู้หลักการดำเนินชีวิต ซึ่งเริ่มต้นจากการประกอบอาชีพ ชีวิตการทำงาน และการใช้ชีวิตของเราเองในเมื่อประชาคมอาเซียนมาถึง ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นเมื่อเรามีความรู้มีความเข้าใจเรื่องของชาติพันธุ์ สังคมวัฒนธรรมและบริบททางสังคมของแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียนแล้ว การปรับตัวที่จะใช้ชีวิตให้เกิดความสอดคล้องทางสังคมและประชาคมอาเซียนก็จะไร้รอยต่อ การดำเนินชีวิตของเราไม่มีอุปสรรค ปัญหาต่างๆ ที่คิดว่าจะเกิดก็ไม่มี ทั้งหมดนี้คือเบื้องหลังของการศึกษาความเป็นมาของ

ชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่เราต้องตระหนักอยู่เสมอว่า เราคือส่วนหนึ่งของความเป็นไทย ละประเทศไทยคือหนึ่งในประชาคมอาเซียนนั่นเอง

อาเซียนกับทักษะวิชาชีพตามที่ได้นำเสนอนี้เป็นการย้ำ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาคมอาเซียน เศรษฐกิจ (Asean Economic Community) ซึ่งเหลือเวลาเพียง ๒ ปี ที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกได้รับ ASEAN Single Visa สามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวทั่วทั้ง ๑๐ ประเทศอาเซียนได้ ด้วยการขอวีซ่าครั้งเดียว ก็จะลดค่าใช้จ่ายและค่าเสียเวลาในการไปขอ Visa หรือบัตรผ่านด่านในแต่ละประเทศ

เพราะฉะนั้นกรอบยุทธศาสตร์อาเซียน ประเทศไทยจะใช้ประโยชน์จากประชาคมอาเซียนในการสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็น Education Hub และสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นหลักสูตร

ที่เอื้อต่อนักศึกษาต่างชาติ เพื่อขับเคลื่อน
การร่วมมือด้านการศึกษาให้อาเซียนได้
บรรลุเป้าหมาย ซึ่งประเด็นนี้ถือว่าเป็นภาระ
ที่ประเทศไทยต้องผลิตคนที่มีฝีมือคุณภาพ
เพื่อนำสู่ตลาดการแข่งขันให้ทันต่อการ
เปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน ซึ่งเริ่มต้นที่มีการ
ตื่นรู้ ตื่นตัว และตื่นรู้เท่าทันต่อการลงสนาม
การแข่งขันกับประชากรใน ๖๐๐ ล้านคน
โดยเฉพาะจุดด้อย จุดอ่อนทางภาษาอังกฤษ
ที่เรายังเป็นรองทุกประเทศในอาเซียน ต้อง
มีการส่งเสริมพัฒนาคนโดยเฉพาะนักศึกษา
ให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษให้เกิด
ความสามารถที่จะนำไปใช้งานได้
ต่อจากนั้นต้องเรียนรู้ทางสังคม วัฒนธรรม
ความเชื่อทางศาสนา เพื่อปรับตัวเองให้เกิด
ความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ ซึ่งสิ่ง
เหล่านี้คือเบื้องหลังของความเป็นชาติพันธุ์
และบริบทของสังคมแต่ละสังคม เพราะถ้า
เราสามารถปรับและพัฒนาตนเองตามที่ได้
กล่าวถึงทั้งหมด เราคนไทยจะได้ภูมิใจใน
ความเป็นไทยสมชื่อ คือสยามเมืองยิ้มและ
มิตรไมตรี

เอกสารอ้างอิง

ปิติ ศรีแสงงาม. (๒๕๕๕). **เปลี่ยนมุมมอง**

พิชิตอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
บ้านพระอาทิตย์.

สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (๒๕๕๔) เอกสาร
บรรยาย เรื่องการเตรียมการ
อุดมศึกษาไทยเข้าสู่ประชาคม
อาเซียน หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับ
รายวัน

e-ASEAN ประชาคมไร้พรมแดน

อาจารย์อภาภรณ์ อังสาชน
กลุ่มวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่าทำให้โลกของเราย่อเล็กลง เราสามารถรับข่าวสาร ข้อมูล สารสนเทศ จากทุกหนแห่งของโลกได้ทันที ทุกเวลา เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การประกอบธุรกิจ การศึกษา การบริการ รวมทั้งการดำเนินชีวิตประจำวันด้วย

ในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เป็นการรวมกลุ่มเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นหนึ่งเดียว เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถทางการแข่งขันในเวทีการค้าระหว่างประเทศในทุกๆ ด้าน ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางการเมือง และเป็นเวทีในการแก้ไขปัญหาคัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในภูมิภาค สามารถรับมือกับปัญหาทางการค้าที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอาเซียน (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๕) ประชาคมอาเซียน ที่จะจัดตั้งขึ้นในปี ๒๕๕๘ ประกอบด้วยประชาคมย่อย ๓ ประชาคม ที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ตารางที่ ๑ จำนวนประชากรและผลิตภัณฑ์มวลรวม ของ ประเทศ (GDP-Gross Domestic Product) ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประเทศคู่เจรจา (ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์)

	จำนวน ประชากร	ผลิตภัณฑ์ มวลรวมของ ประเทศ
ประชาคม อาเซียน ๑๐ ประเทศ	๕๘๓ ล้าน คน (๙% ของ ประชากร โลก)	๑,๒๗๕ พันล้าน US\$ (๒% ของ GDP โลก)
ประชาคม อาเซียน+๓ (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี ใต้)	๒,๐๖๘ ล้านคน (๓๑% ของ ประชากร โลก)	๙,๙๐๑ พันล้าน US\$ (๓๑% ของ GDP โลก)
ประชาคม อาเซียน+๖ (เพิ่ม ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย)	๓,๒๘๔ ล้านคน (๕๐% ของ ประชากร โลก)	๑๒,๒๕๐ พันล้าน US\$ (๒๒% ของ GDP โลก)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า การรวมกันเป็นประชาคมอาเซียน จะทำให้ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีบทบาทและอำนาจในการต่อรองกับประชาคมโลกมากขึ้น และการผสมผสานกับประเทศคู่เจรจาจะเห็นได้ว่าประชากรมียามากถึงครึ่งหนึ่งของประชากรและผลิตภัณฑ์มวลรวมมีเกือบ ๑ ใน ๔ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของโลก

ในการเชื่อมโยงกลุ่มประเทศอาเซียนเข้าด้วยกันนั้น ได้มีการจัดทำโครงการ e-ASEAN เพื่อพัฒนาโครงสร้างสารสนเทศและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่ง e-ASEAN เป็นส่วนหนึ่งในการบรรลุแผนการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC Blueprint ที่มีองค์ประกอบสำคัญ คือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง การพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมระหว่างสมาชิก

อาเซียน และการเชื่อมโยงของอาเซียนเข้ากับเศรษฐกิจโลก

ประชาคมอาเซียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ของความร่วมมือในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Communication Technology – ICT) ดังนี้

๑. เพื่อพัฒนา เสริมสร้างความแข็งแกร่ง และส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันในสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศของอาเซียน

๒. ลดความแตกต่างทางดิจิทัลในประเทศสมาชิกอาเซียนและระหว่างประเทศสมาชิก

๓. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในด้านการรับรู้เรื่อง e-ASEAN

๔. ส่งเสริมการเปิดเสรีการค้าผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ การ

บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และ การลงทุนการสนับสนุน e-ASEAN

กรอบความตกลง e-ASEAN (e-ASEAN Framework Agreement) ได้จัดทำโครงการนำร่องเพื่ออำนวยความสะดวกหรือส่งเสริมการดำเนินการ ดังนี้

๑. การจัดตั้งโครงสร้างพื้นฐานสำหรับข้อมูลของอาเซียน ได้แก่ โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลอินเทอร์เน็ตของภูมิภาค (ASEAN Regional Internet Exchange or ARIX) โครงการศูนย์การเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์โค้ก (Coke e-Learning Community Centers)

๒. การเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ในอาเซียน การเปิดเสรีการค้าผลิตภัณฑ์ ICT การบริการเกี่ยวกับ ICT การลงทุนเพื่อการสนับสนุน e-ASEAN การลงทุนในการผลิต

ของผลิตภัณฑ์ ICT และการให้บริการ ICT ได้แก่ เว็บไซต์การท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN e-Tourism Portal) โครงการเชื่อมโยงภูมิภาคกับโลก (ASEAN World.com) เว็บไซต์ของธุรกิจ SMEs (EastASEANbiz.net) โครงการตลาดสำหรับอะไหล่รถยนต์ (Supply Power) เว็บไซต์โครงการแลกเปลี่ยนแรงงานที่มีทักษะ (Knowledge Worker Exchange) โครงการความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจ (WeASEAN.com)

๓. สังคมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Society) และการเสริมสร้างความสามารถเพื่อที่จะลดความแตกต่างด้านดิจิทัลภายในและระหว่างประเทศสมาชิก ได้แก่ โครงการเว็บไซต์การเรียนรู้ (ASEAN Educators On—L-i-n-e) โครงการสร้างเครือข่ายบริการห้องสมุด (ASEAN Infonet) โครงการ

เชื่อมโยงโรงเรียนในประชาคม (ASEAN SchoolNet) โครงการพัฒนาธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ (e-Entrepreneurship) โครงการบ่มเพาะธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ (ASEAN Incubator Project) โครงการเว็บท่าศิลปะ (ArtPortalAsia.com)

๔. การใช้เทคโนโลยี ICT ในการให้บริการของรัฐบาล (e-Government) ได้แก่ โครงการอบรมกฎหมายไซเบอร์ (Cyber law Training Workshop)

ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุยุทธศาสตร์การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง อาเซียนได้จัดตั้งคณะ กรรมการเฉพาะกิจอาเซียน และจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของอาเซียน (๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) และ โดยกำหนดผลลัพธ์ที่จะยกระดับสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศของอาเซียน ริเริ่มโครงการเส้นทางเครือข่ายบอร์ดแบน

(ASEAN Broadband Corridor) การออกใบรับรองทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การปรับประสานกฎระเบียบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนากฎหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดค่าบริการไอออนสายระหว่างประเทศ (international roaming) ความปลอดภัยในเครือข่ายไซเบอร์(cyber security) ความร่วมมือในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ (ASEAN Information Infra -structure – All) ซึ่งเน้นการเสริมสร้างความสามารถ การศึกษา การวิจัย รวมทั้งการจัดตั้งเครือข่ายการแลกเปลี่ยนทางอินเทอร์เน็ต ในภูมิภาค อาเซียนดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาแรงงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันในตลาด การดำเนินธุรกิจและสังคมด้วยสื่อออนไลน์

e-ASEAN นอกจากจะมีบทบาทส่วนใหญ่ในแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ

อาเซียนแล้วซึ่งมุ่งเน้นความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการขยายตัวในอนาคต ในแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio – Cultural Community – ASCC) e-ASEAN ก็ยังมีบทบาทหลายด้านในแผนการสื่อสาร โดยจัดทำเว็บไซต์แผนการสื่อสาร เพื่อเป็นช่องทางเพิ่มเติมในการเข้าถึงชุมชนในภาพกว้าง นำเสนอสารอย่างเป็นทางการ ข้อมูลเฉพาะของแต่ละสาขา ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ASCC คำถามที่ถูกลืมบ่อยๆ พัฒนา ASCC-Net เพื่อพัฒนาทางการศึกษา จัดให้มีสังคมออนไลน์เกี่ยวกับ ASCC การส่งข้อความสั้นและข้อความมัลติมีเดีย จัดทำฐานข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ข่าวประชาสัมพันธ์ การทำแบบสอบถามระดับการรับรู้ทางอินเทอร์เน็ต

ในแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ได้มีการวาง

ยุทธศาสตร์ในการเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในชาติสมาชิก เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของบทบาทเทคโนโลยีสารสนเทศในฐานะเครื่องมือในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตและเพิ่มอำนาจการปกครองและนวัตกรรมภายในภูมิภาค เพื่อลดช่องว่างและแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ และมีโครงการเร่งรัดสำหรับการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ในการจัดทำความตกลงยอมรับร่วมกันสำหรับการรับรองทักษะด้านไอซีที

สำหรับความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ ได้มีระบบการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว ในระดับประเทศ สำหรับการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี/ระบบการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของอาเซียน

ส่วนความเชื่อมโยงด้านประชาชน ได้มีการจัดตั้งศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้เสมือนจริงอาเซียน เพื่อกำหนดปัจจัยหลัก

และให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ โดยเฉพาะทรัพยากรการเรียนรู้เสมือนด้าน วัฒนธรรม การศึกษา การท่องเที่ยว แบ่งปัน ข้อมูลเกี่ยวกับประชาชน วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ สถานที่ที่น่าสนใจ และ เศรษฐกิจของประเทศสมาชิก

อาเซียนได้ทำความร่วมมือกับ ประเทศคู่เจรจา ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สหภาพยุโรป อินเดีย และสหภาพการสื่อสารโทรคมนาคม ระหว่างประเทศ ได้ดำเนินการพัฒนา โครงการทางด่วนสารสนเทศ – จีน และ เครือข่ายข้อมูล Trans-Eurasia

สำหรับประเทศไทย กระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน คือยุทธศาสตร์ ที่ว่าด้วยการสร้างรากฐานการพัฒนาที่สมดุล สู้สังคมด้วย ICT โดยมีเป้าประสงค์ ๒ ข้อ (สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร, ๒๕๕๔) ได้แก่

เป้าประสงค์ที่ ๑ ภาครัฐ ภาคเอกชน มีบทบาทในการเข้าร่วมในกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนโดยใช้ ICT เป็นกลไกในการขับเคลื่อน

โดยมีโครงการสำคัญตามยุทธศาสตร์นี้ได้แก่

๑.แผนงานความร่วมมืออาเซียนด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ๑๑ โครงการ

โครงการที่ ๑ จัดประชุม/สัมมนาเพื่อเผยแพร่การดำเนินงานด้าน ICT ในกรอบความร่วมมืออาเซียน

โครงการที่ ๒ สนับสนุนประเทศไทยในการดำเนินการตามแผนแม่บท ASEAN ICT Master plan 2015

โครงการที่ ๓ จัดประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ครั้งที่ ๑๔

โครงการที่ ๔ ติดตามและประเมินผลภายหลังการเปิดตลาดการค้าบริการสาขา

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน
กรอบอาเซียน

โครงการที่ ๕ ศึกษาแนวทางการ
จัดทำข้อตกลงร่วม (MRAs) สำหรับ
มาตรฐานวิชาชีพ ด้าน ICT ของอาเซียน

โครงการที่ ๖ พัฒนาและขยาย
โอกาสทางธุรกิจไอซีทีไทยสู่ประชาคม
อาเซียน

โครงการที่ ๗ จัดสัมมนาระหว่าง
ประเทศสมาชิกอาเซียนสำหรับผู้พัฒนา
เว็บไซต์ที่ทุกคนเข้าถึงได้ (Web
Accessibility) นักวิจัยพัฒนาเครื่องมือและ
อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ
สื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวก (Assistive Technology)

โครงการที่ ๘ จัดตั้งห้องเรียนชุมชน
ออนไลน์ (Community e-Classroom)
สำหรับอาเซียน

โครงการที่ ๙ ส่งเสริมการพัฒนาเว็บไซต์ที่ทุกคนเข้าถึงได้ (Web Accessibility) สำหรับอาเซียน

โครงการที่ ๑๐ อบรมด้าน ICT เพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย ICT สำหรับอาเซียน

โครงการที่ ๑๑ Cyber Scout เพื่อส่งเสริมและแลกเปลี่ยนความรู้ด้าน ICT ให้กับประเทศสมาชิกอาเซียน

เป้าประสงค์ที่ ๒ นักเรียนชั้นประถมศึกษา/มัธยมศึกษาตอนต้น มีเครื่องคอมพิวเตอร์พกพาเพื่อการศึกษา มีจำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต)

ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นระยะเวลาอีกไม่นาน ในฐานะสังคมมนุษย์ สังคมไทย ประชาชนชาวไทย ภาคเอกชน ภาครัฐ

ต้องปรับตัวและเตรียม พร้อมกับการเป็น
ประชาคมอาเซียน ความร่วมมือของทุกฝ่าย
จะทำให้ประเทศไทยสามารถก้าวไปสู่
ประชาคมอาเซียนได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน
และพร้อมที่จะเข้าสู่ประชาคมโลกในทุก
เวลาด้วย

เอกสารอ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. **AEC FACT BOOK One Vision, One Identity, One Community.** สืบค้นจาก http://www.dtn.go.th/filesupload/aec/images/inside_aec_facebook.pdf. ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕.

กรมประชาสัมพันธ์. (๒๕๕๔). **ประเทศไทยกับอาเซียน One Vision, One Identity, One Community.** กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายก รัฐมนตรี. กรุงเทพฯ.

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. **ถนนสู่ AEC เพื่อ SMEs ไทย.** สืบค้นจาก

[http://www.smi.or.th/webdatas/
download/dl_114.pdf](http://www.smi.or.th/webdatas/download/dl_114.pdf). ๓๑ สิงหาคม
๒๕๕๕.

สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร.
แผนปฏิบัติการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖
– ๒๕๕๙ สำนักงานปลัดกระทรวง
เทคโนโลยีสารสนเทศและการ
สื่อสาร. สืบค้นจาก [http://www.
mict.go.th/article
_attach/047.doc](http://www.mict.go.th/article_attach/047.doc). ๒ กันยายน
๒๕๕๕.

ศูนย์ข้อมูลความรู้ ประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียน. (๒๕๕๕). สืบค้นจาก [http://
www.thai-aec.com](http://www.thai-aec.com). ๓๑ สิงหาคม
๒๕๕๕.

Association of Southeast Asian
Nation. (2012). e-ASEAN

Framework Agreement Available
online [http://www.aseansec.org/
6267.htm](http://www.aseansec.org/6267.htm) 31 August 2012.

Association of Southeast Asian
Nation. (2012). **The e-ASEAN
Initiative.** Available online
[http://www.aseansec.org /7659.
htm](http://www.aseansec.org/7659.htm) 31 August 2012.

ห้องสมุดในประเทศสมาชิกประชาคม อาเซียน

รองศาสตราจารย์ วิภา ศุภจารักษ์
กลุ่มวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คำกล่าวทักทายของชาติต่างๆ ที่เป็น
สมาชิกประชาคมอาเซียน 10 ประเทศที่ควร
รู้และจดจำเพื่อการนำไปใช้ มีดังนี้ (อุทยาน
การเรียนรู้ ทีเค พาร์ค, 2555)

ประเทศ	คำกล่าว
กล่าวทักทาย	
บรูไนดารุสซาลาม	ซาลามัต
ลาว	ดาตัง
อินโดนีเซีย	ซาลามัต เชียง
มาเลเซีย	ซาลามัต ดา
ฟิลิปปินส์	ตัง
สิงคโปร์	มานูฮาย
ไทย	สวัสดี
เวียดนาม	ฮานี
พม่า	สวัสดี
กัมพูชา	สวัสดี

เมียนมาร์	มิงกาลาบา
เวียดนาม	ซินจา
ลาว	สะบายดี
ไทย	สวัสดี

นอกจากนี้ยังมีเพลงประจำอาเซียนที่
ควรรู้เช่นกันเพื่อความทันสมัย มีชื่อเพลง
พร้อมเนื้อร้อง ดังนี้ (อุทยานการเรียนรู้ ทีเค
พาร์ค, 2555)

“The ASEAN Way”

Raise our flag high, sky high

Embrace the Pride in our Heart

ASEAN We are bonded as one

Look in out to the world

For peace, our goal from the
very start

And prosperity to last

We dare to dream. We care to
share

Together for ASEAN

We dare to dream. We care to
share

For it's the way of ASEAN

บทนำ

กระแสสังคมในระยะนี้ที่สำคัญ
ประเด็นหนึ่ง คือ เรื่องเกี่ยวกับสมาคม
ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(Association of Southeast Asian
Nations = ASEAN) หรือ ประชาคม
อาเซียน (ASEAN Community) จึงมี
หน่วยงาน องค์กร และวงการวิชาชีพต่างๆ

ให้ความสำคัญด้วยการเตรียมความพร้อม
แก่นบุคลากร ผู้เกี่ยวข้อง และประชาชน
ทั่วไปในการปรับตัวเพื่อการเข้าสู่ประชาคม
อาเซียนได้อย่างทันการ ห้องสมุดเป็น
หน่วยงานหนึ่งที่ตามติดกระแสดังกล่าว
โดยมีหน่วยงานห้องสมุดหลายแห่งได้
จัดการประชุมสัมมนาทางวิชาการเพื่อการนี้
ตัวอย่าง เช่น สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
(Thai Library Association - TLA)
ได้จัดการประชุมวิชาการเรื่อง “ก้าวใหม่
ของห้องสมุด (Libraries on the Move)”
เมื่อวันที่ ๒๘ – ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จัดเสวนาทางวิชาการเรื่อง “การอ่านและ
การจัดเตรียมห้องสมุดเพื่อก้าวสู่ประชาคม
อาเซียน” เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ.
๒๕๕๕ ส่วนสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ จัดการประชุมทางวิชาการเรื่อง
“การพัฒนาห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน
(Learning and Sharing to Become

One)” เมื่อวันที่ ๓๐ – ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ และชมรมห้องสมุดเฉพาะ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้จัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “เปิดประตูห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน” เพื่อตอบสนองต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน วันที่ ๑๘ – ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้น หรือแม้แต่ห้องสมุดโรงเรียนต่างๆ ก็ได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ตื่นตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านต่างๆ ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างเท่าทัน เนื่องจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะรวมกันเป็นหนึ่งเดียว จึงจำเป็นที่ประชากรในแต่ละประเทศนอกจากการเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศของตนเองแล้ว ยังจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกในประชาคมอาเซียนด้วยกัน เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียน

ห้องสมุดในประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียนที่จะนำเสนอในที่นี้มี ๕ ประเทศ คือ

เมียนมาร์ กัมพูชา ลาว บรูไนดารุสซาลาม
และไทย

ความเป็นมาของประชาคมอาเซียน

๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นวันเริ่ม
ก่อตั้งประชาคมอาเซียน หรือ สมาคม
ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(Association of South East Asian
Nations = ASEAN) ประกอบด้วย ๑๐
ประเทศ คือ ลาว กัมพูชา เมียนมาร์
เวียดนาม บรูไนดารุสซาลาม มาเลเซีย
ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และไทย
โดยผู้นำกลุ่มประเทศอาเซียนได้ตกลง
ร่วมกันในการจัดตั้งเป็นประชาคมอาเซียน
ใน วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมี
วัตถุประสงค์หลัก ๗ ประการ ดังนี้
(ประชาคมอาเซียนคืออะไร, ๒๕๕๕)

๑. ส่งเสริมความเจริญเติบโตทาง
เศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคมและ
วัฒนธรรม

๒. ส่งเสริมการมีเสถียรภาพ สันติภาพ และความมั่นคงของภูมิภาค

๓. ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และด้านการบริหาร

๔. ส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกัน ในการฝึกอบรมและการวิจัย

๕. ส่งเสริมความร่วมมือในด้าน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม การค้า การคมนาคม การสื่อสาร และปรับปรุงมาตรฐาน การดำรงชีวิต

๖. ส่งเสริมการมีหลักสูตรการศึกษา เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๗. ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กร ระดับภูมิภาคและองค์กรระหว่างประเทศ

โดยมีเป้าหมาย ๓ ประเด็นหลัก (สมเกียรติ อ่อนวิมล, ๒๕๕๕) คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และ ประชาคม

สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community)

ห้องสมุดในประเทศเมียนมาร์

ประเทศเมียนมาร์ได้มีการก่อตั้งห้องสมุดขึ้นครั้งแรกในสมัยราชวงศ์พุกาม (Bagan dynasty) หรือประมาณศตวรรษที่ ๑๑ – ๑๓ ส่วนใหญ่เป็นห้องสมุดที่เกี่ยวกับพระเจดีย์หรือพระปรางค์ และวัดวาอาราม ซึ่งนิยมเรียกว่า “ปีติกา-ตาทิก” (Pitika – Taik) สื่อความรู้อยู่ในรูปของหนังสือใบลาน หรือสมุดไทย และเขียนด้วยลายมือ (Palm leaf / Folded manuscripts) ต่อมาในยุคที่เป็นอาณานิคมของประเทศสหราชอาณาจักร ก็ได้มีการพัฒนาห้องสมุดสมัยใหม่ขึ้นมี ๔ ประเภท คือ หอสมุดแห่งชาติและสาขา (National Libraries and branches) ห้องสมุดสถาบันการศึกษา (Academic Libraries) ห้องสมุดประชาชน

(Public Libraries) และห้องสมุดเฉพาะ (Special Libraries) (Kaung, 2012)

๑. หอสมุดแห่งชาติ (National Libraries and branches)

หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทยได้รับการก่อตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ที่กรุงย่างกุ้ง โดยปรับปรุงจากห้องสมุดเบอร์นาร์ด ซึ่งก่อตั้งโดยเซอร์ชาร์ล เอ็ดเวิร์ด เบิร์นาร์ด (Sir Charles Edward Bernard) ผู้สำเร็จราชการบริติชเบอร์มา เมื่อ ค.ศ. ๑๘๘๓ ปัจจุบันหอสมุดแห่งชาติอยู่ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม (Ministry of Culture) ปัญหาคือขาดการสนับสนุนและให้ความสนใจจากรัฐบาลเท่าที่ควร มีการจัดเก็บหนังสือหายากและสิ่งพิมพ์ท้องถิ่นของประเทศเมียนมาร์ แต่เนื่องด้วยการขาดแคลนงบประมาณ และอาคารห้องสมุดที่ไม่เหมาะสมจึงทำให้ประชาชนทั่วไปให้ความสนใจในการใช้หอสมุดแห่งชาติไม่มากเท่าที่ควร ไม่มีการก่อสร้าง

อาคารหอสมุดที่เหมาะสม และมีการย้ายอาคารหอสมุดจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งบ่อยครั้ง จึงทำให้ผู้ใช้บริการคุ้นเคยกับการใช้หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยมากกว่ามีคนจำนวนน้อยที่ใช้ประโยชน์จากหนังสือที่มีค่าและหายากเกี่ยวกับประเทศเมียนมาร์ที่มีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติ ด้วยข้อกำหนดที่เป็นผลทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บสิ่งพิมพ์ท้องถิ่นทั้งหมด ส่งผลให้ที่หอสมุดแห่งชาติมีสิ่งพิมพ์ท้องถิ่นเกือบครบทุกอย่าง

ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ก็จะมีการเปิดหอสมุดแห่งชาติแห่งใหม่ที่กรุงเนปิดอว์ (Nay Pyi Daw) ซึ่งเป็นเมืองหลวงใหม่ โดยหอสมุดแห่งชาติในกรุงย่างกุ้งและกรุงเนปิดอว์จะได้รับการจัดให้เป็นห้องสมุดอ้างอิง ไม่มีบริการให้ยืมหนังสือใดๆ ด้วยจำนวนหนังสือกว่า ๗๐๐,๐๐๐ เล่ม หอสมุดแห่งชาติมีสาขาจัดตั้งอยู่ในรัฐต่างๆ ประกอบด้วย รัฐมอญ (Mon) รัฐฉาน (Shan) รัฐยะไข่ (Rakhine) รัฐกะฉิ่น (Kachin) รัฐฉิ่น (Chin) รัฐกะยา (Kayah)

และรัฐกะเหรี่ยง (Kayein) โดยหอสมุดสาขาเหล่านี้จะทำงานเชื่อมโยงกับพิพิธภัณฑ์ในรัฐนั้นๆ ด้วย นอกจากนี้ยังมีสาขาหอสมุดแห่งชาติสาขาในเขตปกครองทั้ง ๓ เขตของประเทศ เช่น เขตย่างกุ้ง (Yangon) เขตมัณฑะเลย์ (Mandalay) และเขตอิรวดี (Ayeyarwaddy) เป็นต้น

ปัจจุบันหอสมุดแห่งชาติเมียนมาร์มีหลักสูตรอบรม และหลักสูตรประกาศนียบัตร (Diploma) เกี่ยวกับห้องสมุด โดยเริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๑๐ นอกจากนี้ข้อมูลเก่าก็ได้รับการจัดเก็บในรูปแบบของดิจิทัล เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างห้องสมุดสาขา และห้องสมุดขนาดใหญ่อื่นๆ โดยได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินในส่วนนี้จาก ASEAN COCI (Committee on Culture and Information)

๒. ห้องสมุดวิชาการ (Academic Libraries)

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยย่างกุ้ง (Rangoon University) เป็นห้องสมุดวิชาการแห่งแรกของประเทศเมียนมาร์ ก่อตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๒๗ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยได้รับการยอมรับว่าเป็นห้องสมุดที่มีการจัดเก็บวัสดุสารสนเทศด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ดีที่สุด แต่ได้ถูกทำลายจนเสียหายในช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ หลังจากนั้นได้รับการปรับปรุงขึ้นใหม่ใน ค.ศ. ๑๙๕๑ และเปิดเป็นหอสมุดกลางด้วยระบบการศึกษาใหม่ในปี ค.ศ. ๑๙๖๔ พร้อมการเปลี่ยนชื่อเป็น หอสมุดกลางมหาวิทยาลัย (Universities' Central Library – UCL) ปัจจุบันเป็นห้องสมุดเพื่อการวิจัยและอ้างอิง ต่อมาในยุคของรัฐบาลทหาร (ค.ศ. ๑๙๖๒ – ๑๙๘๘) ได้มีการพัฒนาห้องสมุดวิชาการต่างๆ ขึ้นในมหาวิทยาลัย

ย่างกุ้ง (Yangon University) เช่น ห้องสมุดสถาบันการแพทย์ และห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยี เป็นต้น โดยได้รับงบประมาณที่จำกัด การสั่งซื้อหนังสือและวารสารใหม่สามารถซื้อได้น้อยมาก หลัง ค.ศ. ๑๙๘๘ ได้มีการจัดตั้งห้องสมุดมหาวิทยาลัยในหลายรัฐ แต่มีหนังสือที่บริการจำนวนน้อย และยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ อย่างไรก็ตามในปีงบประมาณ ค.ศ ๒๐๑๒ – ๒๐๑๓ รัฐบาลปัจจุบันได้ปรับเพิ่มงบประมาณสำหรับห้องสมุดขึ้นเท่าตัว

ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยย่างกุ้งมีคอลเล็กชันหนังสือตัวเขียนโบราณและหายากเกี่ยวกับประเทศเมียนมาร์ที่เขียนด้วยมือในรูปของใบลานหรือกระดาษพับมากกว่า ๖๐๐,๐๐๐ เล่ม มีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (eBooks) ๑๒,๐๐๐ รายชื่อ มีไมโครฟิล์มและโครงการดิจิทัลที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีโครงการแลกเปลี่ยนกับ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ๑๒ แห่ง ห้องสมุดแห่งนี้จึงมีข้อมูลที่ดีที่สุดในประเทศเมียนมาร์

ปัจจุบันห้องสมุดวิชาการในประเทศเมียนมาร์มี ๑๖๔ แห่ง อยู่ในสังกัดหน่วยงานต่างๆ กันถึง ๑๓ หน่วยงาน เช่น ในมหาวิทยาลัยการแพทย์ ในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้นงบประมาณสำหรับห้องสมุดที่ได้รับจากรัฐบาลมีน้อยมากจนแทบไม่สามารถซื้อหนังสือต่างประเทศได้ ซึ่งห้องสมุดวิชาการแทบทั้งหมดอยู่ได้ด้วยเงินบริจาคซึ่งนำไปใช้ในการสมัครสมาชิกฐานข้อมูลออนไลน์ หรือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการที่ห้องสมุดให้บริการข้อมูลออนไลน์เพิ่มขึ้น

๓. ห้องสมุดประชาชน (Public Libraries)

ประเทศเมียนมาร์มีห้องสมุดประชาชนอยู่ทั่วประเทศจำนวนมากกว่า

๕๐,๐๐๐ แห่ง เป็นสถิติจากกระทรวงข้อมูลข่าวสาร (Ministry of Information) ล้วนเป็นห้องสมุดที่ขาดแคลนงบประมาณในการทำกิจกรรมใดๆ และส่วนมากเป็นห้องสมุดหมู่บ้านที่มีสภาพไม่พร้อมให้บริการ ในจำนวนห้องสมุดประชาชนนี้จะรวมทั้งห้องสมุดเอกชน (Private libraries) ที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากหลายแห่ง ได้แก่ ห้องสมุดบริติชเคาน์ซิล (British Council Library) ห้องสมุดอเมริกันเซ็นเตอร์ในย่างกุ้ง (American Centre Library) เจฟเฟอร์สันเซ็นเตอร์ ในมันดะเลย์ (Jefferson Centre in Mandalay) และยังรวมถึงห้องสมุดเอกชนขนาดเล็กในเมืองเล็กๆ เช่น ห้องสมุด Saya Zaw Gyi ในเมืองพญาโปน (Pyarpon) และห้องสมุด Dr. Chit Muang ในเมืองอินเส่ง (Insein) เป็นต้น

๔. ห้องสมุดเฉพาะ (Special Libraries)

ประเทศไทยมีห้องสมุดเฉพาะดังต่อไปนี้

๔.๑ ห้องสมุดกรมการวิจัยด้านการแพทย์ (Department of Medicine Research) (ทั้งเมียนมาร์ตอนเหนือและตอนใต้)

๔.๒ ห้องสมุดกรมส่งเสริมและเผยแพร่ศาสนา (Department of Promotion and Propagation of religion)

๔.๓ ห้องสมุดคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ (Public Affairs Commission)

๔.๔ ห้องสมุดการแพทย์ดั้งเดิม (Traditional Medicine Library)

๔.๕ ห้องสมุดองค์การวิจัยกลาง

(Library at Central Research Organization)

English Department, University of Yangon (Marlar Hall)

ห้องสมุดในประเทศกัมพูชา

ในยุคแรกของประเทศกัมพูชา มีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ไว้ตามวัดทางพระพุทธศาสนาทั่วประเทศ ส่วนเอกสารพงศาวดารจัดเก็บไว้ในพระราชวัง

หลวง ต่อมา มีการจัดตั้งห้องสมุดสมัยใหม่
ขึ้นใน ค.ศ. ๑๙๑๒ โดยกษัตริย์สีโสวัต
(King Sisowat) ชื่อว่า ห้องสมุดพนมเปญ
(Khmera Library) โดยจัดเก็บเอกสารฉบับ
สำเนาที่เขียนด้วยภาษาเขมรและบาลีจาก
วัดต่างๆ ทั่วประเทศ ส่วนหอสมุดแห่งชาติ
ได้สร้างขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๒๔ โดย
หน่วยงานปกครองรัฐอารักขาแห่งฝรั่งเศส
(French Protectorate) นอกจากนั้นยังมี
ห้องสมุดวิชาการ และห้องสมุดโรงเรียน ก็
ได้รับการพัฒนาขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ –
๑๙๗๕ (Mao, 2012)

ในยุคเขมรแดงที่กุมอำนาจตั้งแต่
เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๘ – มกราคม พ.ศ.
๒๕๒๒ ชาวกัมพูชาประมาณ ๒ ล้านคน
รวมถึงปัญญาชนเกือบทั้งหมดถูกสังหาร
หรือเสียชีวิตจากการถูกบังคับใช้แรงงาน
(ฮัก, ๒๕๕๕) และได้มีการเผาทำลาย
เอกสารงานเขียนต่างๆ เป็นจำนวนมาก แต่
หลังจากการล่มสลายของกลุ่มเขมรแดง

ประเทศกัมพูชาอยู่ในสภาวะสงครามกลางเมือง
อีกกว่า ๑๐ ปี จึงเป็นการยากมากสำหรับ
การฟื้นฟูห้องสมุด ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๙๗
รัฐบาลมีนโยบายเร่งรัดการพัฒนาประเทศ
รวมทั้งการพัฒนาห้องสมุดด้วย แม้ว่า
จะต้องประสบกับปัญหาต่างๆ มากมายเป็น
เวลาถึง ๑๕ ปี พอสรุปประเภทของห้องสมุด
ในประเทศกัมพูชาได้ ดังนี้ (Mao, 2012)

๑. หอสมุดแห่งชาติ

หอสมุดแห่งชาติกัมพูชามีนโยบายใน
การสงวนรักษาและให้บริการเข้าถึงเอกสาร
ที่เป็นมรดกของชาติ อันประกอบด้วย
หนังสือ รายงาน สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และสิ่งไม
ตีพิมพ์ที่จัดทำในประเทศกัมพูชา หรือเป็น
เอกสารเกี่ยวกับประเทศกัมพูชา รวมทั้ง
เอกสารที่เขียนโดยชาวกัมพูชา ปัจจุบันมี
หนังสือจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ เล่ม รวมทั้ง
วารสารและสื่อโสตทัศนจำนวน ๑,๐๐๐
รายการ

ในหอสมุดแห่งชาติกัมพูชาแบ่ง
ออกเป็น ๓ แผนก คือ

- แผนกบริการหนังสือ (Books collection) ประกอบด้วยหนังสือเกี่ยวกับการดำรงชีพของกลุ่มเขมรแดง (survived the Khmer Rouge regime) ๒๓,๐๐๐ เล่ม ซึ่งเขียนด้วยภาษาเขมรและภาษาฝรั่งเศส หนังสือเกี่ยวกับกัมพูชาจำนวน ๔๐๐ รายชื่อ หนังสือเกี่ยวกับอินโดจีนจำนวน ๘๐๐ รายชื่อ และหนังสือเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป

- แผนกเอกสารใบปาล์มต้นฉบับ ตัวเขียน (Palm leaf manu-scripts collection) เป็นเอกสารที่เขียนด้วยตัวอักษรภาษาสันสกฤต มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแพทย์เขมร วัฒนธรรม และศาสนา ประกอบด้วย ๒๒๔ ชื่อเรื่อง ๓,๐๐๐ ม้วน เป็นเอกสารตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๘ – ๒๐

- แผนกภาพ (Image collection) มีมากกว่า ๒๐,๐๐๐ ภาพ เป็นภาพเกี่ยวกับการดำรงชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของชาวกัมพูชา ศิลปะ วัฒนธรรม และ

ประวัติศาสตร์ ซึ่งอยู่ในช่วง ค.ศ. ๑๘๐๐ – ๑๙๗๕

๒. ห้องสมุดวิชาการ (Academic Library)

ใน ค.ศ. ๒๐๑๑ ประเทศกัมพูชาได้มีการจัดตั้งสถาบัน การศึกษาชั้นสูง ๙๑ แห่ง ในจำนวนนี้เป็นสถาบันการศึกษาเอกชนถึง ๕๗ แห่ง ภายใต้การกำกับของ คณะกรรมการแห่งกัมพูชา (Accreditation Committee of Cambodia - ACC) สถาบันการศึกษาเหล่านี้ยังมีความต้องการ ห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการเรียน การสอน และการวิจัยที่เหมาะสมและเพียงพอ ห้องสมุดวิชาการที่ใหญ่ที่สุดชื่อ “ห้องสมุดฮุน เซน” (Hun Sen Library) ตั้งอยู่ใน มหาวิทยาลัยพนมเปญ (Royal University of Phnom Penh) มีหนังสืออยู่ประมาณ ๖๕,๐๐๐ รายการ

๓. ห้องสมุดโรงเรียน

ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๙๐ ถึงปัจจุบัน ห้องสมุดโรงเรียนได้รับการจัดตั้งขึ้นมากกว่า ๑,๐๐๐ แห่ง โดยได้รับการช่วยเหลือด้านเงินทุนจากสหภาพยุโรป และได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างกระทรวงศึกษาธิการเยาวชนและกีฬา (Ministry of Education Youth and Sport - MoEYS) และสมาคมอาสาสมัครสันติ ต่อมาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบใน ค.ศ. ๒๐๑๑ แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดขั้นต่ำ

๔. ห้องสมุดประเภทอื่นๆ (Other Types of Libraries)

ห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ได้แก่ บ้านห้องสมุด (Libraries housed) ซึ่งตั้งอยู่ตามสถาบันต่างๆ ที่ไม่ใช่หน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน หรือเอ็นจีโอ (NGOs - Non-Government Organizations) และองค์กรนานาชาติ

(International Organizations - IOs) ห้องสมุดทัณฑสถาน (Prison libraries) และห้องสมุดเคลื่อนที่ (Mobile libraries)

National Library 1974

ภาพจาก Mao, 2012

ห้องสมุดในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือ ลาว ยังมีห้องสมุดไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ในอาเซียนด้วยกัน ห้องสมุดใน

ประเทศลาว ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติลาว ซึ่ง
ท่านบุนเลิด ท่ามะจัก ผู้อำนวยการหอสมุด
แห่งชาติลาว (สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๕) ได้มี
นโยบายสร้างหอสมุดเพิ่มขึ้นอีก ๑๘ – ๒๐
แห่ง จากเดิมที่ประเทศลาวมีหอสมุดสาขา
ของหอสมุดแห่งชาติทั้งสิ้น ๔๘ แห่งทั่ว
ประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะสร้างเพิ่มเติม
ในแขวง และเมืองต่างๆ ที่อยู่ห่างไกล และ
ขาดแคลนหอสมุด เพื่อกระตุ้นให้คนลาว
สนใจอ่านหนังสือ โดยการส่งรถห้องสมุด
เคลื่อนที่ (Mobile Library) ไปตาม
โรงเรียนต่างๆที่อยู่ห่างไกล และมีโครงการ
กิจกรรมอ่านหนังสือเล่านิทานสำหรับเด็ก
เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนรักการ
อ่าน

ส่วนหอสมุดมหาวิทยาลัยแห่งชาติ
ลาว (Somxay Khamphavong, 2012)
ได้รับการจัดตั้งขึ้นครั้งแรกที่มหาวิทยาลัย
ครูแห่งเวียงจันทน์ ในค.ศ. ๑๙๙๕ ต่อมา
ได้รับการพัฒนาให้เป็นแผนกห้องสมุด

สังกัดมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว มีหน้าที่ให้บริการแก่คณะต่างๆ ซึ่งตั้งอยู่ในสถานที่ต่างๆ กัน ซึ่งการติดต่อสื่อสารระหว่างกันยังมีความยากลำบาก สำหรับหอสมุดกลางตั้งอยู่ในวิทยาเขตหลัก (Main campus) ที่ดงดอก (Dongdok) ให้บริการหนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร และเอกสารสิ่งพิมพ์อื่น ๆ แก่นักศึกษา ครู และบุคลากรของมหาวิทยาลัย งานทุกอย่างของหอสมุดกลางยังใช้ระบบเอกสาร หรือระบบมือ

หอสมุดแห่งชาติลาว

ภาพจาก

<http://www.happyreading.in.th/news/detail.php?id=113>

เอกสารในห้องสมุดมีประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ เล่ม ส่วนใหญ่เป็นหนังสือภาษาต่างประเทศ ทั้งภาษาไทย อังกฤษ ฝรั่งเศส และภาษาอื่นๆ ถึง ๖๑.๗๕% ซึ่งได้รับการจากการบริจาค ส่วนเอกสารสิ่งพิมพ์ภาษาลาวมีประมาณ ๓๘.๒๕% ซึ่งเป็นการจัดพิมพ์ขึ้นเอง (Somxay Khamphavong, 2012)

ห้องสมุดในประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ปัจจุบัน ห้องสมุดส่วนใหญ่ในประเทศบรูไนดารุสซาลาม หรือ บรูไน จัดตั้งอยู่ตามมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐ รวมกว่า ๑๐๐ แห่ง และกำลังผลักดันให้มีห้องสมุดในมัสยิด ห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดและมีหนังสือมากที่สุด ในบรูไนคือ Dewan Basaha dan Pustaka Brunei (เนลลี ดาโต๊ะ ฟากูตะ ฮาจจี ชั้นนี้, ๒๕๕๕)

ห้องสมุดในประเทศไทย

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้มีการสร้างหอหลวงไว้ในพระบรมมหาราชวังเป็นที่สำหรับเก็บหนังสือของทางราชการ และในสมัยกรุงธนบุรี พระเจ้าตากสินมหาราชได้โปรดให้ขอยืมพระไตรปิฎกจากเมืองนครศรีธรรมราชมาคัดลอกและโปรดเกล้าฯ ให้สร้างหอพระไตรปิฎกหลวง หรือเรียกว่า “หอหลวง”

สำหรับสมัยรัตนโกสินทร์ ได้มี
วิวัฒนาการของห้องสมุด ดังนี้

๑. **หอพระมณเฑียรธรรม**
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้
ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างหอพระมณเฑียร
ธรรมขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๖ ใน
พระบรมมหาราชวังบริเวณวัดพระศรีรัตน
ศาสดาราม เพื่อเก็บพระไตรปิฎกหลวง แต่
ได้ถูกไฟไหม้ จึงโปรดให้สร้างขึ้นใหม่และ
ใช้นามเดิม

๒. **จารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลา
ราม** พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์วัดพระเช
ตุพนวิมลมังคลารามหรือวัดโพธิ์ ซึ่งสร้าง
ขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา และให้เลือกสรร
ตำราต่างๆ มาตรวจตราแก้ไข แล้วจารึกลง
บนแผ่นศิลาประดับไว้ในบริเวณต่างๆ ของ
วัด มีรูปเขียนและรูปปั้นประกอบตำรานั้นๆ
แต่ที่รู้จักกันแพร่หลายคือ รูปปั้นฤๅษีตัดตน
ในท่าต่างๆ ที่ถือเป็นต้นตำรับการนวดและ
ตำรายาไทย ซึ่งเป็นต้นตำรับการแพทย์

แผนไทยมาจนกระทั่งทุกวันนี้ นอกจากนั้น
ยังมีความรู้อีกมากมายที่จารึกไว้ จนทำให้
จารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามได้ชื่อว่า
เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย และ
ได้รับการยกย่องให้เป็นห้องสมุดประชาชน
แห่งแรกของไทย

๓. หอพระสมุดวชิรญาณ
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นในปี พ.ศ.
๒๔๒๔ เพื่อเฉลิมพระเกียรติของพระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๔. หอพุทธศาสนาสังคหะ
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ได้ทรงสร้างขึ้นที่วัดเบญจมบพิตร เมื่อพ.ศ.
๒๔๔๓ เพื่อเก็บหนังสือต่างๆ เกี่ยวกับ
พระพุทธศาสนา

๕. หอสมุดสำหรับพระนคร
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงได้ทรงสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๘ โดย
โปรดเกล้าฯ ให้รวมหอพระมณเฑียรธรรม
หอพระสมุดวชิรญาณ และหอพุทธศาสนา
สังคหะเข้าเป็นหอเดียวกัน และ

พระราชทานนามว่า “หอพระสมุดวชิรญาณ
สำหรับพระนคร”

๖. หอจดหมายเหตุ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๙ โดยมีหน้าที่ในการดำเนินงานดังนี้ จัดหาเอกสารและบันทึกเหตุการณ์ จัดเก็บเอกสาร งานบริการเอกสาร ซ่อมแซมและบูรณะเอกสาร งานไมโครฟิล์ม และถ่ายสำเนาเอกสาร

7. หอสมุดแห่งชาติ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘ โดยให้แยกห้องสมุดออกเป็น ๒ หอ คือ แยกหนังสือตัวเขียน ได้แก่ สมุดไทย หนังสือจารึกลงในใบลาน สมุดข่อย ศิลากาจารึก และตุ้ลายรดน้ำไปเก็บไว้ที่ “พระที่นั่งศิวโมกขพิมาน” ซึ่งอยู่ในบริเวณพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ใช้สำหรับเก็บหนังสือตัวเขียน และเรียกว่า “หอพระ วชิรญาณ” ส่วนหอสมุดที่ตั้งขึ้นที่ตึกถาวรวัตถุใช้เก็บหนังสือตัวพิมพ์ เรียกว่า

“หอพระสมุดวชิราวุธ” ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ รัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณก่อสร้าง อาคารหอสมุดแห่งชาติในปัจจุบัน เป็น อาคารทรงไทย สูง ๕ ชั้นที่บริเวณท่า วาสักกรี ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สังกัดกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม (หอสมุดแห่งชาติ, ๒๕๕๕)

เอกสารอ้างอิง

เนลลี ดาโต๊ะ ปากูตะ ฮาจจี ชั้นนี้. (2555).

TK Conference on Reading 2012.

เอกสารประกอบการประชุมทาง
วิชาการประจำปี ๒๕๕๕ (TK
conference on reading). กรุงเทพฯ:
อุทยานการเรียนรู้ สำนักงานบริหาร
และพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมา
หชน).

ประชาคมอาเซียนคืออะไร. (๒๕๕๕). ค้น

เมื่อ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ จาก <http://>

pracham-asean.net/

สมเกียรติ อ่อนวิมล. (๒๕๕๕). การก้าวเข้าสู่

ประชาคมอาเซียนกับผลกระทบต่อ

สถาบันอุดมศึกษาและห้องสมุด. [วิถี

ทัศน์]. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์

และ สังคม ศาส ต ร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. (ม.ป.ป.). ใน วิกิพีเดีย. ค้นเมื่อ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (๒๕๕๕). แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน. ค้นเมื่อ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ จาก <http://www.happyreading.in.th/news/detail.php?id=113>

หอสมุดแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). ความเป็นมาของหอสมุดแห่งชาติ. ค้นเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๕๕ จาก http://www.nlt.go.th/th_about.htm

อุทยานการเรียนรู้ ทีเค พาร์ค. (๒๕๕๕).

พิพิธอาเซียน; A journey through ASEAN. กรุงเทพฯ: สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).

ฮก, โสติก. (๒๕๕๕). การพัฒนาการอ่าน
เพื่อการศึกษาสำหรับทุกคน: จาก
ปฏิบัติการนำร่องสู่นโยบายแห่งชาติ
สิ่งท้าทายและบทเรียนที่ได้เรียนรู้.
แปลโดย ทีเคพาร์ค. เอกสาร
ประกอบการประชุมวิชาการประจำปี
๒๕๕๕ กรุงเทพฯ: อุทยานการเรียนรู้
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
(องค์กรมหาชน).

Kaung, Thaw. (2012). Role of
Myanmar Libraries in Knowledge
Development and Activities of
Myanmar Book Aid and
Preservation Foundation. เอกสาร
ประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง
การพัฒนาห้องสมุดสู่ประชาคม
อาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Mao, Kolap. (2012). Cambodia Libraries: Preparation toward ASEAN Community. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง การพัฒนาห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์

Somxay Khamphavong. (2012). Evaluation of University Libraries and the Preparation for Integration in Asian Community by 2015. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่องการพัฒนาห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับการสอนภาษาไทยในฐานะ ภาษาต่างประเทศ

อาจารย์วัชรพล วิบูลย์ศรี
หลักสูตรภาษาไทย

พลีลู่ลม โบกสะบัด ได้หมู่ธงปลิวไสว
สัญญาณแห่ง สัญญาทางใจ
วันที่เรามาพบกัน

อาเซียน เป็นหนึ่ง ดังที่เราปรารถนา....

ไม่ว่าจะผ่านไปกี่ไหนก็มักจะไดยิน
เสียงเพลงคุ้นหูนี้อยู่ประจำ เมื่อเพลงประจำ
อาเซียนเนื้อร้องภาษาไทยนี้เปิดดังขึ้นก็
เปรียบเสมือนสัญญาณว่าอีกไม่นานประเทศ
ไทยเรากำลังจะรวมตัวกันเป็นสมาคม
ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(Association of South East Asian

Nations: ASEAN) หรือที่รู้จักกันดีในนามของ “ประชาคมอาเซียน”

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนส่งผลผลดีต่อประเทศไทยหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษา เพราะจะมีการแลกเปลี่ยนบุคลากร หรือความร่วมมือทางวิชาการและงานวิจัยในหลากหลายสาขา ส่งผลให้ศาสตร์ความรู้ของแต่ละประเทศเผยแพร่ออกเป็นวงกว้างในระดับภูมิภาค หรือแม้แต่การแลกเปลี่ยนนักศึกษาชาวต่างประเทศเข้าศึกษาในสาขาวิชาภาษาไทย หรือการส่งคนอาจารย์ดำเนินการสอนภาษาไทยในสถาบันต่างประเทศ แม้ว่าภาษาไทยยังไม่ใช่วิชาที่ทั่วโลกให้การยอมรับว่าเป็นภาษาสากลที่ต้องใช้ในการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน แต่ปัจจุบันได้มีนักศึกษาชาวต่างประเทศให้ความสนใจศึกษาภาษาไทยในฐานะภาษา ต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น สถาบันการศึกษาหลายแห่งในประเทศไทยจึงเปิดหลักสูตรภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศและหลักสูตรการสอนภาษาไทยในฐานะภาษา

ต่างประเทศสำหรับครู/อาจารย์ชาวไทยเพิ่มมากขึ้น อาทิ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

แม้ว่าการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศจะทวีความสำคัญขึ้นเป็นลำดับ แต่กลับพบว่าผู้สอนขาดความรู้และทักษะความชำนาญในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ เพราะระบบการผลิตผู้สอนยังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาด้านนี้อย่างจริงจัง (ศรีวิไล พลมณี, ๒๕๕๒) สอดคล้องกับที่รุยซ์-ฟุนเนส (Ruiz-Funes, 2003) กล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศไว้สรุปได้ว่า เกิดจากสาเหตุใหญ่ คือ ผู้สอนขาดประสบการณ์ ขาดความมั่นใจในการถ่ายทอดทักษะภาษา ขาดความเข้าใจ

ผู้เรียน และขาดการเชื่อมโยงภาษากับสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น ผู้เรียนจะเรียนภาษาต่างประเทศให้ได้ผลดีและมีทักษะทางภาษาดีเทียบเท่ากับเจ้าของภาษานั้นแม้เป็นเรื่องยาก แต่เป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพราะทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศที่ต้องการเรียนภาษาไทย และถ้ารู้จักใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องก็จะสามารถใช้เป็นสื่อในการค้นคว้าหาความรู้เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันในประเทศไทยได้ ซึ่งการพัฒนาทักษะทางภาษาควรเน้นทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียนไปพร้อมๆ กัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เข้าใจและฝึกฝนจนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายของการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศไม่เพียงแต่ให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศสามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ แต่ควรให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาได้อย่าง

คล่องแคล่วถูกต้อง และสื่อความหมายได้ดี ในทุกโอกาสที่จะใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางภาษาด้วยการสอนที่ถูกต้องวิธี สามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเองมีจุดประสงค์ที่จะพูดเรื่องอะไร กับใคร ที่ไหน และอย่างไร โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered learning)

และที่สำคัญ การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนชาวต่างประเทศที่มีความแตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความสามารถ ศักยภาพ รวมไปถึงด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เพศ สังคม เศรษฐกิจ และอื่นๆ การประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) กับการสอนภาษาไทยในฐานะภาษา ต่างประเทศ จึงเป็นกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ที่ดีวิธีหนึ่งที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในด้านต่างๆ เหล่านี้ลง ผู้เรียนจะมีความรู้สึกระตือรือร้นในการช่วยเหลือ การร่วมมือกันเข้าแทนที่ เกิดให้

เกิดพัฒนาการในแง่ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในทางที่ดี ตอบสนองการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยพัฒนาศักยภาพการทำงานร่วมกัน อันเป็นทักษะสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาของผู้เรียน เพราะเมื่อผู้เรียนต้องทำงานกลุ่มร่วมกัน จำเป็นต้องมีการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตน ได้ฝึกใช้ภาษาในห้องเรียน โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ย่อมทำให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศเกิดความมั่นใจในการติดต่อ สื่อสารกับชาวไทย อีกทั้งยังเป็นการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง เพราะผู้เรียนต้องเป็นผู้ลงมือกระทำแบบต้นตัว มิใช่เป็นผู้รับความรู้จากการบรรยายหรืออธิบายเนื้อหาใดๆ แต่เพียงอย่างเดียว

ในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้ชาวประเทศ ผู้สอนควรจัดระเบียบขั้นตอนการทำงานหรือการฝึกฝนให้ผู้เรียนดำเนินการทำงานอย่างเป็นระบบ และเพื่อช่วยให้การดำเนินการทำงานเป็นไปอย่างมี

ประสิทธิภาพ จึงขอเสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ หรือการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน ช่วยเหลือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ความคิดเห็น และส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจและความรู้สึกที่ดีต่อกัน เพื่อเป้าหมายและความสำเร็จของกลุ่ม โดยผู้สอนจำเป็นต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครบ ๕ องค์ประกอบ ซึ่งจะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไปไม่ได้ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างกันในทางบวก การมีปฏิสัมพันธ์แบบส่งเสริมการเผชิญหน้า ความรับผิดชอบส่วนบุคคล ทักษะทางสังคม และกระบวนการกลุ่ม (Slavin, 1988; Johnson and Johnson, 1992; Stahl, 1994) โดยออกแบบกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือของ ปรารธนา ใจหลัก (๒๕๔๗)

สำหรับการสอนภาษาไทยให้ผู้เรียนชาว
ประเทศไต้หวัน ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ การวางแผนการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ

ผู้สอนควรมีการวางแผนการจัดการ
เรียนรู้ ดังนี้

๑. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
ของการเรียนรู้ในระดับที่จะนำไปใช้ระบุ
แนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยมี
หลักการสำคัญในการเขียน ดังนี้

๑.๑ เขียนในลักษณะที่บ่งบอก
ถึงการกระทำหรือพฤติ-กรรมของผู้เรียนที่
สามารถสังเกตและวัดผลได้ เช่น ผู้เรียน
สามารถบอกคำศัพท์ที่ใช้ในการซื้อของได้

๑.๒ ต้องเขียนสู่ตัวชี้วัด เช่น
ผู้เรียนสามารถบอกคำศัพท์ที่ใช้ในการซื้อ
ของได้อย่างน้อย ๕ คำ

๑.๓ พยายามเขียนให้ครบทั้ง
ด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้าน
คุณลักษณะ (Attribute: A) และด้าน
กระบวนการ (Process: P) เช่น ผู้เรียน

สามารถจำแนกความแตกต่างของคำเป็น
และคำตายได้ (K) ผู้เรียนสามารถปรับตัว
ให้เข้ากับวัฒนธรรมของไทยได้ (A) ผู้เรียน
สามารถแสดงบทบาทสมมติในการต่อรอง
ราคาสินค้ากับผู้ขายได้ (P)

๒. เลือกใช้คำว่า สาระ / เนื้อหา /
สาระการเรียนรู้ ให้ถูกต้องตามหลักการ
ดังนี้

๒.๑ การเลือกใช้ชื่อหัวเรื่อง

๒.๑.๑ ถ้าใช้ชื่อหัวเรื่อง

สาระ / เนื้อหา จะเน้นเฉพาะด้านความรู้ (K)

๒.๑.๒ ถ้าใช้ชื่อหัวเรื่อง

สาระการเรียนรู้ จะต้องครบด้านความรู้ (K)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) และทักษะ

กระบวนการ (P)

๒.๒ ผู้สอนจะต้องศึกษาสาระที่
ถูกต้องจากแหล่งเรียนรู้ที่เชื่อถือได้ แล้ว
เขียนให้สั้น กระชับรัด และชัดเจน

๒.๓ ประเภทของสาระประกอบด้วย

๒.๓.๑ ข้อเท็จจริง
(Fact)

๒.๓.๒ มโนทัศน์
(Concept)

๒.๓.๓ หลักการ
(Principle)

๒.๓.๔ กฎ (Law)

๒.๓.๕ ทฤษฎี (Theory)

๓. กำหนดขนาดของกลุ่มกลุ่มผู้เรียนควรมีขนาดเล็ก ประมาณ ๓ – ๖ คน กลุ่มขนาด ๔ คน จะเป็นขนาดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการเรียนรู้แบบร่วมมือ แต่ละกลุ่มควรมีสมาชิกที่พูดภาษาไทยได้ในระดับเบื้องต้นอย่างน้อย 1 คน เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม

๔. กำหนดองค์ประกอบของกลุ่มหมายถึง การจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มโดยการสุ่มหรือการเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์

โดยทั่วไปกลุ่มจะต้องประกอบด้วยสมาชิกที่
คละกััน ในด้านต่างๆ เช่น เพศ
ความสามารถ ความถนัด เชื้อชาติ ศาสนา
เป็นต้น

๕. ระบบบทบาทของผู้เรียนแต่ละคนใน
กลุ่ม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน
อย่างใกล้ชิดและมีส่วนร่วมในการทำงาน
อย่างทั่วถึง ผู้สอนควรมอบหมายบทบาท
หน้าที่ในการทำงานให้ทุกคน และบทบาท
หน้าที่นั้นๆ จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของงานอัน
เป็นเป้าหมายของกลุ่ม ผู้สอนควรจัด
บทบาทหน้าที่ของสมาชิกให้อยู่ในลักษณะ
ของการพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน บทบาท
หน้าที่ในการทำงานเพื่อการเรียนรู้ เช่น
ผู้นำ ผู้สังเกตการณ์ เลขานุการ
ผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำเสนอผลงาน ผู้ตรวจสอบ
ผลงาน เป็นต้น

**กลยุทธ์ที่ ๒ การดำเนินการจัดการ
เรียนรู้แบบร่วมมือ**

ผู้สอนควรมีการเตรียมกลุ่มเพื่อการ
เรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

๑. *อธิบายชี้แจงเกี่ยวกับงานของกลุ่ม*
ผู้สอนควรอธิบายถึงเป้าหมายของบทเรียน
เหตุผลในการดำเนินการต่างๆ รายละเอียด
ของงาน และขั้นตอนการทำงานเป็น
ภาษาไทยอย่างง่าย ไม่ซับซ้อน พยายามใช้
คำที่เป็นรูปธรรม และยกตัวอย่างประกอบ
เมื่อผู้เรียนเกิดความสงสัย

๒. *ชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลงาน*
ผู้เรียนทุกคนจะต้องเข้าใจตรงกันว่า
ความสำเร็จของงานอยู่ตรงไหน งานที่
คาดหวังมีลักษณะอย่างไร เกณฑ์ที่จะใช้วัด
ความสำเร็จของงานคืออะไร ผู้สอนควร
จัดทำเกณฑ์การประเมินผลงานแบบรูปริคส์
(Rubrics) ในรูปแบบของตาราง และ
ตัวชี้วัดด้านต่างๆ ที่ผู้เรียนชาวต่างประเทศ
สามารถปฏิบัติได้เหมือนกัน

๓. *บอกถึงความสำคัญและวิธีการของ*
การพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน ผู้สอนควร
อธิบายกฎเกณฑ์ ระเบียบ กติกา บทบาท
หน้าที่ และระบบการให้รางวัลหรือ
ประโยชน์ที่กลุ่มจะได้รับในการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ โดยจัดทำเป็นคู่มือให้ผู้เรียนได้

ศึกษาก่อน อาจใช้คำอธิบายเป็นภาษาไทย
เพียงภาษาเดียว หรือภาษาไทยร่วมกับสัท
อักษรสากล (International phone-tics
alphabets) เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนด้านการ
อ่าน ในกรณีที่ผู้เรียนยังไม่คุ้นชินกับการ
อ่านภาษาไทยมากนัก

๔. อธิบายวิธีการช่วยเหลือกัน
ระหว่างกลุ่ม ผู้สอนควรสังเกตการณ์
พฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่ม และ
ให้ข้อเสนอแนะในการช่วยเหลือกันระหว่าง
กลุ่ม

๕. บอกถึงความสำคัญและวิธีการ
ตรวจสอบความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่แต่ละ
คนได้รับมอบหมาย เช่น การสุ่มเรียกชื่อ
ผู้เรียนเพื่อนำเสนอผลงาน ทดสอบ หรือ
ตรวจสอบผลงาน เป็นต้น

๖. ชี้แจงพฤติกรรมที่คาดหวัง จะช่วย
ให้ผู้เรียนทราบถึงความคาดหวังของผู้สอน
ที่มีต่อตนเองและจะได้พยายามแสดง
พฤติกรรมนั้นออกมา

กลยุทธ์ที่ ๓ การควบคุมกำกับและ การช่วยเหลือกลุ่มเรียนรู้แบบร่วมมือ

ผู้สอนควรดำเนินการควบคุมกำกับ
และการช่วยเหลือกลุ่ม ดังนี้

๑. *ดูแลผู้เรียนในกลุ่มให้มีการ
ปรึกษารื้อกัน* ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนทุกคน
ได้ปรึกษากันอย่างใกล้ชิดระหว่างการทำ
กิจกรรม ทั้งนี้ผู้สอนต้องออกแบบกิจกรรม
การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนต้อง
ติดต่อสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

๒. *สังเกตการณ์การทำงานร่วมกัน
ของกลุ่ม* ตรวจสอบว่าผู้เรียนในกลุ่มมีความ
เข้าใจในงานหรือบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ
มอบหมายหรือไม่ สังเกตพฤติกรรมต่างๆ
ของผู้เรียน ให้ข้อมูลป้อนกลับ ให้แรงเสริม
และบันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการ
เรียนรู้ของกลุ่ม

๓. *เข้าไปช่วยเหลือกลุ่มตามความ
เหมาะสม* เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานและ
การทำงาน เมื่อพบว่ากลุ่มต้องการความ
ช่วยเหลือ ผู้สอนสามารถเข้าไปชี้แจง สอน
ซ้ำ หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดได้

๔. *สรุปการเรียนรู้* ผู้สอนควรให้กลุ่มสรุปประเด็นการเรียนรู้ที่ได้จากการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้มีความชัดเจนขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๔ การประเมินผลและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ผู้สอนควรดำเนินการประเมินผลและวิเคราะห์กระบวนการ การเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

๑. *ประเมินผลการเรียนรู้* ผู้สอนควรประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพจากการเรียนรู้ตามสภาพจริง ซึ่งมีคำถามสำคัญเพื่อใช้เป็นหลักในการประเมินการเรียนรู้ ได้แก่

๑.๑ ประเมินอะไร (ความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะกระบวนการ)

๑.๒ ประเมินด้วยเครื่องมือใด

๑.๓ ประเมินโดยใคร เช่น การประเมินในเรื่องต่อไปนี้

๑.๓.๑ ประเมินความรู้ (K) ด้วยแบบสอบหรือแบบสัมภาษณ์

๑.๓.๒ ประเมินการคิด

วิเคราะห์ (P) ด้วยแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

๑.๓.๓ ประเมินการ

ปฏิบัติ (P) ด้วยแบบสังเกตการปฏิบัติ

๑.๓.๔ ประเมินความ

ตั้งใจ (A) ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรม

๒. วิเคราะห์กระบวนการทำงานและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้สอนควรจัดให้ผู้เรียนมีเวลาในการวิเคราะห์การทำงานของกลุ่มและพฤติกรรมของผู้เรียนในกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีโอกาสนเรียนรู้ที่จะปรับปรุงส่วนบกพร่องของกลุ่ม

กลยุทธ์ทั้ง ๔ ข้างต้นจะเป็นแนวทางให้ผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศของตน ซึ่งผู้สอนแต่ละคนสามารถคิด วางแผน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยอาศัยเทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเข้าไว้ด้วยกัน โดยคำนึงถึงการออกแบบการ

เรียนรู้ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะสำคัญ ๕ ประการ ได้แก่

๑. มีกระบวนการเรียนรู้ที่พึงพาและเกื้อกูลกัน

๒. ปรึกษาหารือและปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

๓. แสดงบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้

๔. ใช้ทักษะการทำงานกลุ่ม และ

๕. มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงานหรือการเรียนรู้ร่วมกัน

รวมทั้งมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงานร่วมกัน

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น

รายวิชาที่เหมาะสมกับการนำกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ จึงควรเป็นรายวิชาที่ส่งเสริมด้านการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด เพราะการใช้กลยุทธ์ดังกล่าวจะช่วยให้ทักษะทางภาษาดังกล่าวของผู้เรียนชาวต่างประเทศมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยพัฒนาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบในการทำงาน ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแสวงหาความรู้ใหม่ และทักษะการสื่อความหมายซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสมดุลที่พัฒนาไปพร้อมๆ กัน ทั้ง ความรู้ ความสามารถ และความสุขของชีวิตที่มีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม

ตัวอย่างรายวิชาที่สามารถนำกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศไปใช้ได้ อาทิ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร การฟัง-พูดภาษาไทยเบื้องต้น การสนทนาภาษาไทยในชีวิตประจำวัน การฟังจับ

ใจความสารภาษาไทย การฟังสารภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ การพูดในที่ประชุมชน/การกล่าวสุนทรพจน์ การแปลเพื่อการสื่อสาร การนำเสนอข้อมูลด้วยวาจา การใช้ภาษาเพื่อการแสดง หรือศิลปะการพูดและการฟัง

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือถือว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่ใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มเป็นปัจจัยสำคัญโดยให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหนึ่งซึ่งผลสำเร็จของกลุ่มคือ ผลสำเร็จของตนเองด้วย เป็นการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละ ๓ – ๕ คน โดยที่สมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกัน เช่น เพศ เชื้อชาติ ความสามารถทางการเรียน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยเหลือกัน รับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกัน อันจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ ด้วยตนเอง ด้วยความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ รวมได้พัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญาและ

ต้นสังคม ซึ่งส่งผลต่อผู้เรียน ๓ ประการ คือ ๑) ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่เรียน ๒) ทักษะทางสังคม โดยเฉพาะทักษะการทำงานร่วมกัน และ ๓) การรู้จักตนเองและตระหนักในคุณค่าของตนเอง

ด้วยเหตุนี้เมื่อผู้สอนมีกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นเครื่องมือสำหรับการสอนภาษาไทยให้ชาวต่างประเทศแล้ว ในด้านการศึกษา โดยเฉพาะบริบทของการสอนภาษาไทยก็พร้อมรับมือกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งแน่นอนว่าจะมีผู้เรียนชาวต่างประเทศหลั่งไหลเข้ามาศึกษาภาษาไทยเป็นจำนวนมาก แม้เป็นผู้สอนมือใหม่ก็สามารถนำกลยุทธ์นี้ไปปรับใช้กับการสอนของตนได้อย่างยืดหยุ่น และจัดการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและเป็นอิสระ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบันด้วย

เอกสารอ้างอิง

ปรารธนา ใจหลัก. (๒๕๔๗). *การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ ๒ ตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีวิไล พลมณี. (๒๕๕๒). *รายงานการวิจัย เรื่องการออกแบบชุดฝึกอบรวม ครูผู้สอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนที่พูดภาษาอื่น*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Johnson, D.W. and Johnson, R.T. (1998). Cooperative learning and social interdependence theory. In

R. Scott Tindale and et al (Eds.),
*Theory and Research on Small
Groups*, 9-35. New York: Plenum
Press.

Ruiz-Funes, M.T. (2003). *On teaching
foreign languages: Linking theory
to practice*. London: Bergin &
Garvey.

Slavin, R.E. (1988). Cooperative
learning and student achieve-
ment. *Educational leadership*,
46(2), 31-33.

Stahl, R.J. (1994). *Cooperative
learning in social studies: A
handbook for teachers*. Boston:
Addison-Wesley.

อาเซียน : สวรรค์ของนักท่องเที่ยว

อาจารย์รัชฎาพร ธีรवारณ
กลุ่มวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

การเดินทางท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนใฝ่ฝัน ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อความสนุกสนาน ตื่นเต้นหรือเพื่อแสวงหาความรู้ สิ่งที่นักท่องเที่ยวปรารถนาเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ นั่นคือการที่สถานที่แห่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักท่องเที่ยว เช่น การมีทรัพยากรท้องถิ่นที่สวยงาม น่าศึกษา ซึ่งทรัพยากรท้องถิ่นเหล่านี้มีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ ความปลอดภัย การคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพ การมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พัก การเช่า – ออกเมือง ระบบการสื่อสาร อาหารการกินที่สะอาดมีรสชาติ

หลากหลาย แหล่งขอป้องกันสินค้าของที่ระลึก มีการกำหนดราคาที่มาตรฐาน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ควรมีการควบคุมคุณภาพที่ดีและบริการนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบายและเกิดความพอใจให้มากที่สุด ถ้าสิ่งเหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้จะส่งผลให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว และประหยัดเวลาก็นับได้ว่าสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้นเป็นสวรรค์ของนักท่องเที่ยวโดยแท้

การรวมเป็นประชาคมอาเซียน

เมื่อการรวมกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๑๐ ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา รวมเรียกว่าประชาคมอาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian

Nations : ASEAN) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (อาเซียนคืออะไร. ออนไลน์, ๒๕๕๕)

การรวมกลุ่มกันเป็นประชาคมอาเซียนก่อให้เกิดความร่วมมือกันในการพัฒนาในทุกๆ ด้าน เช่น การพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคมให้เจริญก้าวหน้าและเติบโตอย่างมั่นคงยั่งยืน โดยเฉพาะด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC หรือ Asean Economics Community มุ่งหวังเพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน เป็นการสร้างอำนาจต่อรองที่สูงขึ้นกับนานาชาติในระดับโลก และการนำเข้าส่งออกของชาติในอาเซียนก็จะเสรี ยกเว้นสินค้าบางชนิดที่แต่ละประเทศอาจจะขอไว้ไม่ลด

ภาชีนำเข้า (เรียกว่าสินค้าอ่อนไหว)
เช่นเดียวกับการรวมตัวกันของกลุ่มผู้ผลิต
น้ำมันอย่างโอเปก (OPEC) หรือการรวมตัว
กันของกลุ่มสหภาพยุโรป Euro Zone
(AEC คืออะไร. ออนไลน์, ๒๕๕๕)

การรวมกลุ่มของประเทศอาเซียน
ข้อมูลที่กำลังจะมาถึงส่วนใหญ่จะเป็นเรื่อง
จำนวนประชากร เศรษฐกิจ การค้าและการ
ส่งออก แต่มีสิ่งหนึ่งที่มีมูลค่ามหาศาลในพื้นที่
แผ่นดินอาเซียน ๑๐ ประเทศ เหมือนเพชร
ในตมที่พร้อมจะเผยโฉมให้คนทั้งอาเซียน
รวมทั้งโลกได้รับรู้คือแหล่งท่องเที่ยวที่ซ่อน
อยู่ซึ่งยังไม่เป็นที่รู้จักและยังไม่ถูกพัฒนาอีก
มากมายซึ่งสามารถเชื่อมโยงกัน ใช้
ประโยชน์ร่วมกัน และสร้างความ
หลากหลายได้ครบวงจร ลองคิดเล่นๆ หรือ
ถามตัวเองด้วยคำถามง่ายๆ ว่า จงเอ่ยชื่อ
สถานที่ท่องเที่ยวในประเทศฟิลิปปินส์มาสัก
๑๐ แห่ง คำตอบอาจจะว่างเปล่าเลยก็ได้
ทั้งๆ ที่ประเทศฟิลิปปินส์มีเกาะที่สวยงาม
น้อยใหญ่และน่าท่องเที่ยวถึง ๗,๑๐๗

เกาะ แทบไม่น่าเชื่อ และประเทศอื่นๆ ในอาเซียนก็เช่นกันเพราะอาเซียนมีเสน่ห์ที่โดดเด่นในด้านวัฒนธรรม ธรรมชาติที่สวยงามและอาหารที่หลากหลาย ซึ่งทำให้ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีเสน่ห์ มีพลัง มีมูลค่าแอบแฝงอยู่อย่างมหาศาลในโลกไม่ได้ การรวมกลุ่มอาเซียนเปรียบเหมือนการรวมกลุ่มเพชรเม็ดงามได้เปิดเผยให้คนทั้งอาเซียนและทั้งโลกได้เห็นและมาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของแต่ละประเทศให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ประชาคมอาเซียน : ผลพลอยได้จากการท่องเที่ยว

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ การท่องเที่ยวนับเป็นหนึ่งในช่องทางที่ดีที่สุดในการเชื่อมโยงผู้คนเข้า

ด้วยกัน และเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจการท่องเที่ยว โดยปีที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าประเทศอาเซียนมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าประเทศ ๘๒ ล้านคน ในจำนวนนั้น ๔๙% เป็นการเดินทางภายในอาเซียน ซึ่งทางกลุ่มอาเซียนก็ได้เริ่มบูรณาการด้านการท่องเที่ยวแล้ว อาทิ ข้อเสนอการใช้วีซ่าเดียวกันเหมือนแซงเก้นวีซ่า (Schengen Visa) ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวยุโรปหลายประเทศต่อเนื่องกันในทวีปเดียวกันใช้ได้กับประเทศที่เป็นสมาชิกของแซงเก้นวีซ่า หรือการทำวีซ่าผ่านทางออนไลน์ (อี-วีซ่า) ซึ่งสามารถลดข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

จากผลการศึกษาของจี ๒๐ (กลุ่มประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ : Group of Twenty Finance Ministers and Central Bank Governors) คาดการณ์ว่าจะทำให้

สร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวให้อาเซียน
ได้ ๒.๐๖ แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ และเชื่อ
ว่าหากทำได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะ
สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วโลกเข้ามา
อาเซียนได้ถึง ๑๑๒ ล้านคน สร้างงาน
ให้กับคนในอาเซียนกว่า ๕.๑ ล้านตำแหน่ง
และการเชื่อมโยงทางอากาศด้วยการเปิด
เสรีน่านฟ้า (เปิดสาระข้ามพื้นที่ WEF ดัน
ท่องเที่ยวอาเซียน, ๒๕๕๕) การเปิดเสรีน่าน
ฟ้าในอาเซียนนี้ อุตสาหกรรมการบินจะมี
บทบาทสำคัญในธุรกิจการท่องเที่ยวอย่าง
มาก ซึ่งสายการบินต้องเตรียมรับมือให้
พร้อมกับนักท่องเที่ยวที่จะหลั่งไหลเข้ามา
ใช้บริการมากขึ้น นับว่าเป็นโอกาสและ
ความท้าทายของอุตสาหกรรมการ
ท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง
อาเซียน ผลพลอยได้จากการรวมตัวกัน
ของกลุ่มอาเซียนส่งผลให้เศรษฐกิจเติบโต
และสร้างรายได้ให้กับประชาชนในกลุ่ม
อาเซียนได้อย่างมาก

แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในกลุ่มประเทศอาเซียน

ประเทศไทย : ข้อมูลจากกรมการท่องเที่ยวเปิดเผยถึงสถิตินักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ ๑๒ ของโลก เป็นประเทศที่มีผู้มาท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ ๑๘ ของโลก (ข่าวเศรษฐกิจ.ออนไลน์, ๒๕๕๕) ในช่วงครึ่งปีแรก พ.ศ. ๒๕๕๕ มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาไทย ๑๐.๔๙ ล้านคน เพิ่มขึ้น ๗.๖% จากช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่มี ๙.๗๕ ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวจากอาเซียนถึง ๕๒.๒๗% หรือ ๕.๔๘ ล้านคน (ข่าวเศรษฐกิจ. ๒๕๕๕) ไทยต้องการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้ได้ ๒ ล้านล้านบาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (เปิดสาระข้ามพื้นที่ WEF ดันท่องเที่ยวอาเซียน, ๒๕๕๕) แหล่งท่องเที่ยวที่ชาวต่างชาติชอบมาเที่ยวมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับรางวัล

“เมืองท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในโลก” The World’s Best Award 2011 ด้วยคะแนนสูงสุด ๙๐.๔๙% จากนักท่องเที่ยวและผู้อ่าน "เทรเวล แอนด์ เลชเชอร์" (Travel + Leisure) นิตยสารท่องเที่ยวยอดนิยมของสหรัฐอเมริกา จากที่เคยได้รับรางวัลนี้มาแล้วเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๑, ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ขณะเดียวกันกรุงเทพมหานครยังได้รับรางวัลเมืองท่องเที่ยวอันดับ ๑ ในเอเชียทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ – ๒๕๕๑ และปี พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๔ (ข่าวบีเอสซี. ออนไลน์, ๒๕๕๕)

นอกจากกรุงเทพมหานครแล้วแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ทั่วทุกภูมิภาคของไทยก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและน่าสนใจของนักท่องเที่ยวทั่วโลกเพราะไทยมีเสน่ห์หลายด้าน เช่น เสน่ห์ด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีพระบรมมหาราชวังหรือวัดพระแก้วที่สวยงาม อุทยานประวัติศาสตร์กรุงสุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ฯลฯ เสน่ห์ด้านอาหารที่

เป็นเลิศและหลากหลาย อาหารคาวหวาน ทั้ง ๔ ภาคของไทยเป็นอาหารแห่งภูมิปัญญาอันล้ำลึกของบรรพบุรุษอันเป็นอัตลักษณ์ของความเป็นไทยที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจลิ้มลองรสชาติอาหารไทย เสน่ห์ด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การนวดแผนโบราณ และสปาไทย รวมถึงโรงพยาบาลที่ทันสมัยและได้รับการรับรองมาตรฐานสากล เป็นที่นิยมของชาวต่างชาติและความคุ้มค่าของเงิน ไทยมีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่งทำให้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเลือกประเทศไทยเป็นประเทศผู้ประสานงานหลักด้านการท่องเที่ยวและการบิน (ภัทรพล จึงสมเจตไพศาล. ออนไลน์, ๒๕๕๕)

ประเทศฟิลิปปินส์ : เป็นประเทศที่ประกอบไปด้วยเกาะน้อยใหญ่ที่มีมากถึง ๗,๑๐๗ เกาะ แต่เกาะที่มีผู้คนอาศัยอยู่ประมาณ ๒,๐๐๐ เกาะ มีพื้นดินขนาด ๓ ใน ๕ ของประเทศไทย ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก แบ่งเป็น ๓ หมู่เกาะหลัก คือ ลูซอน

(Luzon) เป็นหมู่เกาะทางทิศเหนือของ
ประเทศ วิสายาส (Visayas) อยู่ทาง
ตอนกลางของประเทศ และมินดาเนา
(Mindanao) อยู่ทางตอนใต้

แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจของ
ประเทศฟิลิปปินส์ เช่น อุทยานปะการังทาง
ทะเลทุบบาตาสะ (Tubbataha Reefs
Natural Park) เป็นพื้นที่ที่มีความอุดม
สมบูรณ์ของแนวปะการังและสัตว์น้ำ
หลากหลายสายพันธุ์ มีผาหินปะการังใต้น้ำ
เก่าแก่ที่มีความสูงถึง ๑๐๐ เมตร องค์การ
ยูเนสโกยกย่องให้สถานที่แห่งนี้เป็นมรดก
โลกทางธรรมชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖

สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอีก
แห่งหนึ่งของประเทศฟิลิปปินส์ คือ นาข้าว
บันไดบานัว (Banaue Rice Terraces)
ชาวพื้นเมืองเผ่าอิฟูเกา (Ifugao) เป็นผู้
สร้างสรรค์ภูมิปัญญานี้ไว้ที่เกาะลูซอน มี
อายุมากกว่า ๒,๐๐๐ ปี เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการ
เพาะปลูก รักษาหน้าดิน ช่วยกักเก็บน้ำฝน

และป้องกันน้ำท่วม องค์การยูเนสโกยกย่องให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นสถานที่ไฝ่ฝันของช่างภาพจากทั่วโลกให้ความสนใจมาบันทึกภาพของความสวยงามและมหัศจรรย์ของน้ำขำบันไดบันนัวแห่งนี้

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งคือ อุทยานแห่งชาติแม่น้ำใต้ดินปวยร์โตรีโก – ปรีนเซซา (Puerto – Princesa Subterranean River National Park) เป็นอุทยานที่งดงามของภูเขาหินปูนและแม่น้ำใต้ดินที่ไหลผ่านถ้ำลงสู่ทะเล มีความยาวถึง ๘.๒ กิโลเมตร ถือได้ว่าเป็นแม่น้ำใต้ดินที่ยาวที่สุดในโลก เป็นตัวแทนของกลุ่มระบบนิเวศต่อเนื่องแบบเทือกเขาสู่ท้องทะเล องค์การยูเนสโกยกย่องให้เป็นมรดกโลกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฝ่ายวิชาการเอ็กซ์เพอร์เน็ท, ๒๕๕๕)

การเดินทางท่องเที่ยวในฟิลิปปินส์เป็นสิ่งที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวหลายอย่าง เช่น คนฟิลิปปินส์มีวิธีคิดเป็นเหตุผล

แบบชาวตะวันตก รักสนุก ร่าเริง ไม่
เคร่งเครียดชอบแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่
เสมอ ทำให้มีมิตรภาพกับนักท่องเที่ยว
ความสวยงามของธรรมชาติในหมู่เกาะน้อย
ใหญ่จำนวนมาก อีกทั้งฟิลิปปินส์ได้
กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ
ยิ่งทำให้สะดวกในการติดต่อสื่อสาร ด้วย
เสน่ห์ความงามทางธรรมชาติและมิตรภาพ
ของคนฟิลิปปินส์ จึงดึงดูดจิตใจของ
นักท่องเที่ยวจากทั่วโลกให้มาเยือน

ประเทศมาเลเซีย : เป็นประเทศ
อุตสาหกรรมใหม่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจ
อย่างต่อเนื่อง มีถนนหลวงมาตรฐานสูง
เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายทั่วประเทศซึ่งรองรับ
ธุรกิจการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แหล่ง
ท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ เปโตรนาส ทาวเวอร์
(Petronas Twin Towers) มี ๒ อาคาร
หอคอยซึ่งนับเป็นอาคารที่สูงอันดับ ๓ และ
๔ ของโลกตั้งอยู่ใจกลางกรุงกัวลาลัมเปอร์
เป็นตึกแฝด มีความสูงทั้งหมด ๔๕๒ เมตร มี
๘๘ ชั้น เป็นสัญลักษณ์อันโดดเด่นของ

ประเทศ และอุทยานแห่งชาติกุนุงมุลู (Gunung Mulu National Park) อยู่ในรัฐซาราวัก บนเกาะบอร์เนียว ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติใน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีความโดดเด่นด้านชีววิทยาและธรณีวิทยา มีพันธุ์พืชกว่า ๓,๕๐๐ ชนิด และมีภูมิประเทศแบบเทือกเขาหินปูนซึ่งทำให้มีถ้ำน้ำผา และทางน้ำใต้ดินที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และมีถ้ำที่ใหญ่ที่สุดในโลก คือ ถ้ำซาราวัก แชมเบอร์ (The Sarawak Chamber) อยู่ด้วย (ฝ่ายวิชาการเอ็กซเปอริเนท์, ๒๕๕๕) มาเลเซียเคยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศโปรตุเกส เนเธอร์แลนด์ และอังกฤษ ทำให้เป็นประเทศที่มีหลายชนชาติอยู่ร่วมกัน มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรมที่หลากหลายผสมผสานกัน ซึ่งมีทั้งการผสมผสานศิลปวัฒนธรรมจากชนชาติอื่นและการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของคนแต่ละกลุ่มในแต่ละพื้นที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี

ประเทศสิงคโปร์ : เป็นเมืองที่ตั้งอยู่บนเกาะ มีพื้นที่ขนาดเท่ากับเกาะภูเก็ตของประเทศไทย เป็นเกาะใหญ่หนึ่งเกาะและเกาะเล็กๆ อีกกว่า ๖๐ เกาะ มีจำนวนประชากรประมาณ ๕.๐๘ ล้านคน เป็นประเทศที่มีประชากรหนาแน่นมากที่สุดในโลกเป็นอันดับ ๒ ของโลกและมีความหลากหลายของเชื้อชาติ สิงคโปร์เป็นประเทศที่เป็นศูนย์กลางการเดินทางที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นเมืองท่าใหญ่ที่สำคัญที่สุดของโลก ประเทศสิงคโปร์มีพื้นที่จำกัดและมีแหล่งทรัพยากรอยู่น้อย สินค้าส่งออกที่สำคัญจึงเป็นพวกเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบแผงวงจรไฟฟ้าและส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์การบิน (ฝ่ายวิชาการเอ็กซ์เปอร์เน็ท, ๒๕๕๕) การเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีนี้เองทำให้ประเทศสิงคโปร์เป็นผู้ประสานงานหลักของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสุขภาพ (ภัทรพล จึงสมเจตไพศาล. ออนไลน์, ๒๕๕๕)

เมื่อกล่าวถึงการท่องเที่ยวในสิงคโปร์ ก็ต้องนึกถึงเมอร์ไลออน (Merlion) หรือ สิงโตทะเล (ภาพที่ ๑) รูปปั้นที่มีหัวเป็น สิงโตมีตัวเป็นปลาสร้างขึ้นเพื่อเป็น สัญลักษณ์ของคณะกรรมการท่องเที่ยวของ สิงคโปร์ ปัจจุบันได้กลายเป็นเครื่องหมาย ประจำชาติของสิงคโปร์

ภาพที่ ๑ เมอร์ไลออน (Merlion) หรือ สิงโตทะเล

ที่ ม ๑ (tamtam-cl.myfri3nd.com/blog/2011/06/29/entry-1)

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือเกาะเซน

โตซ่า (Sentosa) หรือเกาะมหาสนุก เป็นฐานทัพของอังกฤษในสมัยที่สิงคโปร์ตกเป็นเมืองขึ้น แต่ต่อมารัฐบาลได้ปรับปรุงใหม่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลกและกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งเป็นแหล่งธุรกิจการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวในเอเชียและทั่วโลกให้ความสนใจ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งของสิงคโปร์คือ สวนนกจูร่ง (Jurong Bird Park) เป็นสวนนกที่รวบรวมนกนานาชนิดไว้มากมาย และถือได้ว่าเป็นสวนนกที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่รวม ๑๒๖ ไร่ (ฝ่ายวิชาการเอ็กซ์เพอร์เน็ท, ๒๕๕๕) นอกจากนี้ยังมีเกาะที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจอีกหลายเกาะ สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทำให้ประชากรมีมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ดี นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปสิงคโปร์ส่วนมากจะไปศึกษาพัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งโดดเด่นและเป็นจุดขายที่สำคัญของสิงคโปร์

ประเทศอินโดนีเซีย : สำนักงานใหญ่ของอาเซียนตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย นับว่าเป็นประเทศที่มีความสำคัญด้านเศรษฐกิจอย่างมาก เป็นประเทศที่มีหมู่เกาะมากที่สุดในโลกประมาณ ๑๗,๕๐๘ เกาะ แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน คือ หมู่เกาะซุนดาใหญ่ หมู่เกาะซุนดาเล็ก หมู่เกาะมาลุก และอีเรียนจายา มีพื้นที่ใหญ่กว่าประเทศไทยเกือบ ๑ เท่า (ใหญ่กว่า ๙๐%) เป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดใอาเซียนจำนวน ๒๔๕ ล้านคน มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ มีภาษาพื้นเมืองมากกว่า ๕๘๓ ภาษา และภาษาพื้นเมืองที่นิยมใช้มากที่สุดคือภาษาจาวา

อินโดนีเซียเป็นหนึ่งในสมาชิกของกลุ่ม ๒๐ ประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ของโลก (G20) และองค์การกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันเป็นสินค้าส่งออก (OPEC) มีเศรษฐกิจด้านการกลั่นน้ำมัน การประกอบรถยนต์และการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งยังเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ด้วย

ทรัพยากร ธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แร่ธาตุ
ต่างๆ และพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอื่นๆ อีก
มากมาย มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจำนวน
มากซึ่งมีมรดกโลกทั้งหมด ๗ แห่ง เป็น
มรดกทางวัฒนธรรม ๓ แห่ง และมรดกทาง
ธรรมชาติ ๔ แห่ง แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น
เช่น มหาสถูปบุโรพุทโธ หรือบรัมพุทโธ
(Borobudur Temple) (ภาพที่ ๒)

ภาพที่ ๒ มหาสถูปบุโรพุทโธ หรือบรัมพุท
โธ (Borobudur Temple)

ที่มา ([203.172.142.8/en/index.
php?option=com_content&view=article
&id=133&Itemid=67](http://203.172.142.8/en/index.php?option=com_content&view=article&id=133&Itemid=67))

บุโรพุทโธเป็นศาสนสถานในศาสนา พุทธนิกายมหายานที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ โดยเป็นสถาปัตยกรรม มหายานที่สร้างด้วยหินภูเขาไฟที่มีฐาน คล้ายกับพีระมิดชั้นบันได มีการแกะสลัก อย่างสวยงามในแต่ละชั้นตั้งอยู่บนเนินดิน ธรรมชาติในภาคกลางของเกาะชวา บันทึก สถิติโลกหรือกินเนสส์บุ๊กประกาศให้วัดบุโร พุทโธเป็นศาสนสถานของพุทธศาสนาที่ ใหญ่ที่สุดในโลก และ องค์การยูเนสโก ยัง ได้ระบุให้พุทธสถานแห่งนี้เป็นมรดกโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ (ฝ่ายวิชาการเอ็กซ์เพอร์ เนท์, ๒๕๕๕)

อินโดนีเซียนอกจากมีหมู่เกาะมาก ที่สุดในโลกแล้วยังมีความหลากหลายทาง เชื้อชาติและภาษา อีกทั้งเป็นประเทศที่มี ความสำคัญด้านเศรษฐกิจและมีมรดกโลกที่มีคุณค่าและสวยงามทั้ง ๓ แห่ง จึงเป็นสิ่งที่ นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเดินทางมา สัมผัสกับธรรมชาติทางทะเล ศึกษาวิถีชีวิต แบบพื้นเมืองที่หลากหลายและ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ประเทศบรูไน : มีพื้นที่คิดเป็น ๒% ของพื้นที่ประเทศไทย เป็นประเทศที่ร่ำรวย เพราะเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่เป็นอันดับ ๓ ในอาเซียนและเป็นผู้ผลิตก๊าซธรรมชาติ LNG (Liquefied Natural Gas) หรือก๊าซธรรมชาติเหลวเป็นอันดับ ๔ ของโลก สินค้าส่งออกที่สำคัญ คือน้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ และอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลที่มีมาตรฐานการผลิตที่ถูกต้องตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของบรูไน เช่น มัสยิดสุลต่านโอมาร์ อาลี ไชฟุดดิน (Sultan Omar Ali Saifuddin Mosque) (ภาพที่ ๓) เป็นมัสยิดเก่าแก่และสวยงามที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นสถาปัตยกรรมแบบอิสลามิกอาร์ต และใช้วัสดุชั้นเลิศจากหลายประเทศ ยอดโดมหุ้มด้วยแผ่นทองคำ ๓.๓ ล้านแผ่น แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของบรูไน คือกัมปงไอยอร์ (Kampong Ayer) เป็นหมู่บ้านกลางน้ำที่ใหญ่ที่สุดในโลก อยู่

บริเวณปากแม่น้ำบรูไนมีชาวบ้านอาศัยอยู่กว่า ๓๐,๐๐๐ คน มีสาธารณูป-โภคครบครัน มีสะพานเดินเท้าที่เชื่อมต่อกันทั้งหมู่บ้านยาวกว่า ๒๙,๑๕๐ เมตร ด้วยศิลปะของบ้านเรือนแบบพื้นเมืองและการคมนาคมที่แปลกตาหมู่บ้านกลางน้ำแห่งนี้ได้ชื่อว่าเวนิสตะวันออก (ฝ่ายวิชาการเอ็กซ์เพอร์เน็ท, ๒๕๕๕)

ภาพที่ ๓ มัสยิดสุลต่านโอมาร์ อาลี ไชฟูদ্ดิน (Sultan Omar Ali Saifuddin Mosque)

ที่มา ([en.wikipedia.org/wiki/File:Sultan_Omar_AliSaifuddin Mosque_02.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/File:Sultan_Omar_AliSaifuddin_Mosque_02.jpg))

บรูไนเป็นประเทศที่มีฐานะมั่นคงและร่ำรวย ค่าเงินบรูไนมีความมั่นคง มีความตกลงแลกเปลี่ยนเงินกับสิงคโปร์ทำให้เงินดอลลาร์บรูไนมีมูลค่าเท่ากับเงินดอลลาร์สิงคโปร์และสามารถใช้แทนกันได้ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปบรูไนและสิงคโปร์ได้รับความสะดวกเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตรา บรูไนมีสถาปัตยกรรมที่ยิ่งใหญ่และสวยงามมากมาย อีกทั้งยังมีวัฒนธรรม ประเพณี ภาษา และการแต่งกายที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาอิสลามที่น่าศึกษาจึงเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกให้ความสนใจอย่างยิ่ง

ประเทศเวียดนาม : มีพื้นที่ ๓ ใน ๕ ของประเทศไทย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงคั่นระหว่างที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็ว มีทรัพยากรทางธรรมชาติสำคัญๆ มากมาย เวียดนามจึงมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก เช่น อ่าวฮาลองเบ (Ha Long Bay) เป็นแหล่งรวมของเกาะหินปูน

ไว้มากกว่า ๑,๖๐๐ เกาะ บางเกาะจะมีถ้ำขนาดใหญ่อยู่ภายใน ถ้ำที่ใหญ่ที่สุดคือ ถ้ำเสาไม้ ชื่อเดิมว่า “กร็อตเตแมร์แวย์” (Grotte des Merveilles) องค์การยูเนสโก ยกย่องให้เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งใน

เวียดนามคือ อุทยานแห่งชาติฟง งา – เค บัง มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่ยุคน้ำแข็ง มีพื้นที่หินปูนที่เก่าแก่ที่สุดในเอเชียและยังเป็นสถานที่ ๑ ใน ๒ ของโลกที่เป็นหินปูนที่มีลำธารใต้ดินขนาดใหญ่องค์การยูเนสโกยกให้เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฝ่ายวิชาการเอ็กซเปอร์ต เนท์, ๒๕๕๕) เวียดนามมีการผสมผสานด้านวัฒนธรรมจากหลายชนชาติ เพราะเคยตกอยู่ภายใต้อิทธิพลจากจักรพรรดิจีนนานกว่าพันปี วัฒนธรรมประเพณีจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับวัฒนธรรมของจีนมาก และเมื่อสมัยที่ฝรั่งเศสเข้ามาปกครอง เวียดนามก็ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมฝรั่งเศสด้วย

ได้แก่ ดึกที่อยู่อาศัยที่ดูทันสมัย เป็นดึกสีเหลืองสไตส์โคโลเนียลที่มีให้พบเห็นมากมาย วัฒนธรรมต่างๆ ของเวียดนามจึงมีการผสมผสานกันเป็นอย่างมาก ทั้งด้านที่อยู่อาศัย เทศกาลต่างๆ และอาหารที่เน้นผักเพื่อสุขภาพ มีผักสดหลากหลายชนิดในแทบทุกเมนู พร้อมกับน้ำจิ้มที่หลากหลายรสชาติ ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้ไปเยี่ยมเยือนเวียดนามได้อย่างดี

ประเทศพม่า : เป็นประเทศที่มีความโดดเด่นด้านทรัพยากร ธรรมชาติที่ยังอุดมสมบูรณ์ ทั้งป่าไม้ พลังงาน ก๊าซธรรมชาติ และแร่ธาตุต่างๆ โดยเฉพาะอัญมณีตลอดจนทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม โดดเด่นในด้านความใหม่ และยังมีความเป็นธรรมชาติอยู่มาก รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในเชิงพุทธศาสนา วัดวาอารามมีความเก่าแก่และยิ่งใหญ่อลังการ ทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทุกภูมิภาคให้เดินทางเข้าไปสัมผัส โดย

รัฐบาลพม่าได้กำหนดเป้าหมายให้
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งในการ
ผลักดันเศรษฐกิจพม่าให้ขยายตัว
คาดการณ์ว่าทั้งปี พ.ศ. ๒๕๕๕ พม่าจะมี
นักท่องเที่ยวต่างชาติราว ๕ แสนคน
ก่อให้เกิดรายได้ไม่ต่ำกว่า ๔๐๐ ล้าน
ดอลลาร์สหรัฐ (เศรษฐกิจติดดิน, ๒๕๕๕)

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น
เจดีย์ชเวดากอง (Shwe-dagon Pagoda)
(ภาพที่ ๔) เป็นสถานที่บรรจุพระเกศาธาตุ
จำนวน ๘ เส้นของพระพุทธเจ้า นับว่าเป็น
สถานที่สำคัญและมีชื่อเสียงมาก ตั้งอยู่
บริเวณเนินเขาเซียงกุดระ เมืองย่างกุ้ง และ
สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งคือพระ
ธาตุนินท์แชน หรือ ไจ้กัทธิโย
(Kyaikhtiyo Pagoda) เป็นก้อนหินสีทอง
ขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บนปลายหน้าผาสูงชันได้
อย่างน่าเหลือเชื่อ เป็นสถานที่ ๑ ใน ๕ มหา
บูชาสถานที่ชาวพม่าศรัทธาต้องไปนมัสการ
สักครั้งหนึ่งในชีวิต (พิภพ บุษราคัมวดี,
๒๕๕๔)

นอกจากนี้พม่ายังมีแหล่งท่องเที่ยว
อื่นๆ ที่สวยงามอีกมากมาย ทั้งเจดีย์น้อย
ใหญ่ที่มีประวัติความเป็นมา รูปแบบ และ
ศิลปกรรมที่น่าสนใจ พระพุทธรูปแกะสลัก
สวยงามและยิ่งใหญ่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็น
ศิลปกรรมที่สวยงาม เก่าแก่ มีคุณค่าและ
เป็นเอกลักษณ์ของพม่า ประเพณีอันดีงาม
ของผู้คนที่แสดงออกถึงความยึดมั่นและ
ศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างเหนียวแน่น
อีกทั้งวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของคนพม่าที่น่ารัก
มีน้ำใจ ซื่อบริสุทธิ์และขยันอดทนประกอบ
กับความโดดเด่นด้านทรัพยากรธรรมชาติที่
สวยงามสมบูรณ์ ตลอดถึงแหล่งท่องเที่ยว
ทางวัฒนธรรมในเชิงพระพุทธ ศาสนาที่น่า
ศึกษา จึงนับได้ว่าพม่าเป็นดินแดนแห่งมนต์
เสน่ห์มากประเทศหนึ่ง เสน่ห์เหล่านี้สามารถ
ดึงดูดจิตใจของนักท่องเที่ยวให้มาเยือน
พม่า

ภาพที่ ๔ เจดีย์ชเวดากอง (Shwedagon Pagoda)

ที่มา (acrossthai-tc.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=539262229&Ntype=6)

ประเทศลาว : มีพื้นที่คิดเป็น ๕๐% ของประเทศไทย มีประชากร ๖ ล้านคน มี ๖๘ ชนเผ่า แบ่งเป็น ๓ กลุ่มชนชาติ คือ ลาวลุ่ม ลาวเทิง และลาวสูง ประเทศลาวไม่มีพื้นที่ออกสู่ทะเล ล้อมรอบด้วยประเทศเพื่อนบ้าน ๕ ประเทศ คือ จีน เวียดนาม ไทย

กัมพูชา และพม่า มีทรัพยากรธรรมชาติที่
สมบูรณ์ มีป่าไม้และพื้นที่ทำการเกษตร
ขนาดใหญ่ และแร่ธาตุต่างๆ สถานที่
ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น ประตู่ไซ (Patuxai)
หรือประตูชัย สร้างเพื่อระลึกถึงประชาชน
ลาวผู้เสียสละชีวิตในสงครามก่อนหน้าการ
ปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์ อยู่ที่
เวียงจันทน์ซึ่งเป็นการผสมผสานศิลปะล้าน
ช้างกับฝรั่งเศส

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกแห่ง
ของลาวคือเมืองหลวงพระบาง (Luang
Prabang) เมืองหลวงเก่าทางเหนือที่ได้ขึ้น
ทะเบียนเป็นมรดกโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘
เนื่องจากมีวิถีชีวิตและบ้านเรือนที่มี
เอกลักษณ์ และมีวัดที่สวยงามเก่าแก่หลาย
แห่ง (ฝ่ายวิชาการเอ็กซ์เพอร์เน็ท, ๒๕๕๕)
นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวตาม
ธรรมชาติต่างๆ อีกมากมาย ทั้งป่าไม้และ
น้ำตกที่สวยงาม ลาวเป็นประเทศที่มีความ
ปลอดภัยจากอาชญากรรม เพราะวิถีชีวิต
วัฒนธรรม ประเพณี ที่ยังมีความเข้มแข็ง

มีอัตลักษณ์ของตัวเอง มีกฎหมายที่แรง และมีประสิทธิภาพในการนำมาใช้ คนลาวเป็นคนมีน้ำใจไมตรีเป็นมิตรกับผู้อื่น รักความสงบ อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีพื้นเมืองแบบโบราณอย่างมั่นคง และมีวิถีชีวิตเรียบง่ายเป็นชีวิตที่อยู่กับธรรมชาติ ห่างไกลความเจริญและเทคโนโลยี อีกทั้งยังมีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ สิ่งเหล่านี้นับได้ว่าเป็นเสน่ห์ที่นักท่องเที่ยวจากประเทศที่มีความเจริญในทุกด้านและนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสกับวิถีชีวิตแบบชนบทให้ความสนใจเข้าไปสัมผัสกับชนบทธรรมชาติประเพณี ศึกษาวิถีชีวิตของชนเผ่าต่างๆ และพักผ่อนกับธรรมชาติของแม่น้ำและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์

ประเทศกัมพูชา : มีพื้นที่คิดเป็น ๓๕% ของพื้นที่ประเทศไทย หรือมีขนาด ๑ ใน ๓ ของประเทศไทย บริเวณทะเลสาบเขมรเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญที่สุดของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น ปราสาทนคร

วัด (Angor Wat) (ภาพที่ ๕) เทวสถานในสมัยพระเจ้าสุริยวรมันที่ ๒ ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๗ ตั้งอยู่ที่เมืองเสียมราฐ ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมในชื่อ “เมืองพระนคร” เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ (ฝ่ายวิชาการเอ็กซเปอร์เน็ท, ๒๕๕๕) ปราสาทนครวัดมีขนาดใหญ่มากถึง ๒๐๐,๐๐๐ ตารางเมตร ตัวปราสาทสูง ๖๐ เมตร ยาว ๑๐๐ เมตร และกว้าง ๘๐ เมตร มีแผนผังที่ถือว่าเป็นวิวัฒนาการขั้นสุดยอดของปราสาทเขมร กล่าวคือมีปราสาท ๕ หลังตั้งอยู่บนฐานสูงตามคติของศูนย์กลางจักรวาล มีกำแพงด้านนอกยาวด้านละ ๑,๕ กิโลเมตร มีคูน้ำล้อมรอบตามแบบมหาสมุทรบนสวรรค์ที่ล้อมรอบเขาพระสุเมรุ ใช้หินรวม ๖๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ใช้แรงงานช่างกว่า ๔๐,๐๐๐ เชือก และแรงงานคนนับแสนขนหินและชักลากหินมาจากเขาพนมกุเลน ซึ่งอยู่ห่างออกไปกว่า ๕๐ กิโลเมตรมาสร้าง ปราสาทนครวัดมีเสา ๑,๘๐๐ ต้น หนักต้นละกว่า ๑๐ ต้น ใช้เวลาสร้างรวม ๑๐๐ ปี ใช้ช่างแกะสลัก ๕,๐๐๐

คน และใช้เวลาถึง ๔๐ ปี (วิกิพีเดีย.
ออนไลน์, ๒๕๕๕)

ภาพที่ ๕ ปราสาทนครวัด (Angkor Wat)
ที่มา (abroad-
tour.com/cambodia/angkor-wat/)

สถานที่ท่องเที่ยวอีกแห่งคือปราสาท
นครม (Angkor Thom) เมืองหลวงแห่ง
สุดท้ายของอาณาจักรขอม สถาปนาขึ้นโดย
พระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ อยู่ทิศเหนือของนคร
วัด ใจกลางพระนครมีปราสาทหลักเรียกว่า

ปราสาทบายน และมีซุ้มประตูที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นด้วยรูปสลักพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ๔ ด้าน (ฝ่ายวิชาการเอ็กซเปอร์เน็ท, ๒๕๕๕) ทั้งปราสาทนครวัดและปราสาทนครธมเป็นสถานที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกใฝ่ฝันมาสัมผัสถึงความยิ่งใหญ่และงดงามของมรดกโลกที่ขึ้นชื่อว่าเคยเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงด้วยศิลปะอันสวยงาม มีความรุ่งเรืองมากกว่า ๖๐๐ ปี นอกจากปราสาทที่สวยงามและยิ่งใหญ่ทั้งสองแห่งนี้แล้ว กัมพูชายังมีสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ และวัฒนธรรมที่น่าสนใจอีกมากเพราะกัมพูชามีประวัติศาสตร์อันเก่าแก่ยาวนานตั้งแต่สมัยอารยธรรมอันรุ่งเรืองของอาณาจักรขอม เป็นประเทศที่มีศาสนาพราหมณ์เข้ามามีอิทธิพลพร้อมกับความเชื่อก่อให้เกิดขนบธรรมเนียมประเพณี โบราณสถาน โบราณวัตถุที่เชื่อในเทพเจ้า สิ่งเหล่านี้เป็นเสน่ห์ของกัมพูชาซึ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกได้เป็นอย่างดี

จากข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวที่กล่าวมาของทั้ง ๑๐ ประเทศจะเห็นได้ว่าการ

รวมตัวของทั้ง ๑๐ ประเทศในอาเซียน มีความประชากรกว่า ๖๐๐ ล้านคน จึงมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา และเชื้อชาติไม่ใช่ได้เพียงแค่พลังทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นการเพิ่มพลังทางการท่องเที่ยวขยายขอบเขตทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละประเทศให้กว้างขวางหลากหลายยิ่งขึ้นกว่าเดิมเป็นอย่างมาก ไม่ใช่เพียงแค่ ๑ หรือ ๒ เท่า แต่เป็น ๑๐ เท่า

ลองคิดดูหากนักท่องเที่ยวจะมาเที่ยวเมืองไทยคงนึกถึงแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นได้ไม่กี่แห่งนับได้เป็นหลักสิบ แต่หากท่องเที่ยวในเมืองไทยและเดินทางต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้านสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจจะกลายเป็นหลักร้อย จุดหมายการท่องเที่ยวจะเริ่มตันที่ประเทศใดก็ได้ในอาเซียนแต่แผนการท่องเที่ยวจะขยายขอบเขตครอบคลุมไปได้ทุกๆ ประเทศในอาเซียนเท่าที่นักท่องเที่ยวต้องการ ซึ่งเป็นสวรรค์ของการท่องเที่ยวที่ไร้พรมแดนในระหว่าง ๑๐ ประเทศเพื่อนบ้าน นับเป็นสิ่งที่

นักท่องเที่ยวทั่วโลกต้องให้ความสำคัญ
สนใจ และขยายขอบเขตการท่องเที่ยวของ
ตนเพิ่มขึ้น

จากที่กล่าวมาแล้วเบื้องต้นจะเห็นได้
ว่า การขยายขอบเขตการท่องเที่ยวก็เท่ากับ
ขยายขอบเขตความสุขของนักท่องเที่ยวจาก
ทั่วโลกมายังกลุ่มประเทศอาเซียนมากยิ่งขึ้น
ประชาชนชาวอาเซียนรวมทั้งประชาชนคนไทย นักธุรกิจไทย รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องด้าน
การท่องเที่ยวทุกภาคส่วนควรตื่นตัว พัฒนา
ตนเองด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ด้าน
คุณธรรมจริยธรรมสร้างจิตสำนึกในการ
เป็นเจ้าบ้านที่ดี พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มี
คุณภาพ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแบบไทยๆ
เพื่อสร้างความประทับใจกับนักท่องเที่ยวให้
กลับมาเยือนอาเซียนอีกครั้ง ถ้าหากกลุ่ม
ประชาคมอาเซียนสามารถเตรียมความ
พร้อมดังกล่าวได้ จะเป็นการรวมพลังต่อ
ยอดความสำเร็จ เพราะนั่นหมายถึงอาเซียน
จะเป็นสวรรค์ของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

ข่าวบีเอสซี. “กรุงเทพฯ คว่ำรางวัลเมืองท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในโลกครั้งที่ ๓”, [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.netblog/hamradio/2011/07/19/entry-1>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕).

ข่าวเศรษฐกิจ. “ททท.เผย H1/53 มีรายได้จากการท่องเที่ยว ๒.๗๙ แสนลบ. เพิ่มขึ้น ๒๐.๙๐%”, **สำนักข่าวอินโฟเควสท์ (IQ)**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ryt9.com/s/iq03/994148>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕).

ข่าวเศรษฐกิจ. “นักท่องเที่ยวเข้าไทย ๖ เดือน ๑๐ ล้านคน”, **ไทยโพสต์**.

เสาร์ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕. หน้า ๕.

“ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ๓ เสาหลัก ,”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://ประชาคมอาเซียน.net/3-pillar-asean/>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕).

“เปิดสาระข้ามพื้นที่ WEF ดันท่องเที่ยวอาเซียน,”. **ฐานเศรษฐกิจ**. วันที่ ๓ – ๖ มิถุนายน ๒๕๕๕. หน้า ๑๑.

ฝ่ายวิชาการเอ็กซ์เพอร์เน็ท. (๒๕๕๕).

อาเซียน ๓๖๐°. พิมพ์ครั้งที่ ๓.

กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เพอร์เน็ท.

พิภพ บุษราคัมวดี. (๒๕๕๔). **พม่าตราดิง**.

กรุงเทพฯ : แพรวสำนักพิมพ์ท่องเที่ยวโลก.

ภัทรพล จึงสมเจตไพศาล. “การเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ด้านการสนับสนุนบริการสุขภาพ,”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://tisccm.moc.go.th/tisc/content.aspx?file_upload_id=4178&pagenum=1. (วันที่ค้นข้อมูล : ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕).

วิกิพีเดีย. “นครวัด ,”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%94/>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕).

เศรษฐกิจติดดิน บริษัทศูนย์วิจัยกสิกรไทย
จำกัด. “ท่องเที่ยวพม่าคึกคัก,”. วันที่
๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ . ข่าวสด
รายวัน. หน้า ๙.

“อาเซียนคืออะไร,”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้
จาก <http://ประชาคมอาเซียน.net/>.
(วันที่ค้นข้อมูล : ๓๐ สิงหาคม
๒๕๕๕).

“AEC คืออะไร,”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้
จาก <http://www.thai-aec.com/41>.
(วันที่ค้นข้อมูล : ๓๐ สิงหาคม
๒๕๕๕).

ศิลปะร่วมสมัยของไทย ประตุสู่การเรียนรูั้วัฒนธรรมระหว่าง ชนชาติในกลุ่มอาเซียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเชษฐ สุนทรโชติ
โปรแกรมวิชาศิลปกรรม

การเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่
ประชาคมอาเซียนที่ใกล้จะมาถึง หลาย
หน่วยงานทุกภาคส่วนได้เตรียมการ
วางแผน พัฒนา เตรียมความพร้อมให้แก่ครู
อาจารย์ ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษา
นักเรียน นักศึกษา และประชาชนได้
ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญในการก้าว
เข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ.
๒๕๕๘ โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพให้มี
ทักษะที่เหมาะสม เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ
ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยี สารสนเทศ
ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับ
การปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทาง

อุตสาหกรรมของโลกในปัจจุบัน และอนาคต

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ที่กำลังจะเกิดขึ้นและดำเนินต่อไปนี้มีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งประเทศที่ตั้งอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน ๕ ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทย ได้ร่วมกันก่อตั้ง “สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” (Associate of South East Asia Nation : ASEAN) โดยลงปฏิญญาร่วมกันในอันที่จะสร้างความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม จึงได้มีการก่อตั้ง คณะกรรมการด้านวัฒนธรรมและสารสนเทศ (Committee of Culture and Information : COCI) ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เพื่อแสวงหาแนวทางต่างๆในการสร้างและพัฒนาความร่วมมือด้านวัฒนธรรมและสารสนเทศโดยครอบคลุมใน ๕ ด้าน ได้แก่ ทักษะศิลป์ ดนตรี ศิลปะการแสดง

วรรณกรรม และการศึกษาอาเซียน (Asean Studies) (อดุลย์ บุญนำ. ออนไลน์. ๒๕๕๕)

บทบาทการศึกษาในเสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม สำหรับหน่วยงานการศึกษาทางศิลปะหลายหน่วยงานได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของระบบการศึกษาทางศิลปะ ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการก้าวเข้าไปสู่ประชาคมอาเซียน โดยเห็นว่าการใช้ศิลปะจะเป็นช่องทางหนึ่งในการที่เราจะได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมร่วมกัน ในแถบภูมิภาคอาเซียนด้วยกัน ผลงานทางศิลปะจึงเป็นเสมือนสิ่งสะท้อนภาพรวมของศิลปะในแถบอาเซียน ทั้งเรื่องราว วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ผ่านผลงานศิลปะร่วมสมัยในรูปแบบและสื่อการแสดงออกที่มีความหลากหลาย ซึ่งเราจะได้เห็นสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้นได้ตีมากกว่าคำพูดนับพันคำ ผ่านผลงานศิลปะทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย วรรณกรรม ดนตรี และการแสดง

สำหรับบทบาทในวงการศิลปะร่วมสมัยของไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันเราได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมแต่ละชาติมาอย่างต่อเนื่อง เราใช้วัฒนธรรมในการเชื่อมโยงโดยการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมกัน สร้างการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยมีศิลปินเป็นผู้สร้างสรรค์ แล้วขยายผลสู่ชุมชน ดังเช่น นิทรรศการที่ชื่อ “จิ้งหะกั้ว...อาเซียน ๑๐ + ๑ ยุทธศาสตร์ศิลปะวิถี” ซึ่งหมายถึง อาเซียนและสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อให้เกิดความแข็งแกร่งและสร้างสรรค์ โดยการเผยแพร่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางศิลปะร่วมสมัยระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค และเป็นที่มาของนิทรรศการครั้งนี้ ซึ่งความน่าสนใจของงานนี้อยู่ที่การนำเสนอผลงานของศิลปินร่วมสมัย ๒๐ คน จากจีน สิงคโปร์ และไทย ในหลากหลายสาขา เช่น จิตรกรรม ภาพถ่าย งานจัดวาง วิดีโออาร์ต และศิลปะการแสดง ภายใต้แนวคิด “Megalopolis” ที่สะท้อนความเหมือนและแตกต่างทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตร่วมสมัย

ของทั้ง ๓ มหานคร (“๑๐ + ๑” ยุทธศาสตร์ ศิลปะอาเซียนผนึกมังกร .ออนไลน์. ๒๕๕๕)

เมื่อมองย้อนกลับไปในอดีต เมื่อ ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๖ การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม ระหว่างศิลปิน ใน กลุ่มอาเซียนด้วยกันผ่านโครงการศิลปะ ที่ เห็นเป็นรูปธรรมมากที่สุดคือ โครงการ ปฏิบัติการประติมากรรมอาเซียน ซึ่งเป็น โครงการหนึ่งโดยความเห็นชอบของ COCI โดยการเสนอของประเทศสิงคโปร์ ในปี ๒๕๒๓ และจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ณ ประเทศสิงคโปร์ ต่อมาไทย ได้เป็นเจ้าภาพ จัดการปฏิบัติการ ประติมากรรมอาเซียนครั้งที่ ๒ (The 2nd ASEAN Sculpture Symposium) ระหว่าง วันที่ ๑๖ ตุลาคม – ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ ภายใต้หัวข้อ “เอกภาพ” (Unity) ซึ่งมีผู้แทน แต่ละประเทศเข้าร่วมโครงการ ๕ คน จาก ๕ ประเทศ โดยใช้พื้นที่ของคณะศิลปกรรม ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็น

สถานที่สร้างสรรค์ผลงาน จากนั้นนำผลงานมาติดตั้งในพื้นที่สวนจตุจักร กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นประจักษ์พยานแห่งความร่วมมือของชาติ สมาชิกอาเซียน โดยมีพิธีเปิดในวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยฯพณฯ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นประธานพิธีเปิด

ต่อมาในปี ๒๕๒๗ ประเทศบรูไน เข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียน จึงได้จัดสร้างประติมากรรมเพิ่มขึ้นที่สวนจตุจักรอีก ๑ ชิ้น รวมเป็น ๖ ชิ้น ด้วยกัน (อดุลย์ บุญจำเริญออนไลน์. ๒๕๕๕) หากใครได้เดินเข้าไปที่สวนจตุจักร คงเห็นผลงานของศิลปินทั้ง ๖ ประเทศ ตั้งเด่นตระหง่านอยู่ในบริเวณของสวนจตุจักร ซึ่งทำให้เกิดความคิดสงสัยในรูปแบบผลงานของศิลปินไม่มากนักน้อย อย่างเช่นผลงานที่ชื่อฝูงนก (Flock : ASEAN Birds) : ๒๕๒๖ (ภาพที่ ๑) โดยประติมากร: โวลโมล อาวาโล แซบริด (Solomon Arevalo Saprid) : ประเทศฟิลิปปินส์ เป็นเทคนิคเชื่อมแผ่นทองเหลือง

มีขนาดกว้าง ๗๕๐ ยาว ๔๕๐ และสูง ๒๗๐ เซนติเมตร ซึ่งศิลปินให้แนวคิดของการสร้างสรรค์เอาไว้ว่า ความร่วมมือของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง มั่นคง และสันติภาพในภูมิภาค นอกจากนี้ยังมีผลงานอีกหลายชิ้นที่ตั้งเด่นอยู่ในสวนแห่งนี้ เช่นผลงานที่ชื่อ หญิงชายอาเซียนพูนสุข : ๒๕๓๐ (ภาพที่๒) ผลงานชื่อปฏิสัมพันธ์ (Dialogue) : ๒๕๒๖ (ภาพที่๓) และผลงานชื่อ เอกภาพ (Unity): ๒๕๒๖ (ภาพที่๔) เป็นต้น

ภาพที่ ๑ ฝูงนก (Flock : ASEAN Birds) :
๒๕๒๖ โดยประติมากร : โวลโมล อาวาโล
แซบริด (Solomon Arevalo Saprid)
เทคนิค : ขนาด : เชื่อมแผ่นทองเหลือง :
กว้าง ๗๕๐ ยาว ๔๕๐ สูง ๒๗๐
เซนติเมตร (ที่มา อดุลย์ บุญจำ .ออนไลน์.
๒๕๕๕)

ภาพที่ ๒ ชื่อผลงาน : หญิงชายอาเซียน
พูนสุข : ๒๕๓๐ โดยประติมากร :
ชาบริ พี.จี. โมฮัมหมัด : ประเทศบรูไน
เทคนิค : ขนาด : เชื่อมแผ่นสำริด : สูง
๔๑๕ เซนติเมตร
(ที่มา อดุลย์ บุญจำ .ออนไลน์. ๒๕๕๕)

ภาพที่ ๓ ชื่อผลงาน : ปฏิสนธิฐาน
(Dialogue): ๒๕๒๖ โดยประติมากร :
มอน มุดจิมาน (Mon Mudjiman):ประเทศ
อินโดนีเซีย (Indonesia) เทคนิค : ขนาด
: ดุนนูนทองแดง : สูง ๑๔๗ เซนติเมตร
(ที่มา อุดลย์ บุญฉ่ำ .ออนไลน์. ๒๕๕๕)

ภาพที่ ๔ ชื่อผลงาน : เอกภาพ (Unity) :
๒๕๒๖ โดยประติมากร : ซากาเรีย บิน
กวาง (Zakaria Bin Awang):ประเทศ
มาเลเซีย (Malaysia) เทคนิค : ขนาด :
หล่อซีเมนต์ / สแตนเลส สตีล : สูง ๕๐๐
เซนติเมตร (ที่มา อุดลย์ บุญนำ .ออนไลน์.
๒๕๕๕)

ผลงานประติมากรรมเหล่านี้เป็นเหมือนสัญลักษณ์ และสิ่งสะท้อนความหลากหลายทางวัฒนธรรม แบบอย่างของศิลปะและประเพณี ของภูมิภาคได้เป็นอย่างดี ดังที่ อำนวยฤทธิ์ ชูสุวรรณ (เมื่อศิลปะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนเป็นเรื่องร่วมมือ ร่วมใจ งดงาม. ออนไลน์ . ๒๕๕๕) ผู้อำนวยการหอศิลปมหาวิทยาลัยศิลปากร กล่าวไว้ว่าเราใช้ศิลปะเป็นช่องทางในการเปิดประตูทางวัฒนธรรมเพราะวัฒนธรรมง่ายต่อการเชื่อมความสัมพันธ์ได้เห็นการทำงานร่วมกัน เพราะนอกจากกลุ่มศิลปินแล้ว ก็ยังมีกลุ่มคนดูที่ได้เรียนรู้และทำความเข้าใจศิลปินชาติอื่น ถือเป็นพัฒนาการที่ดีอีกระดับหนึ่ง

สถาบันการศึกษาทางด้านศิลปะชั้นนำหลายสถาบันในประเทศไทยได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาศิลปะให้ทัดเทียมไม่ยิ่งหย่อนหรือด้อยไปกว่าประเทศใดๆในโลก ดังเช่น คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้จัดโครงการสัมมนาวิชาการ

ทางศิลปะของกลุ่มประเทศอาเซียนในหัวข้อ “บทบาทศิลปะร่วมสมัยในประชาคมอาเซียน” เมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยมีคุณชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในพิธีเปิดงานวัตถุประสงค์ของการจัดงานครั้งนี้เพื่อให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มศิลปะและสถาบันการสอนศิลปะในกลุ่มประเทศอาเซียนซึ่งจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดจนเกิดการร่วมมือทางศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกัน โดยมีกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในงานประกอบด้วย การบรรยาย การเสวนาจากศิลปิน นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะทั้งในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน รองศาสตราจารย์ พงศ์เดช ไชยคุตร คณะบดีคณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้กล่าวเกี่ยวกับงานนี้ไว้ว่า พันธกิจทางสังคมและวัฒนธรรมในอาเซียน ยังมีบริบททางสังคมและความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งผลงานทางศิลปะเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงอัต

ลักษณะความเป็นประเทศอาเซียน การจัด
สัมมนาวิชาการด้านศิลปะครั้งนี้โดยการ
ร่วมตัวของกลุ่มศิลปะและสถาบันการสอน
ศิลปะในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความร่วมมือ
กันทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมของกลุ่ม
ประเทศอาเซียน ซึ่งคาดว่าจะได้
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดร่วมกัน ผ่าน
กิจกรรมการสัมมนาเชิงวิชาการในครั้งนี้
(ความร่วมมือทางศิลปะในกลุ่มประเทศ
อาเซียน : การประชุมทางวิชาการอาเซียน
ซีกโลกใต้ .ออนไลน์. ๒๕๕๕)

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่มี
บทบาทสำคัญโดยตรงอย่างหอศิลปะ
กรุงเทพมหานคร (แยกปทุมวัน) ที่มี
กิจกรรมการจัดแสดงศิลปะร่วมสมัยอยู่
บ่อยครั้ง ทั้งการนำเอาผลงานของศิลปะ
เพื่อนบ้านมาจัดแสดงและการนำผลงาน
ของเราไปแสดงที่หอศิลป์ของเขาเองอยู่
บ่อยครั้ง ตัวอย่างจากนิทรรศการ “ไทยเท่
จากท้องถิ่นสู่อินเตอร์” เป็นนิทรรศการครั้ง

สำคัญที่มีความสมบูรณ์และยิ่งใหญ่ที่สุดในรอบ ๗ ทศวรรษ แห่งประวัติศาสตร์ศิลปะไทย ภายในงานได้รวบรวมผลงานศิลปะของศิลปิน ที่มีอยู่ในสมัยของรัชกาลที่ ๙ คือ ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๙ จนถึงปัจจุบัน ในรูปแบบผลงานที่หลากหลายมากกว่า ๓๐๐ ชิ้น จากศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ และศิลปินร่วมสมัยกว่า ๓๐๐ ราย ความน่าสนใจของงานนี้คือ ได้มีการนำเสนอผลงานโดยลำดับเหตุการณ์ที่สำคัญของศิลปะไทยโดยเปรียบเทียบประเทศต่างๆทั้งในซีกโลกตะวันตกและตะวันออก ซึ่งเป็นการบันทึกเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของวงการศิลปะที่มีคุณค่า และเพื่อเป็นการเผยแพร่ องค์ความรู้ด้านศิลปะของไทย ถือเป็นการก้าวสู่ความร่วมมือในระดับอาเซียนในอนาคต (ดิ่งศิลปะเพื่อนบ้านจัดแสดงรับอาเซียน.ออนไลน์. ๒๕๕๕)

ธนาคารกรุงเทพถือเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ทำให้การสนับสนุนการจัดแสดงศิลปะของไทย ตลอดมาไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี ทั้งส่งเสริมศิลปินไทยให้ได้มีโอกาส

พัฒนาตนเองในด้านศิลปะที่ทัดเทียมในระดับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านจิตรกรรม วรรณกรรม ดนตรี อย่างเช่น การประกวดจิตรกรรมบัวหลวง การประกวดวรรณกรรม สร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน หรือรางวัลซีไรต์ ตลอดจนศิลปะการแสดง และดนตรีนานาชาติ “Bangkok’s International Festival of Dance & Music” ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ธนาคารกรุงเทพฯได้ส่งเสริมและให้การสนับสนุนด้วยดีตลอดมา ด้วยตระหนักว่าศิลปะไทยไม่เพียงเป็นมรดกอันล้ำค่าทางวัฒนธรรมของประเทศ แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความผาสุกของคนไทย และยังประโยชน์สูงสุดไปสู่ภูมิภาคอาเซียนด้วย

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมร่วมกันในแถบภูมิภาคอาเซียนโดยใช้ศิลปะร่วมสมัยเป็นประตูสู่การเรียนรู้วัฒนธรรมระหว่างชนชาติในกลุ่มอาเซียนจึงเป็น

ยุทธศาสตร์อย่างหนึ่งที่จะสามารถทำให้
เราสัมผัสและเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนได้เป็น
อย่างดีรวมถึงได้ตระหนักรู้เรื่องเกี่ยวกับ
ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ ในกลุ่ม
อาเซียนซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่เอื้อประโยชน์
ในการนำไปสู่ความสัมพันธ์ และเกิด
ทัศนคติที่ดี ร่วมกันอีกทั้งเห็นคุณค่าและ
ความสำคัญของชีวิตเกิดทัศนคติที่ดีและ
ยอมรับ เคารพ วัฒนธรรมซึ่งกัน อันจะทำ
ให้สังคมและประเทศชาติได้รับประโยชน์
เช่นเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

ความร่วมมือทางศิลปะในกลุ่มประเทศ

อาเซียน : การประชุมทางวิชาการ

อาเซียนซีกลไกใต้ . [ออนไลน์].

เข้าถึงได้จาก [http://www.fine arts.](http://www.finearts.cmu.ac.th/asian-art-synergy)

[cmu.ac.th/asian-art-synergy](http://www.finearts.cmu.ac.th/asian-art-synergy).

(วันที่ค้นข้อมูล : ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕).

ตั้งศิลปะเพื่อนบ้านจัดแสดงรับอาเซียน.

เดลินิวส์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<http://www.dailynewsco.th/thai/>

[and/150574](http://www.dailynewsco.th/thai/and/150574). (วันที่ค้นข้อมูล: ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕).

เมื่อศิลปะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง

อาเซียนเป็นเรื่องร่วมมือ ร่วมใจ

งดงาม .[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

[http://www.ryt9](http://www.ryt9.com) . com

[/s/prg/1073583](http://www.ryt9.com/s/prg/1073583). (วันที่ค้นข้อมูล: ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕).

“10 + 1” ยุทธศาสตร์ศิลปปะอาเซียนพนัก
มังกะ: ศาสนาศิลปะวัฒนธรรม.
[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก
[http://www.komchadluek.net/
detail](http://www.komchadluek.net/detail). (วันที่ค้นข้อมูล: ๗ ธันวาคม
๒๕๕๕).

อดุลย์ บุญนำ. ประติมากรรมร่วมสมัยกับ
สภาพแวดล้อมในประเทศไทย:
ประติมากรรมอาเซียน.[ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก
<http://www.gotoknow.org>. (วันที่
ค้นข้อมูล: ๒๗ กันยายน ๒๕๕๕).

สายสัมพันธ์นาฏศิลป์ไทย – อาเซียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรพรรณ กิรานนท์
กลุ่มวิชานาฏศิลป์

ในช่วง ๑ – ๒ ปีมานี้ น้อยคนนักที่จะไม่คุ้นเคยกับคำว่า “อาเซียน” เพราะแทบจะทุกวงการไม่ว่าจะเป็นแวดวงเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษาทุกระดับและศิลปวัฒนธรรมต่างตื่นตัว ปรับตัวรับกระแสอาเซียนกันทั้งสิ้น ก่อนที่จะกล่าวถึงสายสัมพันธ์นาฏศิลป์ไทย-อาเซียน จะขอกล่าวถึงความเป็นมาของอาเซียนพอสังเขป และเกร็ดเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับประเทศอาเซียน และบทบาทหนึ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ตระหนักถึงความสำคัญของประชาคมอาเซียนและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาเซียนเสียก่อน

“อาเซียน” คืออะไร คือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian

Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้น โดยปณิญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) หรือปณิญาอาเซียน (ASEAN Declaration) เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยมีประเทศสมาชิก ๕ ประเทศนำร่อง ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์และไทย เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ของประเทศในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมาประเทศ สมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมาร์หรือพม่า และ กัมพูชา ตามลำดับ จึงทำให้ปัจจุบันอาเซียน มีสมาชิก ๑๐ ประเทศ

“อาเซียน” สู่การเป็นประชาคม อาเซียน ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ เนื่องจากปัจจุบัน บริบททางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมากทำให้อาเซียน ต้องเผชิญสิ่งท้าทายใหม่ๆ อาทิ โรคระบาด การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์

สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ อีกทั้งยังมีความจำเป็นต้องรวมตัวกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถทางการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคใกล้เคียงและในเวทีระหว่างประเทศ ผู้นำอาเซียนจึงเห็นพ้องกันว่าอาเซียนควรจะร่วมมือกันให้เหนียวแน่นเข้มแข็ง และมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ประกาศ “ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ ๒” (Declaration of ASEAN Concord II) ซึ่งกำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนที่ประกอบไปด้วยเสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community) ภายใน พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มี

การจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จเร็ว
ขึ้นมาเป็นภายใน พ.ศ. ๒๕๕๘

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือการรวม กลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยสมาชิกในชุมชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และสมาชิกในชุมชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

สัญลักษณ์อาเซียน เป็นรูปแบบต้นข้าวสีเหลือง ๑๐ ต้น ที่ผูกมัดรวมกันไว้ หมายถึง ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง ๑๐ ประเทศรวมกันเพื่อมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีกฎบัตรอาเซียนเป็นเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่วางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร เพื่อให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีกฎกติกาในการ

ทำงาน มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและมี
ประสิทธิภาพมากขึ้น

คำทักทายและดอกไม้ประจำชาติ
ของประเทศอาเซียน

ประเทศ	คำ ทักทาย	ดอกไม้ ประจำ ชาติ
ราชอาณาจักร ลาว (Kingdom of Laos)	สบายดี	ดอก จำปาลาว หรือลั่นทม
ราชอาณาจักร กัมพูชา (Kingdom of Cambodia)	ชั่วชเด	ดอก ลำดวน
สาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมาร์ (The Republic of the Union of	มิงกะลา บา	ดอกประดู่
	ชินจ่าว	ดอกบัว

Myanmar) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam) สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore) สหพันธรัฐมาเลเซีย (Malaysia) รัฐบรูไนดารุสซาลาม (State of Brunei Darussalam) สาธารณรัฐ	ต้าเจียห่าว ชาลามัตดาตัง ชาลามัตดาตัง ชาลามัตชียัง กมุस्ता สวัสดี	ดอกกล้วยไม้แว่นด้า ดอกพุระหง ดอกชิมปอร์หรือล้านชวา ดอกกล้วยไม้ราตรี ดอกพุดแก้ว
---	--	--

อินโดนีเซีย (Republic of Indonesia) สาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines) ราชอาณาจักร ไทย (Kingdom of Thailand)		ดอกราช พฤกษ์
--	--	-----------------

โครงการ Suan Dusit Rice Drive to Asean 2012 “ข้าวสวนดุสิตสู่อาเซียน”

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเป็น
สถาบันการศึกษาหนึ่งที่ตระหนักถึง
ความสำคัญของประชาคมอาเซียนและ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาเซียน และ
ได้จัดโครงการ Suan Dusit Rice Drive to

Asean 2012 “ข้าวสวนดุสิตสู่อาเซียน” จัดขึ้นในงานเปิดบ้าน หรือOpen House ครั้งที่ ๒ โดยการดำเนินงานของหน่วยงานสำนักกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ถึง ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ หอประชุมรักตะกนิษฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ทั้งนี้สืบเนื่องจากนโยบาย ๕ ประการของกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินงานตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษาได้แก่

นโยบายที่ ๑ การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษาและประชาชนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายใน พ.ศ. ๒๕๕๘

นโยบายที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและประชาชนให้มี

ทักษะที่เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและการเพิ่มโอกาสในการทำงานทำของประชาชนรวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน

นโยบายที่ ๓ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษา ครูและอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบัน การศึกษาต่างๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

นโยบายที่ ๔ การเตรียมความพร้อม เพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆเพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

นโยบายที่ ๕ การพัฒนาเยาวชน เพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (โครงการ Suan Dusit Rice Drive to Asean 2012 สำนักกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

สำนักกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้นำเอาแนวนโยบายทั้ง ๕ ประการมาประยุกต์กับผลผลิตของโครงการพิเศษในกำกับ เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณท์และองค์ความรู้ที่มีในด้านอาหาร ถวายทอดสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จาก
ประสบการณ์จริงทางด้านอุตสาหกรรม
อาหารไปประยุกต์ใช้ และประชาสัมพันธ์
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของ
มหาวิทยาลัยเพื่อเผยแพร่สู่ประชาคม
อาเซียน ให้ความรู้เกี่ยวกับรายการอาหาร
นานาชาติ ภายในงานดังกล่าวมีการจัด
นิทรรศการให้ความรู้อาหารของกลุ่ม
ประเทศอาเซียน ที่มีข้าวเป็นส่วนประกอบ
ได้แก่

ชุดที่ ๑ รัฐบาลในดาร์ซาลาม
เมนูอาหาร มะตะบะไก่ ดังบริไน กุหลาบยา
มุน จากโรงแรมสวนดุสิตเพลส

ชุดที่ ๒ ราชอาณาจักรกัมพูชา
เมนูอาหาร Pork and Pumpkin Parcels
with Tamarind Souce, Jungle Fish
cooked in Banana Leaves, Coconut
Rice Pudding with Pineapple จากศูนย์
ปฏิบัติการอาหารนานาชาติ โรงเรียนการ
เรือน

ชุดที่ ๓ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
เมนูอาหารสลัดอินโดนีเซีย พะแนงเปิด
สังขยาฟักทอง จากโครงการสวนดุสิต โฮม
เบเกอรี่ ศูนย์นครนายก

ชุดที่ ๔ สาธารณรัฐประชาชนลาว
เมนูอาหาร บาเกิต ส้มตำ แกงหน่อหวาย
ขนมกล้วย จากโครงการอาหารกลางวัน ๑
(ครัวสวนดุสิต)

ชุดที่ ๕ มาเลเซีย เมนูอาหาร บูดข้าว
ย่า ข้าวหมกไก่ โรตีสกรอบ จากโครงการ
ธุรกิจวิชาการ กิจกรรมพิเศษมหาวิทยาลัย
สวนดุสิตศูนย์หัวหิน

ชุดที่ ๖ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียน
มาร์ เมนูอาหาร ข้าวย่ำพม่า แกงฮังเล ขนม
ด้าง จากหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ โรงเรียน
การเรือน

ชุดที่ ๗ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
เมนูอาหาร ปอเปี๊ยะสด ไก่อะโดโบ้ ปูโกะ
พาย จากโครงการสวนดุสิตเบเกอรี่ อาคาร
ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน

ชุดที่ ๘ สาธารณรัฐสิงคโปร์
เมนูอาหาร ไข่มุกทรงเครื่อง ข้าวมันไก่

ไผ่หล้า โบโบจ๋า จากแขนงธุรกิจ
ภัตตาคารและร้านอาหารแบบเร่งด่วน
โรงเรียนการเรือน

ชั้นที่ ๙ สาธารณรัฐสังคมนิยม
เวียดนาม เมนูอาหาร ข้าวต้มมัดเวียดนาม
ข้าวต้มไส้เลือด ข้าวเปียกกกล้วยกับมะม่วง
หิมพานต์ จากโครงการอาคารที่พัก
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต วิทยาเขต
สุพรรณบุรี

ชั้นที่ ๑๐ ราชอาณาจักรไทย
เมนูอาหาร ข้าวตังหน้าตั้ง ข้าวมันส้มตำ
ไทยโบราณ ข้าวเหนียวมะม่วง จาก
หลักสูตรอุตสาหกรรมอาหารและบริการ
เป็นต้น

นอกจากนี้ยังจัดให้มีการประกวด
ทำอาหารคาว – หวาน จากข้าวสวนดุสิตใน
รูปแบบ VTR ทีมละ ๕ นาที พร้อมนำเสนอ
อาหารคาว – หวานสำเร็จรูปให้
คณะกรรมการพิจารณาตัดสิน มีการจัด
นิทรรศการการเล่นของกลุ่มประเทศ
อาเซียน และกิจกรรมการแสดงบนเวที โดย
กลุ่มวิชานาฏศิลป์ คณะมนุษย-ศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
มีส่วนร่วมในการจัดการแสดงนาฏศิลป์
อาเซียน ๑๐ ประเทศ สลับกับวีดิทัศน์
แนะนำประเทศอาเซียนแต่ละประเทศ ใช้
เวลาในการแสดงนาฏศิลป์ ประเทศละ
ประมาณ ๒ นาที โดยมีภาพธงชาติและชื่อ
ของแต่ละประเทศปรากฏบนจอด้วย (ภาพที่
๑ – ๑๐)

ภาพที่ ๑ ชุดการแสดงประเทศลาว
ภาพที่ ๒ ชุดการแสดงประเทศอินโดนีเซีย

ภาพที่ ๓ ชุดการแสดงประเทศเวียดนาม
ภาพที่ ๔ ชุดการแสดงประเทศสิงคโปร์

ภาพที่ ๕ ชุดการแสดงประเทศพม่า
ภาพที่ ๖ ชุดการแสดงประเทศฟิลิปปินส์

ภาพที่ ๗ ชุดการแสดงประเทศกัมพูชา
ภาพที่ ๘ ชุดการแสดงประเทศมาเลเซีย

ภาพที่ ๙ ชุดการแสดงประเทศบรูไนดารุส
ซาลาม
ภาพที่ ๑๐ ชุดการแสดงประเทศไทย

สายสัมพันธ์นาฏศิลป์ไทย – เอเชีย

อัตลักษณ์หรือนาฏยลักษณ์ของนาฏศิลป์แต่ละประเทศคือลักษณะเฉพาะของนาฏศิลป์ชุดใดชุดหนึ่ง ซึ่งสามารถบ่งชี้หรือจำแนกออกมาได้เด่นชัด และง่ายแก่การจดจำรำลึกถึง โดยพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของเครื่องแต่งกาย ทั้งรูปแบบ วัสดุและสี จากอุปกรณ์การแสดงต่างๆ จากดนตรี ทั้งเสียงดนตรีที่บรรเลงเป็นหลัก วิธีบรรเลง และสำเนียงของท่วงทำนอง และจากการแสดงโดยดูจากองค์ประกอบ คุณสมบัติ หน้าที่ เพศและวัยของผู้แสดง ตลอดจนโครงสร้างของการแสดงชุดหนึ่งๆ การนำตัวบ่งชี้ดังกล่าวมาเป็นเครื่องกำหนดนาฏยลักษณ์ของการแสดงแต่ละชุด จะทำให้การศึกษานาฏศิลป์ชุดนั้นๆ เป็นไปได้ง่าย รวดเร็วตรงประเด็น และแม่นยำ (สุรพล วิรุฬห์รักษ์. ๒๕๔๓: ๒๘๑ – ๒๘๒)

เอเชียเป็นทวีปที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก มีพื้นที่ภูมิศาสตร์ที่แตกต่างและมีชาติพันธุ์ที่หลากหลายเอเชียมีความเจริญมาช้า

นานเป็นป่อเกิดของอารยธรรมสำคัญของโลกหลายด้านด้วยกันส่งผลให้เอเชียเป็นดินแดนที่คงความสำคัญในทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคม มีบทบาทในหน้าประวัติศาสตร์โลกอย่างต่อเนื่องตราบนทุกวันนี้

อานันท์ นาคคง (คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร) กล่าวว่า ดินแดนอุษาคเนย์เป็นดินแดนที่มีการปะทะสังสรรค์ทางวัฒนธรรมสูงมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก โดยเฉพาะดนตรีมีพัฒนาการและการประสมประสานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมานาน ตั้งแต่ยังไม่มี การแบ่งแยกประเทศเขตแดนอย่างเด็ดขาดเหมือนทุกวันนี้ และแม้จะมีการแบ่งเขตแดนเป็นประเทศไทย พม่า เขมร ลาว เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย อย่างปัจจุบันนี้แล้วก็ตาม ใช่ว่าเส้นเขตแดนจะเป็นอุปสรรคต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมก็หาไม่ยังคงมีการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมกันสืบมาแม้จนปัจจุบัน ซึ่งไม่ต่างจากนาฏศิลป์แม้ในปัจจุบันนอกจากอิทธิพลของวัฒนธรรมในย่านเอเชียกันเองแล้ว ยังมี

วัฒนธรรมจากตะวันตกและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามาก ส่งผลต่อการดำรงอยู่สูญสลาย เปลี่ยนแปลงและการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น จึงทำให้ดนตรีและนาฏศิลป์ของไทยและประเทศใกล้เคียงในภูมิภาคนี้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากขึ้นทุกที

นาฏศิลป์ไทยมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันกับประเทศอาเซียนหลายประเทศมาช้านานแล้ว เพียงแต่ช่วงเวลาหนึ่งที่ทุกประเทศต่างไปให้ความสำคัญกับกระแสนะวันตกหรือสากล และรับอิทธิพลร่วมสมัย แม้แต่ศิลปะไทย ดนตรีไทย และนาฏศิลป์ไทยก็มีลักษณะร่วมสมัยกับตะวันตกเพิ่มขึ้น ซึ่งหากย้อนมองอดีตจะเห็นได้ว่าการแสดงของไทยหลายชุดที่แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์และมีกลิ่นไอของอาเซียนมาช้านานแล้ว เพียงแต่ขาดความต่อเนื่องในการร่วมมือ สนับสนุนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตัวอย่างเช่น

ระบำพม่า – ไทยอธิษฐาน เป็นการแสดงอันหมายถึงมิตรภาพของทั้งสองชาติที่

รักและร่วมใจกันประหนึ่งพี่น้องร่วมครรรักษ์กันมาและพร้อมใจกันร่วมอธิษฐานว่าจะรักใคร่มีไมตรีต่อกันตราบชั่วนิรันดร์ กรมศิลปากรนำไปแสดงครั้งแรกเพื่อเป็นการกระชับสัมพันธ์ไมตรี ณ สหภาพพม่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๘ นาย มন্ত্রী ตราโมท ศิลปินแห่งชาติผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทย เป็นผู้ประพันธ์บทร้องภาษาไทย และนาย วิจิต มณโฑวงศ์ เป็นผู้ถอดคำแปลเป็นภาษาพม่า ท่านผู้หญิง แ้ว สนิทวงศ์เสนี ศิลปินแห่งชาติผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทยเป็นผู้ประดิษฐ์ท่าร่า ร่วมกับนาง ลมุล ยมะคุปต์ ผู้เชี่ยวชาญการสอนนาฏศิลป์ไทย

ระบำพม่า – มอญ เป็นระบำชุดหนึ่งในละครพันทางเรื่องราวชาธิราช ตอนกระทำสัตย์ นิยมเรียกการแสดงชุดนี้ว่า ฟ็อนพม่า – มอญ การแสดงชุดนี้มีลีลาท่าร่า การแต่งกาย ตลอดจนเพลงร้อง และดนตรีเลียนแบบนาฏศิลป์พม่า – มอญ ซึ่งนางลมุล ยมะคุปต์ ผู้เชี่ยวชาญการสอนนาฏศิลป์ไทยเป็นผู้ประดิษฐ์ท่าร่าระบำมาเลเซีย - ไทยไมตรี ระบำชุดนี้นายเสรี

หวังในธรรม ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสังคีตศิลป์และศิลป์แห่งชาติ เป็นผู้แต่งบทร้องและทำนองเพลง ท่านผู้หญิงแผ้ว สนิทวงศ์เสนี ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทยและศิลป์แห่งชาติเป็นผู้ประติษฐ์ทำรำ ผู้แสดงเป็นหญิงแต่งกายในชุดประจำชาติไทยและประเทศมาเลเซีย ออกมาร่ายรำด้วยท่วงทลีลาอันงดงามตามแบบฉบับนาฏศิลป์ทั้งสองชาติ ประกอบบทร้องซึ่งบรรยายถึงความสัมพันธ์อันดีงามระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย

ระบำลาว – ไทยปณิธาน เป็นการแสดงเพื่อสร้างสรรค์สัมพันธ์-ไมตรี ระหว่างชาติไทยและชาติลาว ผู้แสดงแต่งกายแบบหญิงสาวชาวลาวและชาวไทย ออกมาร่ายรำร่วมกันตามเนื้อร้องที่กล่าวถึงไทยและลาวซึ่งมีความสัมพันธ์ฉันท์พี่น้องร่วมพงศ์เผ่ากันมาเป็นเวลาช้านาน แต่กาลเวลาทำให้พี่น้องต้องแยกจากกันเป็นสองประเทศ โดยมีแม่น้ำโขงขวางกั้นเขตแดนไว้ อย่างไรก็ตามทั้งสองชาติยังคงผูกสมัครรักกันฉันท์บ้านพี่เมืองน้อง เนื้อร้องและทำนอง

เพลงประพันธ์โดย นายมนตรี ตราโมท
ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยและศิลปินแห่งชาติ
ประดิษฐ์ทำนองโดย ท่านผู้หญิงแผ้ว สนิท
วงศ์เสนี ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทยและ
ศิลปินแห่งชาติ ร่วมกับนางลมุล ยมะคุปต์
ผู้เชี่ยวชาญการสอนนาฏศิลป์ไทย

รำโคมถวน เป็นนาฏศิลป์ที่ดัดแปลง
มาจากถวนรำกระถาง ซึ่งเป็นการละเล่น
อย่างหนึ่งในงานพระราชพิธีของหลวงที่สืบ
ต่อกันมาช้านาน ตามประวัติการรำโคมสมัย
กรุงรัตนโกสินทร์ได้กล่าวถึงรำโคมถวนไว้
ว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๒๖ ฮ่องเชียงสือ หลานเจ้า
เมืองเว้ ได้อพยพครอบครัวถวนหนีพวก
กบฏโกเชินเข้ามาขอพึ่งพระบรมโพธิ
สมภารพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬา
โลกมหาราชรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุง
รัตนโกสินทร์ ฮ่องเชียงสือได้ฝึกหัดพวกถวน
อพยพเล่นถวนรำกระถางและมังกรคาบ
แก้ว ถวายให้ทอดพระเนตรหน้าพลับพลา
เวลากลางคืน เป็นการสนองพระเดช
พระคุณ และได้เล่นในงานฉลองวัดพระศรี
รัตนศาสดาราม ซึ่งสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี

มะโรง พ.ศ. ๒๓๒๗ นอกจากนี้ได้เล่นในงานพระราชพิธีหลวงต่างๆ เป็นประเพณีสืบต่อมาจนถึงรัชกาลต่อๆ มา รูปแบบการแสดงแต่เดิมนั้นผู้เล่นรำโคมจะขับร้องพร้อมกับออกท่ารำ เดินตามจังหวะเข้ากับเพลงล่อโก๊ะและแปรแถวเป็นรูปต่างๆ เช่น ต่อตัวเป็นรูปเรือสำเภา รูปป้อม รูปมังกร รูปขุมในปัจจุบันได้เปลี่ยน แปลงใช้ปีพาทย์บรรเลงประกอบแทนล่อโก๊ะ การแต่งกายแต่งแบบญวนโบราณนั่งกางเกงแพรยาว เลื้อยคอตั่งมีสายป้ายข้าง แขนยาว ปักไหมและด้นเป็นลวดลาย ตามขอบปลายขา กางเกง ปลายแขนเลื้อย ชายเลื้อยและสายตลอดถึงคอ ที่เอวมีแพรคาดเอว ผูกทั้งชาย ด้านหน้า และผ้าแพรโพกศีรษะผูกทั้งชาย ไปด้านหลัง ลักษณะของโคมเป็นรูปกระถางต้นไม้สี่เหลี่ยมกันสอบ มีด้ามถือ โครงทำด้วยไม้ปิดกระดาดบางใส ติดเทียนไขจุดไฟไว้ในกระถาง บทร้องและบทรำในปัจจุบัน ที่นำมาใช้เป็นบทเรียน สำหรับฝึกหัดนักเรียนของวิทยาลัยนาฏศิลป์นั้น เป็นบทที่สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรา

นวัตติวงศ์ ทรงปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
แก่การแสดงละครดึกดำบรรพ์เรื่อง สังข์
ศิลป์ไชย หม่อมครุฑวน (ศุภลักษณ์ ภัทรานา
นาวิก) ได้นำมาฝึกซ้อมนักเรียนของ
วิทยาลัยนาฏศิลป์ เพื่อแสดงให้ประชาชน
ชม ณ โรงละครศิลปากร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐
และต่อมาได้นำมาบรรจุในหลักสูตรวิชา
นาฏศิลป์ภาคปฏิบัติ ในวิทยาลัยนาฏศิลป์
(รำโคมถวน. 2555)

นอกจากการแสดงที่เป็นความสัมพันธ์
ของไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนดังกล่าว
แล้วยังมี ระบำมิตรไมตรีญี่ปุ่น – ไทย ระบำ
มิตรสัมพันธ์มั่นใจไทยเกาหลี ระบำจีน -
ไทยไมตรี ฯลฯ ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์กับ
ประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ อีกด้วย

รามาณะในเอเชีย เป็นอีกหนึ่งความ
สุนทรีย์ของอาเซียนที่สื่อถึงความสัมพันธ์
ของอาเซียนมาช้านานได้เป็นอย่างดี ราม
าณะเป็นบทวรรณกรรมและ
ศิลปะการแสดงอันทรงคุณค่า ถึงแม้จะมี
ความหลากหลายตามอัตลักษณ์หรือนาฏย

ลักษณะของตนเองในด้านองค์ประกอบการแสดงก็ตาม

รามายณะ เป็นวรรณคดีประเภทมหากาพย์ของอินเดีย เชื่อว่าเป็นนิทานที่เล่าสืบต่อกันมายาวนานในหลากหลายพื้นที่ของชมพูทวีป เป็นวรรณคดีที่มีการดัดแปลง เล่าใหม่ และแพร่หลายไปในหลายภูมิภาคของเอเชีย โดยมีเนื้อหาแตกต่างกันไป และอาจเรียกชื่อตัวละครแตกต่างกันไปบ้าง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการทำศึกสงครามระหว่างฝ่าย พระราม กับ ฝ่าย ทศกัณฐ์ (ยักษ์) โดยพระรามจะมาชิงตัว นางสีดา (มเหสีของพระราม) ซึ่งถูกทศกัณฐ์ลักพาตัวไป ทางฝ่ายพระรามมีน้องชาย ชื่อพระลักษมณ์และหนุมาน (ลิงเผือก) เป็นทหารเอกช่วยในการทำศึก รบกันอยู่นานท้ายที่สุดฝ่ายยักษ์ก็ปราชัย รามายณะเมื่อแพร่หลายในหมู่ชาวไทย คนไทยได้นำมาแต่งใหม่เรียกว่ารามเกียรติ์ ซึ่งมีหลายฉบับด้วยกัน นับเป็นวรรณคดีและบทโขน ละครที่สำคัญของไทย

ล่าสุดเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ กระทรวงวัฒนธรรม ได้นำคณะนักแสดงจากกลุ่มประเทศอาเซียนและนานาชาติ ๘ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ ลาว สิงคโปร์ อินโดนีเซีย อินเดียและไทย มาจัดแสดง “รามายณะ” เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ โรงละครแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร (ภาพที่ ๑๑ – ๑๘) โดยนำมหากาพย์เรื่องรามายณะหรือที่ชาวไทยรู้จักในชื่อ รามเกียรติ์ ซึ่งถือเป็นวรรณกรรมที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคมาเรียบเรียงจัดเป็นมหกรรมการแสดงที่ผสมผสาน และสามารถสัมผัสได้กับอารมณ์และคุณค่าทางวรรณกรรม ดนตรี และนาฏศิลป์ ตลอดจนคติสอนใจจากวรรณกรรมอันทรงคุณค่า โดยมีประชาชนมาร่วมชมเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ ๑๑ การแสดงรามายณะของไทย
(โขนตอนยกรบ เรียกว่าทำขึ้นลอย)
ที่มา (รามายณะอาเซียน. ๒๕๕๕)

ภาพที่ ๑๒ การแสดงรามายณะของพม่า
(พระราม และนางสีดา)
ที่มา (รามายณะอาเซียน. ๒๕๕๕)

ภาพที่ ๑๓ – ๑๔ การแสดงรามายณะของ
อินโดนีเซีย (พระรามและนางสีดา)
ที่มา (รามายณะอาเซียน. ๒๕๕๕)

ภาพที่ ๑๕ – ๑๖ (ซ้าย) การแสดงรามายณะ
ของกัมพูชา ตอนพระมงกุฎพระลบพบม้าอุป
การจึงจับมาขี่เล่น (ขวา) หนุมานจับนาง
สุพรรณมัจฉา การแสดงนี้เหมือนของไทย
มาก ทั้งดนตรีและท่วงท่าลีลา
ที่มา (รามายณะอาเซียน. ๒๕๕๕)

ภาพที่ ๑๗ การแสดงร่ายมณฑของ
สิงคโปร์ พระรามกับนางสีดาต้องออกมาอยู่
ในป่าเป็นเวลา ๑๔ ปี
ที่มา (ร่ายมณฑอาเซียน. ๒๕๕๕)

ภาพที่ ๑๘ พระรามพระลักษมณ์ของ
สิงคโปร์ คนซ้ายพระราม ขวาพระลักษมณ์
ที่มา (ร่ายมณฑอาเซียน. ๒๕๕๕)

การแสดงรามาณะของฟิลิปปินส์ ถึงฟิลิปปินส์จะเป็นชาติที่ได้รับอิทธิพลตะวันตกมาจากสเปนมากกว่าอิทธิพลจากอารยธรรมตะวันออก แต่ก็มีรามเกียรติ์แบบพื้นบ้าน ฉากนี้เป็นฉากสีดาลุยไฟ ก่อนลุยไฟใส่ชุดสีม่วงแต่เมื่อพระอัครนีกออกมายืนยนความบริสุทธิ์ ชุดของนางสีดากลายเป็นสีขาวแบบฟิลิปปินส์ (ภาพที่ ๑๙ – ๒๑)

ภาพที่ ๑๙ – ๒๐ พระรามเสด็จกลับกรุงอโยธยาเพื่อครองราชย์
ที่มา (รามาณะอาเชียน. ๒๕๕๕)

ภาพที่ ๒๑ ทั้งสองพระองค์กลับมาคืนดีกัน
อีกครั้ง จึงเต้นรำด้วยความบันเทิงใจ
ที่มา (รามายณะอาเชียน. ๒๕๕๕)

บทสรุป

การเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และสังคมวัฒนธรรมเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในค.ศ. ๒๐๑๕ หรือ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นสิ่งที่ดีและทุกภาคส่วนก็คาดหวังว่าจะส่งผลดีต่อประชาคมของตนทั้งสิ้น แต่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง และเรียนรู้อย่าง

จริงจ้ง อย่าเป็นเพียงกระแสชั่วระยะเวลา
หนึ่งเหมือนกระแสแฟชั่นเท่านั้น และสิ่ง
สำคัญก็คือต้องรู้เขา รู้เรา รู้จัก เรียนรู้และ
เข้าใจประเทศของตนเองอย่างแท้จริง
เสียก่อนและเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ
ที่จะก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างจริงจ้ง
เสริมสร้างความเข้มแข็งเผยแพร่ให้
ประชาคมอาเซียนได้รู้จักประเทศไทยด้วย
เช่นกัน อย่าเป็นเพียงใช้กระแสอาเซียน
เรียนรู้แต่ประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ เท่านั้น
จะต้องไม่ละเลยรากเหง้าของตนเอง ต้อง
ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของ
ศิลปวัฒนธรรมช่วยกันดำรงความเป็นไทย
ไว้ให้คงอยู่สถาพรสืบไป ดังพระบรม
ราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ที่ว่า

“....ชาติไทยเรานั้น ได้มีเอก
ราช มีภาษา ศิลปะ และ
ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของ
ตนเอง มาช้านานหลายศตวรรษแล้ว
ทั้งนี้เพราะบรรพบุรุษของเราได้
เสียสละอุทิศชีวิต กำลังทั้งกายและใจ

สะสมสิ่งเหล่านี้ไว้ให้เพื่อพวกเรา จึง
จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องรักษาสิ่ง
เหล่านี้ไว้ให้คงทนถาวร เป็นมรดก
ของอนุชนรุ่นหลังต่อไป ข้าพเจ้าเห็น
ว่าโบราณวัตถุและศิลปวัตถุทั้งหลาย
นั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ชี้ให้เห็นอดีตอัน
รุ่งโรจน์ของชาติไทยเรา เป็น
ประโยชน์แก่การศึกษาทั้งในทาง
ประวัติศาสตร์ ศิลปะ โบราณคดี และ
วัฒนธรรม จึงควรที่ทุกฝ่ายจะได้
ช่วยกันทะนุถนอมบำรุงรักษาอย่าให้
สูญสลายไป...” (ความตอนหนึ่ง ใน
พระบรมราโชวาท ในพิธีเปิด
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ รามคำแหง
จังหวัดสุโขทัยวันที่ ๒๕ มกราคม
พ.ศ. ๒๕๐๗) และ

“...งานด้านการศึกษา
ศิลปวัฒนธรรม นั้น คือ งาน
สร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญา
และทางจิตใจ ซึ่งเป็นทั้งต้นเหตุ ทั้ง
องค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ ของความ
เจริญ ด้านอื่นๆ ทั้งหมด และเป็น

*ปัจจัยที่จะช่วยให้เรา รักษาและ
ดำรงความเป็นไทย ได้สืบไป..."*
(ความตอนหนึ่ง ในพระบรม
ราโชวาทในพิธีพระราชทาน
ปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัย
ศิลปากร ณ วังท่าพระ วันที่ ๑๒
ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๓)

เอกสารอ้างอิง

- รามาณะอะอาเซียน. (๒๕๕๕). สืบค้นเมื่อ ๒๕๕๕, ธันวาคม ๒๐, เข้าถึงได้จาก:
<http://cherokee.exteen.com>.
- รำโคมญวน. (๒๕๕๕). สืบค้นเมื่อ ๒๕๕๕, ธันวาคม ๒๐, เข้าถึงได้จาก:
<http://taopuyimbunhotmail.blogspot.com/>อิ น ท นิล บ ญ ประกอบ.
- ศิลปากร, กรม. (๒๕๔๒). วิพิธทัศนา. กรุงเทพมหานคร: เซเว่น พรินต์ติ้งกรุป.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (๒๕๔๓). นาฏยศิลป์ปริทรรศน์. กรุงเทพมหานคร: ห้องภาพสุวรรณ.

สำนักกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สวนดุสิต. โครงการ Suan Dusit

Rice Drive to Asean 2012.

อานันท์ นาคคง. โครงการสัมมนา

“นาฏศิลป์ – ดนตรี: วัฒนธรรมร่วมกับความหลากหลายในอาเซียน” จัดโดย
สาขาวิชาการละคร (นาฏยศาสตร์
ไทย) คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต
วันที่ ๒๑ – ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕.

การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม
อาเซียนของนักศึกษาหลักสูตร
จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

รศ.ดร. เมธาวี อุดมธรรมมานภาพ และคณะ^๕

บทความนี้เขียนขึ้นโดยใช้ข้อมูลจาก
การวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมสู่
ประชาคมอาเซียนของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑
หลักสูตรจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ภาคเรียนที่
๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๗๐ คน ซึ่ง

^๕ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจิตวิทยา
อุตสาหกรรมและองค์การ ได้แก่ ๑) ศุภมิตร บัว
เสนาะ ๒) ปทุมพร โพธิกาศ ๓) อัมพร ศรีประเสริฐ
สุข และ ๔) พิศรินทร์ ก่อเลิศวรพงศ์

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการศึกษาจากเอกสาร แล้วทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นก็นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการ ของนักศึกษาในการพัฒนาตนเองตาม สมรรถนะในการเป็นนักจิตวิทยา utschahkrrmและองค์การ และการประเมิน ความพร้อมของการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนต่อการประกอบอาชีพเมื่อ จบการศึกษา โดยนักศึกษาดังกล่าวนั้นคาดว่าจะจบการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็น ช่วงเวลาที่จะได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีเศรษฐกิจและการค้าในกลุ่มประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยข้อ คําถามเกี่ยวกับ ความต้องการพัฒนา สมรรถนะในการเป็นนักจิตวิทยา utschahkrrmและองค์การเพื่อการเตรียม ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ความ ต้องการพัฒนาศมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ

เพื่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม
อาเซียน ความต้องการพัฒนาสมรรถนะ
ด้านเทคโนโลยีเพื่อการเตรียมความพร้อมสู่
ประชาคมอาเซียน และความต้องการ
พัฒนาสมรรถนะด้านบุคลิกภาพ ของ
นักศึกษาหลักสูตรจิตวิทยา คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต เป็นต้น จากการวิจัยพบว่า
นักศึกษาหลักสูตรจิตวิทยาชั้นปีที่ ๑ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประเมินว่า
การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมี
ผลกระทบของการประกอบอาชีพเมื่อจบ
การศึกษาในปี ๒๕๕๘ รวมถึงตระหนักถึง
ความสำคัญของเตรียมความพร้อมด้าน
สมรรถนะในการเป็นนักจิตวิทยา
อุตสาหกรรมและองค์การต่อการประกอบ
อาชีพ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่มีความ
ต้องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการ
เป็นนักจิตวิทยาอุตสาหกรรมด้านต่างๆ ทั้ง
สมรรถนะด้านวิชาชีพจิตวิทยาอุตสาหกรรม

และองค์การ สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ
สมรรถนะด้านเทคโนโลยี และบุคลิกภาพ
เพื่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม
อาเซียน

บทนำ

องค์กรต่างๆ ล้วนย่อมจะต้องมีการ
เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเป็นไปอย่าง
พลวัต เพื่อให้สามารถที่จะอยู่รอดและ
ประสบผลสำเร็จเนื่องจากโลกาภิวัตน์จาก
ระบบโลกเสรี วิวัฒนาการของเทคโนโลยี
ส่งผลให้เกิดการแข่งขันระดับโลกซึ่งนับวัน
จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น องค์กร
จำเป็นต้องแสวงหาการเอาตัวรอด มี
ความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้น ในปี
ค.ศ. ๒๐๑๕ (พ.ศ. ๒๕๕๘) ผู้นำอาเซียนได้
ตกลงร่วมกันที่จะรวมตัวเป็นประชาคม
เพื่อให้อาเซียนสามารถแข่งขันกับภูมิภาค
อื่น ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย
ใหม่ๆ ในอนาคต พัฒนาการที่สำคัญ
ดังกล่าว ส่งผลให้ทุกประเทศในอาเซียน

รวมทั้งประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทำให้มีผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการศึกษา องค์กรในประเทศไทยทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการภายใต้เศรษฐกิจโลกยุคใหม่ การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและบริการในอาเซียนจะส่งผลให้การจัดการศึกษาข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนขยายตัว เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังคน องค์ความรู้ ภาษาและวัฒนธรรมระหว่างกัน ประชาคมอาเซียน (Asean Community) ประกอบไปด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC ASEAN Political and Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน

(ASCC ASEAN Socio – culture Community) สำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป้าหมาย คือ การรวมตลาดของ ๑๐ ประเทศสมาชิกเป็นตลาดเดียวและร่วมฐานผลิต (Single Market and Production Base) ภายในปีพ.ศ. ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) พิมพ์เขียว (Blue Print) ของการดำเนินการ ๔ ด้าน คือ การเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตร่วมกัน การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก (กระทรวงการต่างประเทศ ประชาคมอาเซียน, ๒๕๕๔) ด้วยความหวังที่กลุ่มประเทศอาเซียน จะมีความเข้มแข็งและมีอำนาจการต่อรองที่เข้มแข็งกลุ่มหนึ่งของโลก การก้าวไปเป็นประชาคมอาเซียนจึงจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมพร้อมในทุกๆ ด้านและในขณะเดียวกันนั่นเอง ก็ยังมีปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นอีกมากที่จะต้องมีการ

เปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นการก้าวไปสู่การเป็น
ประชาคมอาเซียน

ปัจจุบันนี้สถานศึกษาในประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายกับการก้าวเข้าไปสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในฐานะที่เป็นสถานศึกษาที่ผลิตทรัพยากรบุคคลที่เป็นกำลังของชาติจึงตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และแสวงหาความรู้ในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แนวทางการพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตเพื่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การเปิดเสรีประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งที่จำเป็นและการเข้ามาของประชาคมสมาชิกอาเซียนก็เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะหากเราไม่พร้อม เราก็จะถูก

กลืนไปกับประเทศในอาเซียน (กระทรวง
การต่างประเทศ, ๒๕๕๔)

จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ
เป็นสาขาหนึ่งของจิตวิทยาที่ศึกษาวิจัย
เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ในหน่วยงานต่างๆ
เพื่อการศึกษาทำความเข้าใจถึงสาเหตุของ
พฤติกรรมอันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพ
ของคนในองค์การ เพื่อการสร้างผลผลิตที่มี
ทั้งประสิทธิผลและประสิทธิภาพ การจัดการ
หลักสูตรและการเรียนรู้เป็นไปตามความ
ต้องการของสถานประกอบการผู้ใช้บัณฑิต
และจำเป็นต้องปรับปรุงให้เหมาะสมและ
สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่ง
มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งใน
อนาคตอันใกล้ไม่เกิน ๔ ปีนี้ จะมีการ
เปลี่ยนแปลงที่สำคัญยิ่งกับประเทศไทยและ
ประเทศอื่นๆ ในอาเซียน จากการผนึก
กำลังกันระหว่างชาติต่าง ๆ ๑๐ ประเทศ
ได้แก่ ไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย
ฟิลิปปินส์ บรูไน กัมพูชา ลาว พม่า และ

เวียดนาม รวมกันเป็นประชาคมอาเซียน (AEC : ASEAN Economic Community) ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ โดยสภาพเป็น ตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single market and production based) มีการเคลื่อนย้ายเงินทุน การลงทุน แรงงานฝีมือ อย่างเสรี เมื่อรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนย่อมมีผลให้ตลาดงานขยายตัวเพิ่ม จำนวนตำแหน่งงานให้มากขึ้น ในทางตรงข้าม หากสมรรถนะของบัณฑิตมีน้อยกว่า บัณฑิตจากประเทศอื่นๆ ในอาเซียน ก็อาจเปลี่ยนไปจากโอกาสเป็นวิกฤติของบัณฑิตไทยในรุ่นต่อไป จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ หลักสูตรจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ จำเป็นต้องมีการศึกษาเพื่อหาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะและบุคลิกภาพของ นักศึกษาทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะและ เจตคติ เทียบเท่าหรือสูงกว่ามาตรฐาน สมรรถนะแรงงานที่กำหนดโดยประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียน ย่อมเป็นโอกาสของผู้ที่มีความพร้อมในประชาคมอาเซียน

การวิจัยนี้ต้องการสำรวจความต้องการพัฒนาตนเพื่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ หลักสูตรจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่จำนวน ๗๐ คน ที่มีโอกาสที่จะได้รับผลกระทบอย่างแน่นอนจากการเปิดตลาดแรงงานในอาเซียนปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาดังกล่าวกำลังจะจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ผลของการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลจากนักศึกษาโดยตรงสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงเนื้อหาด้านวิชาในกลุ่มวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสมรรถนะของการประกอบอาชีพในตลาดงานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการ
กับประชากร คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปี
ที่ ๑ จำนวน ๗๐ คน หลักสูตรจิตวิทยา
อุตสาหกรรม และองค์การ คณะ
มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ภาคเรียนที่
๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕

คำถามการวิจัย

ให้นักศึกษาประเมินผลกระทบของ
การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อ
การประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาในปี
๒๕๕๘ และตระหนักถึงความสำคัญของ
เตรียมความพร้อมสมรรถนะด้านสมรรถนะ
ในการเป็นนักจิตวิทยาอุตสาหกรรมและ
องค์การต่อการประกอบอาชีพเมื่อจบ
การศึกษาในปี ๒๕๕๘ พร้อมทั้งมี
ความสัมพันธ์อย่างไรกับความต้องการ
พัฒนาสมรรถนะในการเป็นนักจิตวิทยา
อุตสาหกรรมและองค์การเพื่อการเตรียม

ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษเพื่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีเพื่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านบุคลิกภาพ ของนักศึกษา หลักสูตรจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

สมมติฐานการวิจัย

การประเมินผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อการประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาในปี ๒๕๕๘ และการตระหนักถึงความสำคัญของเตรียมความพร้อมสมรรถนะด้านสมรรถนะในการเป็นนักจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การต่อการประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาในปี ๒๕๕๘ มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนด้านสมรรถนะในด้านต่างๆ ทั้ง สมรรถนะด้านวิชาชีพจิตวิทยา

อุตสาหกรรมและองค์การ สมรรถนะด้าน
ภาษาอังกฤษ สมรรถนะด้านเทคโนโลยี
และบุคลิกภาพเพื่อการเตรียมความพร้อมสู่
ประชาคมอาเซียนของนักศึกษาหลักสูตร
จิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น
แบบสัมภาษณ์ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็น ๓
ตอน คือ

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์ การ
ประเมินผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียนต่อการประกอบอาชีพเมื่อ
จบการศึกษาในปี ๒๕๕๘ การตระหนักถึง
ความสำคัญของเตรียมความพร้อม
สมรรถนะด้านสมรรถนะในการเป็น
นักจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การต่อ
การประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาในปี

๒๕๕๘ ความต้องการพัฒนาสมรรถนะในการเป็นนักจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเพื่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษเพื่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีเพื่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านบุคลิกภาพ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษาหลักสูตรจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ตอนที่ ๓ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาฯ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิดให้นักศึกษาเสนอแนะได้อย่างอิสระ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามลำดับดังนี้

ศึกษาการสร้างเครื่องมือจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารวิชาการ สร้างเครื่องมือตามข้อมูลที่ได้ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย ๒ วิธี คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการสำรวจเอกสาร ค้นหาเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วบันทึกเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นประชาคมอาเซียนและปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการศึกษา

๒. คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูล เข้าถึงผู้ให้สัมภาษณ์หรือผู้ให้ข้อมูลหลักโดยตรง รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การพูดคุย

และขอทราบความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์
แบบเจาะลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้วางวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี วิเคราะห์เนื้อหา ออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ การวิเคราะห์เอกสารและการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ เชื่อมโยงระหว่างข้อมูลเอกสารและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาแยกส่วนตามปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน

ผลการวิจัย

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ตอนที่ ๑ พบว่า ๑) นักศึกษาร้อยละ ๘๐ ประเมินว่าการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาในปี ๒๕๕๘ และ ๒) นักศึกษาร้อยละ ๘๒ ตระหนักถึงความสำคัญของเตรียมความพร้อม

สมรรถนะด้านสมรรถนะในการเป็น
นักจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การต่อ
การประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาในปี
๒๕๕๘

ตอนที่ ๒ พบว่า การประเมินผล
กระทบของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียนต่อการประกอบอาชีพเมื่อจบ
การศึกษาในปี ๒๕๕๘ นักศึกษามีความ
ต้องการพัฒนาสมรรถนะในการเป็น
นักจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ความ
ต อ ง ก ร พั ฒ น า ส ม ร ร ถ น ะ ด ำ น
ภาษาอังกฤษ ด้านเทคโนโลยีและด้าน
สมรรถนะด้านบุคลิกภาพ นั้นหมายความว่า
นักศึกษาการประเมินผลว่าการเข้าสู่
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลกระทบต่อ
การประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาในปี
๒๕๕๘ นักศึกษาจึงมีความต้องการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาตนด้านสมรรถนะในทุกๆ ด้าน
ทั้งด้านจิตวิทยา ด้านภาษาอังกฤษ ด้าน
เทคโนโลยี และด้านบุคลิกภาพ

ตอนที่ ๓ นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า

๑) นักศึกษาเห็นว่า ควรพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาโดยรวมในทุกๆ ด้านในระดับนโยบาย เนื่องจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของตนในอนาคต พวกเขาจึงคิดว่าที่สำคัญของนักจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การประกอบด้วยสมรรถนะที่สำคัญคือสมรรถนะภาษาอังกฤษ สมรรถนะเทคโนโลยี บุคลิกภาพล้วนมีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพในอนาคต

๒) นักศึกษาเสนอว่า หน่วยงานต่างๆ ควรจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและแนวทางก้าวเข้าสู่การเป็นสมาชิกของสมาคมอาเซียนอย่างเหมาะสมในเชิงรุก จัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักศึกษาให้พร้อมในการเข้าสู่ตลาดงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘

การอภิปรายผล

จากข้อมูลที่ได้ศึกษา พบว่า นักศึกษา ประเมินว่า การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพ เมื่อจบการศึกษาในปี ๒๕๕๘ จึงมีความต้องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนด้านสมรรถนะ ในการเป็นนักจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านจิตวิทยา ด้านภาษาอังกฤษ ด้านเทคโนโลยี และด้านบุคลิกภาพ ในระดับสูง ได้แก่

การที่นักศึกษาให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้กลุ่มวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาเชื่อว่า วิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงาน ประกอบอาชีพการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของพวกเขาในอนาคต ดังนั้นการเสนอเนื้อหาในแต่ละรายวิชา และกลุ่มวิชาในการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการเชื่อมโยงให้นักศึกษา

เข้าใจภาพบริบทการทำงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่จะเริ่มต้นในปี พ.ศ.

๒๕๕๘

การที่นักศึกษาให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (๒๕๕๓) และสอดคล้องกับแนวคิดของศูนย์บริการวิชาการสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (๒๕๔๙) ที่กล่าวว่า กำลังแรงงานของไทยยังมีจุดอ่อนด้านการสื่อสารกับชาวต่างชาติ ทั้งที่ความรู้ด้านภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บัณฑิตไทยสามารถปรับตัวทำงานในตลาดงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะพัฒนาไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge based economy)

การที่นักศึกษาให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้กลุ่มวิชาเทคโนโลยีสอดคล้องกับแนวคิดของคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (๒๕๕๓) ที่เสนอกลยุทธ์การ

พัฒนาฝีมือแรงงานไทยอย่างจริงจัง เพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อันจะส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการทำงานประกอบอาชีพในอนาคต ที่จะมีการนำเทคโนโลยีเข้าช่วยในการผลิตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจจะเป็นการซื้อ-ขายข้ามประเทศหรือข้ามภูมิภาคมากขึ้น ทำให้โครงสร้างระบบเศรษฐกิจภายในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องไปถึงแนวโน้มความต้องการแรงงานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคต จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญ (กอง วิ จัย ต ล า ด แรงงาน, ๒๕๕๒)

การที่นักศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพสอดคล้องกับแนวคิดของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตกองพัฒนา

นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ตั้งที่ได้มีการจัดการอบรมพัฒนาบุคลิกภาพ
ตามวัฒนธรรมสวนดุสิตสำหรับนักศึกษา
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ
ของนักศึกษา และเป็นการปลูกฝังค่านิยม
ของการเป็นนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพที่ดีตาม
แบบสวนดุสิต ในการนี้ยังได้จัดกิจกรรม
นันทนาการและการเข้าฐานกิจกรรมเพื่อ
สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ระหว่างวันที่
๒ – ๕ มิถุนายน ๒๕๕๕

ข้อเสนอแนะ

นักศึกษามีความสนใจและต้องการได้
รับทราบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากขึ้น
นักศึกษาจำนวนมากเคยรับทราบข้อมูล
ข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียนบ้างแต่ไม่ทราบรายละเอียดมากนัก
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรจัดกิจกรรม
เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ ประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียน ให้แก่นักศึกษาเพื่อช่วยนักศึกษา

เตรียมตัวให้พร้อมล่วงหน้าก่อนเข้าสู่ตลาด
งานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในวันที่ ๑
มกราคม ๒๕๕๘ จากการที่นักศึกษา
ประเมินว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผล
ต่อการประกอบอาชีพ และให้ความสำคัญ
ต่อการเตรียมความพร้อมสู่การทำงานใน
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีความ
ต้องการพัฒนาสมรรถนะในการเป็น
นักจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การใน
การก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จึงควร
พัฒนาเนื้อหาการเรียนการสอนในหลักสูตร
จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การให้
ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและ
ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่กำลังจะมาถึง
เช่น จิตวิทยาวัฒนธรรมจัดการศึกษา
จิตวิทยาการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ฝึก
ปฏิบัติการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษในการ
ทำงาน ในชีวิตประจำวัน โดยเน้นทักษะ
การฟังและการพูด ฝึกทักษะภาษาอังกฤษ
ผ่านกิจกรรมในภาคปฏิบัติ การสื่อสารผ่าน

ทางโทรศัพท์ จดหมาย การกล่าวสุนทรพจน์ การสื่อสารในการประชุม การสัมมนา วิชาการ การเป็นพิธีกร และการพูดเพื่อจูงใจ การนำเสนองาน จิตวิทยาธุรกิจความรู้ ทักษะ เจตคติ และสมรรถนะเบื้องต้นที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจ การเป็นเจ้าของกิจการ การประกอบอาชีพอิสระ หลักจิตวิทยาการดำเนินธุรกิจ การเขียนแผนการธุรกิจการพัฒนาดตนเอง มนุษยสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข การพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อความสำเร็จ การสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน จิตวิทยาต่างวัฒนธรรม ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้วิชาสำหรับนักศึกษาหลักสูตรจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ อาจสรุปได้ว่านักศึกษาเห็นความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ตลาดงานใน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมาก จึงควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาและ กิจกรรม สร้างกิจกรรม โครงการ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ และสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเข้าสู่ตลาดงานในประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียน ให้แก่นักศึกษาอย่าง เหมาะสม และต่อเนื่องต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงาน
เลขานุการเครือข่ายมหาวิทยาลัย
อาเซียน. (๒๕๕๓). **อาเซียนแห่ง
อนาคต ยุทธศาสตร์ประเทศไทย
ร่วมมือพร้อมแข่งขัน**. กรุงเทพฯ: บาง
จากการพิมพ์.

กระทรวงการต่างประเทศ. (๒๕๕๒ก).
แนะนำให้รู้จักอาเซียน. กรุงเทพฯ.
เอกสารแผ่นพับ.

_____. (๒๕๕๒ ข). **ผลจากการประชุม
สุดยอดอาเซียน**. วันที่ค้นข้อมูล ๒๑
พฤษภาคม ๒๕๕๔, เข้าถึงได้
จ าก [www.4 2 ammpmc.org/thai
/document_main. php](http://www.42ammpmc.org/thai/document_main.php)

_____. (๒๕๕๔ ก). **ประชาคมอาเซียน**.
วันที่ค้นข้อมูล ๒๑ พฤษภาคม
๒๕๕๔, เข้าถึงได้จ าก

www.mfa.go.th/

ASEANcommunity.

_____. (๒๕๕๔ ข). ประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียน. วันที่ค้นข้อมูล ๒๑
พฤษภาคม ๒๕๕๔, เข้าถึงได้
จาก [www.mfa.go.th/web/3020.
php?sid=4052](http://www.mfa.go.th/web/3020.php?sid=4052).

_____. (๒๕๕๔ ค). กฎบัตรอาเซียน.
วันที่ค้นข้อมูล ๒๑ พฤษภาคม
๒๕๕๔, เข้าถึงได้
จาก [www.mfa.go.th/web/2775.
php](http://www.mfa.go.th/web/2775.php)

_____. (๒๕๕๔ ง). กรอบความร่วมมือ
อาเซียน. วันที่ค้นข้อมูล วันที่ค้น
ข้อมูล ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔, เข้าถึง
ได้จาก [www.mfa.go.th/web
/1650.php](http://www.mfa.go.th/web/1650.php)

_____. (๒๕๕๓). แผนการจัดตั้ง
ประชาคมการเมืองและความมั่นคง
อาเซียน (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๘).
กรุงเทพฯ: เพจเมคเกอร์ จำกัด
กองวิจัยตลาดแรงงาน. (๒๕๕๒). แนวโน้ม
ความต้องการแรงงานในช่วงปี
๒๕๕๓ – ๒๕๕๗. กรมการจัดหางาน.
กระทรวงแรงงาน. กรุงเทพมหานคร.
กองวิจัยตลาดแรงงาน. (๒๕๕๓). ทิศ
ทางการเปลี่ยนแปลงของอาชีพ
ในช่วงปี ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗. กรมการ
จัดหางาน. กระทรวงแรงงาน.
กรุงเทพมหานคร.
คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. (๒๕๕๓). โครงการจัด
จ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาวิเคราะห์แนว
ทางการพัฒนากำลังคนที่สอดคล้อง
กับการลงทุน ตามแผนปฏิบัติการไทย
เข้มแข็ง ๒๕๕๕ และการปรับกลไก
การบริหารงาน โดยกรมพัฒนาฝีมือ

แรงงาน.กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน.
กระทรวงแรงงาน. กรุงเทพมหานคร.

เมธาวิ อุดมธรรมมานุภาพ และคณะ .

(๒๕๕๕). การเตรียมความพร้อมสู่
ประชาคมอาเซียนของนักศึกษา
หลักสูตรจิตวิทยาอุตสาหกรรมและ
องค์การ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (๒๕๕๓). การพัฒนา
โมเดลสมรรถนะเพื่อการบริหาร
จัดการทรัพยากรมนุษย์.เอกสาร
เผยแพร่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.

ศูนย์บริการวิชาการสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์. (๒๕๕๙). ยุทธศาสตร์
การพัฒนาแรงงานให้ก้าวสู่เศรษฐกิจ
ฐานความรู้. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
(๒๕๕๐). ความเป็นสากลของ

อุดมศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (๒๕๕๑). กรอบแผนอุดมศึกษา
ระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.
๒ ๕ ๕ ๑ – ๒ ๕ ๖ ๕) .
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

_____. (๒๕๕๒ ก). คำแถลงของการ
ประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของ
อาเซียน. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

_____. (๒๕๕๒ ข). รายงานการประชุม
เชิงปฏิบัติการเรื่องการเตรียมความ
พร้อมด้านภาษาอังกฤษสำหรับ
บัณฑิต เพื่อการทำงาน .
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
(๒๕๕๓). ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทย

**ในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็น
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี
พ.ศ. ๒๕๕๘. สำนักงานยุทธศาสตร์
อุดมศึกษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ มหา
นคร.**

**สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
(๒๕๕๒). บทบาทในองค์การระหว่าง
ประเทศเส้นทางสู่ความเป็นสากลของ
อุดมศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.**

**Kaplan R. M. & Saccuzzo D. P.
(2005). Psychological testing:
principles, applications, and
issues. Belmont, CA: Thomson
Wadsworth**